CEMİL SÜLEYMAN
siyah gözler

AYRINTI

TÜRKÇE
KLASİK

siyah gözler
cemil süleyman

sunuş: hande demirli

ayrıntı: 1138 / türkçe klasik dizisi: 5

siyah gözler / cemil süleyman

dil içi çeviri / hande demirli

sunuş / hande demirli

son okuma / ahmet batmaz

bu kitabın türkçe yayım hakları
ayrıntı yayınları'na aittir.

kapak illüstrasyonu / berat pekmezci

kapak ve görsel tasarım / gökçe alper

dizgi / hediye gümen

baskı: kayhan matbaacılık san. ve tic. ltd. şti.
merkez efendi mah. fazılpaşa cad. no: 8/2
tel: (0212) 612 31 85 - 576 00 66
topkapı / istanbul / sertifika no: 12156

birinci basım: ocak 2018 / baskı adedi 2000

isbn 978-605-314-250-8 / sertifika no: 10704

ayrıntı yayınları basım dağıtım san. ve tic. a.ş.
hobyar mah. cemal nadir sok. no: 3 cağaloğlu – istanbul
tel: (0212) 512 15 00 faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr
info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/ayrintiyayinevi
facebook.com/ayrintiyayinevi
instagram.com/ayrintiyayinlari

cemil süleyman alyanakoğlu (1886-1940)

Türkçe edebiyat tarihinin canlı bir dönemi olan Fecr-i Âti'nin sesini en çok yükselten yazarlarından biridir. Kaymakam Süleyman Bey'in oğlu olup İstanbul'da doğan Cemil Süleyman, babasının mesleği dolayısıyla sürekli yer değiştiren bir çocukluk dönemi yaşamıştır. Birçok başka memleketin yanında yoğun olarak Halep ve Beyrut'ta geçirdiği çocukluğun ardından hekim olarak da birçok belde gördüğü bir hayat sürmüştür. Babasının tuttuğu özel hocalar eşliğinde iyi bir eğitim hayatına sahip olan, bunun yanında I. Dünya Savaşı ve Milli Mücadele'ye de katılan yazar, Fecr-i Âti beyannamesine imza atan ediplerdendir.

hande demirli

1994 yılında doğdu. 2015 yılında Kocaeli Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Aynı yıl Yıldız Teknik Üniversitesi'nde Türk Edebiyatı anabilim dalında yüksek lisans programına kabul edildi. Halen lisansüstü çalışmalarını sürdürmektedir.

içindekiler

sunuş: siyah gözler üzerine / hande demirli *9*

siyah gözler *13*

Hande Demirli

Sunuş: Siyah Gözler Üzerine

Cemil Süleyman Alyanakoğlu (1886-1940), Türkçe edebiyat tarihinin canlı bir dönemi olan Fecr-i Âti'nin sesini en çok yükselten yazarlarından biridir. Halep ve Beyrut'ta geçirdiği çocukluğun ardından hekim olarak birçok beldede çalışan, I. Dünya Savaşı ve Milli Mücadele'ye de katılan yazar, Fecr-i Âti beyannamesine imza atan ediplerdendir.

Yazı hayatını öykü ve roman türlerinde kurmaca eserler yazarak sürdüren Cemil Süleyman, öykü türündeki ilk kitabı *Timsâl-i Aşk*'ı Fecr-i Âti Kütüphanesi dizisi altında 1909 yılında yayımlamıştır. *Ukde* (1909) adını verdiği kitabında öykülerini toplayan yazarın tefrika edilen *İnziham* (1909) ve *Kadın Ruhu* (1910) romanlarının yanında, özellikle 1912 yılında basılan *Siyah Gözler* romanı ona önemli bir edebi şöhret kazandırmıştır.

Siyah Gözler, adı belirtilmeyen dul bir kadının bakış açısıyla yazılan, son derece sarsıcı, yer yer dehşet verici, psikolojik tahlillerin ve kıskançlık/haz/pişmanlık/tutku/hırs gibi birden fazla duygu durumunun insan bünyesindeki karşılığının oldukça güçlü yansıtıldığı bir romandır. Kendisinden oldukça genç bir delikanlıya âşık olan ve bir yandan bu aşkın ruhunda yarattığı duygu çatışmalarıyla

bir yandan da hissettiği yoğun kıskançlıkla boğuşan genç kadının zihninden geçenler, okura aynı zamanda döneminin aşk camialarını, aşka ve bedene bakışı, toplum önyargılarının insan ruhunda yaratabileceği gelgitleri de göstermektedir.

* * *

Siyah Gözler'in bu baskısı yayıma hazırlanırken, yapıtın Tanîn Matbaası'nda basılan 12 Mart 1327 tarihli ikinci baskısı esas alınmış ve en baştan Latinize edilmiştir. Yapıt, bu baskıda hiçbir ifadesi sansürlenmeden, filtreden geçirilmeden, orijinal hâliyle yayımlanmaktadır. Yalnızca gramer açısından metnin akışına uymadığı düşünülen birkaç ifade düzeltilmiş, bu ifadeler de dipnotlarda belirtilmiştir. Metni hazırlama sürecinde yazarın kullandığı imla esas alınmış, yazarın ait olduğu dönemin edebiyat ortamının kaidelerini ve tercihlerini yansıtan ifadelerine sadık kalınmıştır. Günümüzde kullanılmayan kelimelerin yanında köşeli parantez sistemi kullanılarak bugünkü karşılıkları da yazılmıştır.

İzmit, 2017

Kardeşim Muhiddin'e

siyah gözler

Her tesadüfte, onu bir parça daha sürükleyip götüren bu nazarlar [*bakışlar*], nihayet, vusûlünden [*gerçekleşmesinden*] ihtirâz olunan [*sakınılan*] bu netice karşısında, bütün azimlerini kırmıştı...

Her zaman, onun, kalbinin içinde zayıf bir nokta arayan çapkın bakışlarını, dudaklarında bir hande-yi istihfafla [*küçümseyen bir gülüşle*] cevapsız bırakarak geçerken, bugün, onların ma'nâ-yı davetine [*davetinin anlamına*] tamamıyla lâkayd [*kayıtsız*] kalamadı; sanki o hande [*gülüş*], bir nefes-i âteşîn [*ateşli nefes*] ile kavrularak silindi...

Eve geldiği zaman, başı dönüyordu. Yarabbi, ona birdenbire böyle ne olmuştu?... Yoksa yavaş yavaş mağlubiyet devreleri başlıyor muydu?... O anda zihnine geliveren bu suâl [*soru*], kalbinde azîm [*büyük*] bir endişe uyandırarak, bir müddet onu düşündürdü. Eliyle halecânını[1] teskine [*yatıştırmaya*] çalışarak, kendi kendisine:

"Yoksa seviyor muyum?..." dedi.

Fakat bu, bir çılgınlıktan başka bir şey değildi. Henüz bir diğerinin zehr-i felâketiyle [*felaket zehriyle*] sızlarken... Birden, bir isyân-ı efkârla [*isyan düşünceleriyle*]:

"Hayır" dedi. "Asla..."

Fakat niçin kalbi çarpıyordu?...

Bütün gece uyuyamadı; hep bunu düşündü. Sonra, asabına bir gerginlik veren bir taab-ı dimağla [*beyin yorgunluğuyla*] kırgın, yatağına girdi. Artık hiçbir şeyi düşünmeyecekti...

---

1. Halecân: Heyecan, çarpıntı.

Şimdi gözünün önünden bir silsile-yi hâtırât [*anılar silsilesi*] gelip geçiyor; bunların arasında, bir müddet vakf-ı hülyâ [*hayal*] edildikten sonra, birer vesile ile vazgeçilen münasebetler, birinin reddedilmiş dest-i izdivâcı [*evliliği*], bir diğerinin iade olunmuş bir hediyesi, ihmal edilmiş bir aşk, cevapsız bırakılmış bir mektup, perestiş olunan [*tapılan*] bir kadının hayatını dolduran ufak tefek vakayi' [*olaylar*], gururunu okşayan latif [*hoş*] hatıralarla, beyninin etrafında melûl [*bıkmış*] ve müştekî [*şikâyetçi*] dolaşıyorlar; bütün bu düşüncelerinde onu takip eden[2] iki siyah âteşîn [*ateşli*] göz, asabına bir lerziş-i intibâh [*uyanış titremesi*] veren şerârelerle [*kıvılcımlarla*] hayalini ta'zîb ediyordu [*yoruyordu*]. Lakin Yarabbi, bu çocuk ondan ne istiyordu?... Burada da mı onu rahat bırakmayacaktı?... Nereye gitse karşısına çıkıyor; uykularında bile onu işgal ediyordu. Yavaş yavaş kendisinden korkmaya başladı. Ya severse?... Bu, onun için ihtirâz olunmak [*sakınmak*] icap eden öyle bir tehlike idi ki zihninde bu ihtimalin endişelerini silmek isteyerek:

"Mümkün değil..." dedi.

İşte hayât-ı izdivâcı [*evlilik hayatı*]... Hayatının bu ilk ve büyük aşkı... Ona ümit ettiklerinin hangisini vermişti?... Ve ondan, ebedi saadetler beklediği için hatta ailesini terk ederek, istikbâlini [*geleceğini*] aşkına feda eden ve ancak bir lâhza [*an*] devam eden bir rüyadan sonra, birden, bir darbe-yi hıyânetle [*hainlik darbesiyle*], bütün emelleri kırılarak, on senelik bir mazinin elîm [*acı*] yalnızlıkları içinde makhûr [*kahrolmuş*] ve perişan, sürüklene sürüklene otuz yaşını ikmâl eden [*tamamlayan*] dul kadın, kendisi değil miydi?... Nihayet ikinci bir aşk, bundan başka bir şey mi olacaktı?... Belki bu, daha elîm [*acı*] bir netice hazırlayabilirdi. Bâhusus [*özellikle*] henüz çocuk denecek kadar genç bir delikanlı ile... Bu, o kadar gülünç bir şey olurdu ki:

---

2. Cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için "eden" sözcüğü eklendi. (y.h.n.)

"Hayır, hayır..." dedi... "Asla..."

Zaten bunu düşünmeye bile lüzum yoktu. Bundan sonra ona yüz vermez; o da mukabele [*karşılık*] göremeyince, bittabi [*doğal olarak*] artık kendisini takip etmekten vazgeçerdi. Buna karar verdikten sonra, biraz müsterih oldu [*rahatladı*]. Elinin yorgun bir hamlesiyle cibinliğin kanadını çekerek rüyalarına avdet etti [*döndü*]...

Ertesi gün, bu kararına daha az sadık kalabildi. Delikanlı yanından geçerken, hışırdayarak yavaşça ayaklarının altına düşen bir mektubu, eğilip almak için, o dakikada bütün mücahedeleri [*çabaları*] sükût etmişti [*susmuştu*]. Kim bilir, nasıl hararetli bir genç lisanıyla kendisine hitap eden bu kâğıt parçasını, şemsiyesinin ucuyla çekip alırken, hiçbir şey düşünmedi; nişanlısından gelen muhabbetnameyi [*aşk mektubunu*] okumak için tenha bir yer arayan bir genç kız heyecanıyla çayırın bir köşesine çekilerek, zarfı açtı; ince uzun bir kâğıt üzerinde, bir karınca sürüsü şeklinde uzanıp giden satırları, gözlerinde bir dumanla süzdü. Okuduktan sonra, beyninin içinde bir nabzân-ı nâşekîble [*sabırsızlık dolu nabız atışlarıyla*] çarpmaya başlayan bir düşünce, onu birdenbire sarhoş etmişti. Kendisinden bir mülakat [*görüşme*] talep ediliyordu. Mesela Tokat'a kadar bir tenezzüh [*gezinti*]... Sabahleyin erkenden onu çayırda bekleyecekti. Sonra, "size söylenmek icap eden öyle mühim şeylerim var ki..." diyordu. Burada, dudaklarının üzerinden hafif bir tebessümün dalgaları geçerek:

"Kurnaz..." dedi. "Beni meraka düşürmek istiyor..."

Sonra, imzasına bakarak gülümsedi. Ve birden gözlerini amîk [*derin*] bir tefekkürün [*düşünmenin*] bulutları sararak düşünmeye başladı. Şimdi ne yapacaktı?... Cevap verecek miydi?... Burada zihni durmuş bütün kuvâ-yı muhakemesi [*hüküm yürütme güçleri*] incimâd etmiş [*donmuş*] gibiydi. Mektubu eldiveninin arasına sıkıştırdı. Bir şeye karar verip vermemekte müteredditd [*kararsız*], dalgın, yürürken, yanından çarparcasına geçen delikan-

lının seri ve pürhalecân [*halecanlı*] sesiyle birden kendisini topladı:

"Yarın mutlaka beklerim, anlıyor musunuz?..." diyordu. "Yine burada..."

Bir dakika içinde bütün iradeleri kayboldu. Etraftan görenlere bir şey belli etmekten korkarak, evine dönerken, bacaklarının üzerinde bir sarhoş gibi sallanıyordu...

Geceyi bir hummâ [*ateş nöbetleri*] içinde geçirdi. Sabahleyin kalbinin üzerinde bir ateşle uyandığı zaman, güneş doğmuş; Tarabya'nın[3] yeşil tepelerini yaldızladıktan sonra, Büyükdere'nin[4] gölgeli sahiline altın tüllerini dökmüştü. Kalktı; pencereyi açtı; birden ciğerlerine dolan temiz bir hava ile geniş bir nefes aldı; vücudunda bir kırgınlık hissediyor; başı ateşler içinde yanıyordu. Bir müddet etrafı seyretti. Mesarburnu'ndan[5] hareket eden bir vapur, sahile dumanlarını serperek, henüz uyanmayan sular üzerinde beyaz bir iz açıyor; ağır ağır ilerleyen bir şilep,[6] arkasında birkaç su mavnasıyla[7] gelen bir römorköre[8] düdüğünü öttürüyordu. Bir aralık, gözleri, uzakta, Yuşâ'ya[9] çıkan beyaz yola ilişti; sonra, yavaş yavaş kayarak koruları tecessüs etti [*araştırdı*]. Şimdi orada, işte şu ağaçların âguş-ı hadâretinde [*yeşillikli kucağında*], onu bekleyen bir aşk, elîm [*acı*] bir metrukiyet [*terk edilmişlik*] içinde geçen gençliğinin tatmin edilmemiş heyecanlarını, ona, bir lâhza-yı sevdâ [*sevda ânı*] için bütün hararetleriyle iade edecek âteşîn [*ateşli*] bir sîne [*göğüs*] vardı. Eğer şimdi istese, gidip ona:

"Mademki öyle istiyorsun, haydi..."

---

3. İstanbul'da, Sarıyer ilçesine bağlı bir belde.
4. İstanbul'da, Sarıyer ilçesine bağlı bir semt.
5. İstanbul'da, Sarıyer'de İstanbul Boğazı'nın oluşturduğu bir burun.
6. Yük gemisi.
7. Yük taşıyan, güvertesiz tekne.
8. Deniz taşıtlarını çeken taşıt.
9. Yuşâ Tepesi, İstanbul'da, Beykoz ilçesinde bir tepe.

Diyebilir; onun genç ve kavî [*güçlü*] kolları arasında, mahrumiyetlerinin bütün acılarını uyutabilirdi. Şu dakikada, onun, kim bilir, nasıl âteşîn [*ateşli*] bir halecân içinde beklediğini düşündü; sonra, genç ve güzel delikanlının âgûşunda [*kucağında*] yaşanacak dakikaların lezzet-i hülyâsıyla [*hayalinin zevkiyle*], başını kolunun üzerine dayayarak, uzun bir ân-ı istiğrāk [*dalgınlık ânı*] geçirdi. Vücudu serâpâ [*baştan ayağa*] titriyor; dudaklarını arayan ince harîs [*hırslı*] dişlerin hiss-i ezâsıyla [*can yakan hissiyle*] kalbinde latif [*hoş*] bir sızı duyuyordu. Gözlerini kapadı. Şimdi o hayal, daha ziyade yaklaşmış; onu kolları arasında sıkıyor; hırpalanmaktaki hazz-ı neşveyi [*keyif zevkini*], sanki katre katre [*damla damla*] içmek isteyerek, ruhunun bu ihtiyâc-ı a'sâbsûzuyla [*sinirlerini yakan ihtiyaçla*] her dakika kendisini ona bir parça daha teslim ederek, yavaş yavaş kendinden geçiyor ve artık yekdiğerinin [birbirlerinin] olan bu iki vücut arasında, tamir edilecek bir şey kalmıyordu...

Birden bir intibâh-ı dimâğla [*bilinç uyanışıyla*] bu istiğrāktan [*dalıştan*] uyandı. Yarabbi, rüya mı görüyordu?... Bunun, birdenbire bir hakikat oluvermesinden korkak kalbi çarpıyor; eğer hissiyatına müsaade etse, gayrikâbili ictinâb [*kaçınılmaz*] bir tehlike karşısında, iradelerini kaybedivereceğini hissediyordu. Ve bu, öyle bir uçurumdu ki tek bir hata onu, müthiş bir sükûta [*suskunluğa*] sürükleyebilirdi. O zaman... Oh, işte o zaman, artık ölmeliydi. Hayır, hayır hiçbir zaman buna müsaade etmeyecekti. Bu ihtimal, gittikçe zihninde büyüyor; kendisini bir bataklığa sürükleyen bu gayrimeşru râbıtayı [*bağı*], burada kırmak, parçalamak istiyordu. Hatta daha ileriye giderse, mektubu, ona iade edecek:

"Rica ederim gidiniz; benden uzaklaşınız... Ben zannettiğiniz kadınlardan değilim..." diyecekti.

Akşamüstü, çayırda ona tesadüf etmedi. Niçin, darılmıştı?... Kalbinde sanki bir şey burkularak, kendisini ona karşı müttehem [*suçlu*] gösteren bir ezâ [*incinme*] duydu.

İşte onu, ilk defa olarak aldatmıştı. Fakat niçin endişe ediyordu?... Zaten bu münasebet, burada bitecek değil miydi?... Bugünden itibaren onu hiç tanımamış olacak; gördüğü yerde görmemezliğe gelecekti. Bu sabah verdiği bir kararı, bu kadar çabuk unutabilmek için, insan nasıl bir tesire mağlup olmalıydı!... Halbuki o, bunlara karşı tamamıyla lâkayd [*kayıtsız*] idi. Öyle ki bütün bu düşünceleri, zihninden kovmak isteyerek, başka şeyler düşünmeye başladı. Oh, işte şurası, şu ağacın altı ne kadar güzeldi!... Burada oturur; yoldan gelip geçenleri seyredebilirdi. Çantasından mini mini tabakasını çıkardı; ince bir sigara yaptı...

Ötede beride, çiçeklerin arasına gömülerek oturmuş aileler vardı. Çayırın kenarında birkaç genç kız, gülüşerek, kol kola dolaşıyorlar; yoldan geçen altın gözlüklü bir genç, ortada giden sarışın bir kıza, avucunun içinde bir kâğıt gösteriyor; o, gözünün ucuyla refîkalarını [*arkadaşlarını*] işaret ederek reddediyordu. İhtimal, sevişiyorlardı. Fakat ne güzel bir çift teşkîl edebilirdi [*oluşturabilirlerdi*]!... İkisi de genç ve güzel idiler. Onları, arkalarından uzun uzun seyretti. Delikanlı dönüp dönüp bakıyor; genç kız, yanındakilere bir şey sezdirmekten çekinerek, lâkayd [*kayıtsız*] görünüyordu. Avdette [*dönüşte*] yolun ortasında tekrar birleştiler. Bu defa, sarışın kız, sağda yürüyordu. Delikanlının yanından geçerken yavaşça elini uzattı; mektubu aldı. Delikanlı, müsterih [*rahat*], ilerledi; kız, uzaklaştı...

Şimdi kendi kendine düşünüyor; göğsünü şişiren bir şehîk-i tahassürle [*özlem hıçkırığıyla*]:

"Ah, gençlik..." diyordu.

O da bu yaşta iken ne kadar güzeldi!... Fakat güzellik, onun için bir felaket olmuş; bütün hayatında sevildiği kadar da zulüm ve hıyanet görmüştü. İşte şimdi yine seviliyor; lakin bu münasebet, şu biraz evvel tesadüfen gözüne ilişen gençlerin muaşakalarına [*sevişmelerine*] hiç benzemiyordu. Otuzunu geçkin bir kadın olduğu hâlde yirmi iki yaşında bir delikanlı ile te'sîs-i münâsebet etmek

[*ilişki kurmak*], onun için gülünç olduğu kadar da tehlikeli idi. Bugün şiddetle arzu olunan bir şeyin, yarın köhne bir paçavra gibi atılmayacağına nasıl emin olabilirdi?... Bunlar, öyle geçici hevesler idi ki ancak birkaç gün devam eden bir ateşten sonra, kıvılcımlar yavaş yavaş söner; gözleri kamaştıran alevler altında, ruhu üşüten bir harabenin yıkık duvarlarından başka bir şey kalmazdı ve o zaman, hakikati, bütün hutût-ı galîzasıyla [*yoğun hatlarıyla*] ifşa eden gençlik, bir kadının otuz yaşını, eşyayı birkaç misli büyüten bir hurdebînle [*mercekle*] görmeye başlardı...

Şimdi zihnen aynı mecrâ-yı efkârı [*fikirler yolunu*] takip ediyor; aralarındaki fark-ı sinni [*yaş farkını*] düşünerek, mevkiîni pek müşkil [*zor*] buluyordu. Fakat mademki artık her şey bitmişti...

Daha ziyade düşünmek istemedi; tekrar yoldan geçenleri tetkik etmeye [*incelemeye*] başladı. Uzaktan birkaç genç geliyordu. Birisi, bir şeyler anlatıyor; diğerleri, kahkaha ile gülüşüyorlardı. İçlerinden birisini ona benzetti. Ve birden kalbi çarparak, lâkayd [*kayıtsız*] görünmek için uzaklara baktı. Fakat onlar yaklaştıkça metaneti [*dayanıklılığı*] kırılıyor; ona bir şey belli etmekten korkarak, halecânını zaptetmeye çalışıyordu...

Karşı karşıya geldikleri zaman, meçhul bir kuvvet, nazarlarını [*bakışlarını*] çekerek sürükledi. Ve gözleri, onun gözlerine tesadüf eder etmez, vücudundan bir seyyâle [*akım*] geçti. Bu siyah gözlerde, öyle nâfiz [*içe işleyici*], sanki damarlarının içine hulûl eden [*giren*] bir şey vardı ki onu ta a'mâk-ı rûhundan [*ruhunun derinliklerinden*] titretmişti. Biraz ileride durdular. Fakat bu defa bakmadı; geçti ve uzaklaştı. Demek artık her şey bitmişti?... Oh evet, her şey bitmiş ve işte bütün endişeler, kendi kendine zâil olmuştu [*yok olmuştu*]. Zaten o da böyle istemiyor muydu?

Orada daha ziyade duramadı; şemsiyesine dayanarak, ağır adımlarla çayırı geçti. Yokuşu çıkarken, dizleri her

dakika mukavemetten kalıyor [*güçten düşüyor*]; vücudunda fazla bir yorgunluk hissediyordu. Eve geldi; kapıyı açan hizmetçi kıza:

"Siz yemeğinizi yiyiniz... Benim bu akşam iştahım yok... Belki gece acıkır; biraz bir şey yerim..." dedi.

Yeldirmesini[10] çıkardıktan sonra, yatak odasına çıktı; pencerenin önüne oturdu. Güneş, Yeniköy'ün[11] üzerinden aşmış; karşı sahilin gölgeleri uzamaya başlamıştı. Başını pencerenin kenarına dayadı; endişeli nazarları [*bakışları*], akşamların esmer sislerinde kaybolarak, ufuklara daldı. Zihni durgun, hiçbir şey düşünmüyor gibiydi. Gözünün önünde semâ [*gök*] gittikçe alçalıyor; âteşîn [*ateşten*] bir daire içinde, tedrîcen [*yavaş yavaş*] eriyen menâzır [*manzara*], dağlar, ağaçlar, evler, siyah bir bürkânın [*volkanın*] sönmüş lavları şeklinde birer birer denize yuvarlanıyor; denizle semâ birleşerek gecelerin zalâm-ı esrârında [*sırlarının karanlığında*] kayboluyor, bu zûbân-ı menâzır [*manzaraların eriyiği*] içinde bütün çizgiler tedrîcen [*yavaş yavaş*] silinerek, ebedi, siyah bir boşluğun korkunç derinlikleri açılıyor; uzakta dubanın kırmızı gözü, Boğaz'ın kurşuni sularında eriyen zulmetleri [*karanlıkları*] tecessüs ediyor [*arıyor*] gibiydi. Her şey sönmüş; her şey erimiş; her şey kaybolmuş; her şey bitmişti. Oh evet, her şey bitmiş; artık gece olmuştu...

Şimdi ufuklardan hafif bir rüzgâr esiyor; gecenin siyah eteklerini dalgalandırarak, içeriye dolduruyordu. Genç kadın, ruhunu saran bu havâ-yı zulmet [*karanlık hava*] içinde, yavaş yavaş mevcudiyetinden uzaklaşıyor; ebedi, siyah bir boşluğun nâmütenâhî [*sonsuz*] derinliklerinde yüzüyor, kayboluyordu. Zulmet [*karanlık*]; her taraf karanlık... Sonra ebedi, siyah bir boşluk...

---

10. Yeldirme: Kadınların çarşaf yerine kullandıkları, başörtüsü ile giyilen ince üstlük.

11. İstanbul'da, Boğaziçi'nin Rumeli yakasında, Sarıyer ilçesine bağlı bir semt.

Hizmetçi kız, elinde lamba ile içeriye girdiği zaman, onu, pencerenin önünde uyuyor, bulmuştu. Yavaşça tekarrüb ederek [*yaklaşarak*]:

"Hanımcığım, yatağınıza kalkar mısınız?..." dedi. "Burada üşüyeceksiniz..."

Gözlerini açtı. Vücudu kırılmış gibiydi. Hasta mıydı?... Başı ateşler içinde yanıyor; dudakları, hararetten birbirine yapışıyordu. Yavaşça kalktı; yatağına girdi. Fakat Yarabbi, niçin böyle olmuştu?... Bu suâlin [*sorunun*] cevâb-ı hallini [*çözümünü*] vermekten aciz dimağında [*zihninde*], bir kanaât [*inanç*] yaşıyor; bu ilk atılan hatvede [*adımda*] mukavemet edemezse [*karşı koyamazsa*], mağlup olacağını tamamıyla hissediyordu...

Ve bu mağlubiyet, gittikçe, öyle önüne geçilemeyen müthiş bir sükût [*sessizlik*] şeklini alıyordu ki bunu düşündükçe, bir adım geriye atmak için bütün cehdlerini [*çabalarını*] sarf ediyor ve fakat çabaladıkça, her hamlede, bu bataklığa biraz daha gömülüyordu. Buradan kurtulmak için bir yere tutunmak, bütün kuvvetlerini, bir noktada cem etmek [*toplamak*] lazımdı. Fakat işte asıl mümkün olmayan şey bu idi. Artık mecburen kendi kendine itiraf ediyordu ki ona karşı büsbütün lâkayd [*kayıtsız*] değildi. Hatta şimdiye kadar pek o kadar vuzuhla [*açıklıkla*] hissolunamayan bu hakikât-i rûhiyye [*ruhsal gerçek*], bugünkü vakadan sonra, bütün tesirleriyle icrâ-yı hükm etmeye [*egemen olmaya*] başlamış; onu, velev ki bililtizâm [*zoraki*] olsun, kendisine karşı biraz lâkayd [*kayıtsız*] görmekten, kalbinde bir sızı duymuştu. Bunu ketm etmek [*saklamak*], kendi kendini aldatmaktan başka bir şey değildi. Halbuki işte onu seviyor; şu dakikada başını döndüren bu hissin halecânları arasında, kadınlığının sadâ-yı gururu [*gurur sesi*] boğulup kalıyordu. Eğer böyle devam ederse, bugün, o kadar korkulan bu tehlike karşısında, metanetlerini [*dayanıklılığını*] kaybediverecek ve artık tamiri kâbil [*mümkün*] olmayan bir hata, ondan en mu-

kaddes [*kutsal*] bir şeyi nez' etmiş [*koparmış*] olacaktı. Bunu düşündükçe, endişeleri ziyâdeleşiyor [*artıyor*];

"Ne yapmalı Yarabbi?" diyordu.

Zihninde buna bir çare aradı. Etrafında, onu, bu tehlikeden kurtaracak ne bir dest-i himâye [*koruyucu el*], ne de iradelerine bahş-ı kuvvet edecek [*güçlendirecek*] bir şifâ'-yı tesliyet [*teselli şifası*] vardı. Hâmisiz [*koruyucusuz*], tesellisiz... Ve işte daima böyle kalmaya mahkûmdu...

Şimdi dulluğunun bütün acılarını hissediyor; ağrıdan çatlayan başını iki yastığın arasına sokarak:

"Uzak, her şeyden uzak..." diyordu.

Fakat ertesi gün, yine çayıra iniyordu. Bu, artık onun için mukavemet olunamayan [*karşı konulamayan*] bir ibtilâ [*tutku*] olmuştu. Bazen bunu kendi kendine düşünürken, nasıl muhataralı [*tehlikeli*] bir zeminde yürüdüğünü hisseder ve fakat ona da bir çâre-yi te'vîl [*yorum yolu*] bulmakta gecikmezdi. Madem ki ona karşı kendisini lâkayd [*kayıtsız*] göstermeye muvaffak oluyor [*başarıyor*], böyle uzaktan sâkitâne [*sessizce*] devam eden bir aşktan nasıl bir tehlike melhûz olabilirdi [*düşünülebilirdi*]?... Buna muvaffak olduğundan [*başardığından*] emindi. Nitekim o da bunu anlamış ve işte artık kendisini takip etmiyordu...

Birkaç gün böyle devam etti. O, çayırın bir ucuna çekiliyor; delikanlı, gelip geçerken, onu görmemezliğe geliyordu. Fakat bir sabah, koruda, karşı karşıya geldikleri zaman, bütün ca'lîyyetler [*yapmacıklıklar*] hükmünü kaybetti. Delikanlı, eline geçen bir fırsatı kaçırmak istemeyerek, onun önünü kesti ve her şeye karar veren bir me'yûs-ı sevdâ [*sevdadan umudunu kesmiş biri*] azmiyle:

"Bugün sizden bir vaat almayınca bir yere bırakmam..." dedi. "Rica ederim, artık bana merhamet ediniz; gençliğime acıyınız... Görüyorsunuz ki sizi çıldırasıya seviyorum... Ne yapayım, bu elimde değil... Hissiyatımı idare edemiyorum... Bir söz, tek bir söz kifâyet eder [*yeter*]... Nasıl, vaat ediyorsunuz, siz de beni sevdiğinizi itiraf edi-

yorsunuz, değil mi?... Oh, buna eminim... Fakat belli etmemek, bütün güzel kadınlar gibi istiğnalarınızla [*nazımızla*] beni helâk etmek, kendinize yalvartmak istiyorsunuz... İşte size yalvarıyorum... Bir esir gibi, bir köle gibi yalvarıyorum... Rica ederim, beni reddetmeyiniz; aşkımı istihfaf etmeyiniz [*küçümsemeyiniz*]... Biliyorum, siz de beni seviyorsunuz... İnkâr etmeyiniz; söyleyiniz... Bunu, sizin ağzınızdan işitmek isterim..."

O, heyecanından boğuluyor; bütün bu, başının üzerine yağan bârân-ı elfâz [*söz yağmuru*] arasında, teessüründen [üzüntüsünden] söyleyecek bir şey bulamıyordu. Delikanlı devam ediyordu:

"Niçin sükût ediyorsunuz [*susuyorsunuz*]?... Rica ederim, söyleyiniz... Bakınız, etraftan bizi görmeleri ihtimali var... Ne olur? Tek bir kelime... Tereddüt etmeyiniz; itiraf ediniz..."

Gittikçe ziyadeleşmiş [*artmış*] bir heyecanla, nihayet tahammül edemedi:

"Rica ederim, beni bırakınız... Bu yaptığınız şeyin, namuslu bir kadına karşı bir hakaret olduğunu düşününüz..." diyebildi.

"Hakaret mi, dediniz?... Sizi tahkîr etmek [*aşağılamak*]!... Sizi tahkîr etmek!... Lakin bunu söylemekle, işte siz, beni tahkîr etmiş oluyorsunuz. Ben, size aşkımdan, sizi sevdiğimden bahsediyorum. Eğer sevmek bir kabahat ise, bu, benden ziyade size ait olmak icap eder... Niçin bu kadar sehhâr [*büyüleyici*] oldunuz?... Oh, anlıyorum, beni öldürmek, harap etmek istiyorsunuz... Fakat düşününüz ki benim de bir kalbim var... Siz, nasıl güzelliğinize karşı, lâkayd [*kayıtsız*] kalanları affetmez iseniz, ben de aşkımı ihmal edenleri mazur görmem. Lakin bunu anlamıyorsunuz; anlamak istemiyorsunuz... Kadın değil misiniz?... Siz de bütün diğerleri gibi, perestişkârlarınızı [*âşıklarınızı*] kahretmekten telezzüz edersiniz [*hoşlanırsınız*]... Fakat bir gencin kalbiyle oynamak, emin olunuz ki eğlenceli göründüğü kadar da tehlikelidir... Bunu, evvelden tahmin

etmiş olmanız icap ederdi. Halbuki siz, güldünüz; eğlendiniz; temayüllerime [*eğilimlerime*] karşı bazen lâkayd [*kayıtsız*], fakat ekseriya [*çoğunlukla*] müsait tavırlarınızla beni sürüklediniz; bu noktaya kadar getirdiniz... Şimdi burada terk etmek, ben, azaplarımla, ıstıraplarımla kıvranırken, siz, karşıdan felaketimle istihzâ [*alay*] etmek, yavrusuyla oynarken öldüren bir kedi gibi, zavallı mürde [*ölü*] aşkımın na'ş-ı hazîni [*hüzünlü naaşı*] üzerinde uyumak istiyorsunuz... Fakat rica ederim, bu, bir cinayetten başka bir şey midir?... Bakınız, yine sükût ediyorsunuz [*susuyorsunuz*]... Aşkınızda bile gururunuza mağlup oluyorsunuz... Oh, bu kadınlar!... Ne anlaşılmaz muammadırlar [*bilmecedirler*]!..."

Genç kadın, ruhunu, siyah bir ummanın [*okyanusun*] cazip derinliklerine çekip götüren bu keskin nazarların [*bakışların*] altında eriyerek, sükût ediyor [*susuyor*]; söylemek istediği şeyleri, zihninde tanzime [*düzenlemeye*] çalışarak, böylece, müteredditt [*kararsız*], uzun dakikalar geçiyordu. Fakat bu, onun için bir tehlike idi. Kendisini, yabancı bir erkekle burada görenler, onun hakkında herhalde iyi bir fikir beslemezlerdi. Ve böyle devam ederse, diğerlerinin kabahatini görmeğe alışmış gözlerden bir şey saklamak mümkün olmazdı. Zaten ufak bir lakırdının [*sözün*] bir iki gün içinde, çocukların ağzına düşecek kadar her şeyi i'zâm eden [*büyüten*] bu muhitte, bir erkekle konuşmanın ehemmiyetini düşündü; sonra kendi mevkiîni gözünün önüne getirdi. Lakin bu, bir namussuzluktan başka bir şey mi idi?... İşte o da diğerleri gibi yapmıyor muydu?... Hiç şüphe yok, bu çocuk onu sevmiyordu. İhtimal, birçoklarının önüne dökülen aynı cümleleri ona tekrar ediyor; birkaç gün sonra, geçeceği muhakkak olan çocukça bir hevese mağlup olarak, bir kadının mukaddesâtıyla [*kutsal şeyleriyle*] oynamaktan bir zevk duyuyordu. Onun yanında, kendisini, birdenbire, ilk tesadüfte sayd olunabilen [*avlanabilen*] bir şikâr-ı sevdâ [*sevda avı*] menzilesine [*aşamasına*] düşmüş gör-

mekten izzet-i nefsi [*onuru*] cerîhadâr [*yaralı*] olarak, elîm [*acı*] bir zillet [*aşağılanma*] hissetti. Ve o anda, kendisini, hatarnâk [*tehlikeli*] bir noktaya doğru sürükleyip götürmek isteyen bu tehlikeli adama karşı kadınlığının bütün hissiyât-ı gururu galeyan ederek:

"Affedersiniz, beyefendi..." dedi. "Beni yanlış tanımış olduğunuzu görüyorum... Ben, ne müsaade ettim; ne de kalbimde size karşı bir meyil duydum. Belki tesadüfen siz yanımdan geçerken, bir şeye gülmüş olabilirim... Bunu derhal kendinize karşı bir zaaf gibi telakkî etmek [*saymak*], henüz pek tecrübesiz bir genç olduğunuza delâlet [*işaret*] ediyor... Hem ben sizden bakınız, kaç yaş büyüğüm... Aramızda böyle bir münasebetin mevcudiyetini tahayyül [*hayal*] etmek çocukluk değil midir?... Ben sizi sevsem sevsem, ancak bir küçük biraderim gibi sevebilirim... Bunun için de bir sebep yok, zannederim... Siz eğer eğlenmek istiyorsanız, bakınız, burada birçok güzel hanımlar var... Onlarla pek güzel vakit geçirebilirsiniz..."

Bunu söylerken kalbi çarpıyor; sevdiğini zehirleyen bir mecnûn [*deli*] gibi, karşıdan, onun ıstıraplarını seyrediyordu. Delikanlı, bu gayrimuntazar [*beklenmedik*] muamele karşısında, birdenbire yüzüne sıcak bir kan dalgası fışkırarak, mebhût [*şaşkın*], öylece kalmıştı. Bir müddet, sâkitâne [*sessizce*] birbirlerine bakıştılar. Genç kadın, ondan bir söz bekleyerek:

"Niçin cevap vermiyorsunuz?" dedi.

Delikanlı gözlerini indirdi ve intihara karar veren bir ümitsiz teslimiyetiyle:

"Peki, öyle olsun..." dedi.

Ve uzaklaştı. Yürürken bir sarhoş gibi sendeliyordu. Genç kadın, onu görmemek için önüne bakıyor; çekerken koparılmış bir şeyin verdiği nedâmetle [*pişmanlıkla*] zihninde bir çare arıyordu. Fakat kırılmış bir şey nasıl yerine gelebilirdi?...

Bu düşünce, onu, günden güne eziyor; aşk, elemleriyle, buhranlarıyla başlıyordu. Bütün gece uyumuyor; beyni

bir hummâ-yı âteşîn [*ateşli hastalık*] içinde yanarak sayıklıyordu. Yarabbi, bu böyle nasıl olacaktı?... Bir aralık, bu muhitten uzaklaşmayı düşündü. Fakat işe buna da muvaffak olamıyor [*başaramıyor*]; onun teneffüs ettiği havayı teneffüs etmek, ruhuna, onun mevcudiyetinden bir şey getiriyor vehmini [*kuruntusunu*] veren bir kanaât-i hissiyye ile tesliyet [*teselli*] buluyordu. Bazen penceresinin önünde, onun, ihtimal, şu dakikada, kendisini düşündüğünü tahayyül [*hayal*] ederken, kalbinde gizli bir heyecan duyar; böyle birbirlerini düşünürken, sanki bir iki ruh arasında bir münâkale-i hissiye [*duygu akışı*] husûle gelerek [*ortaya çıkarak*], onları, bu yalnız gecelerin sîne-i mahremiyyetinde [*gizli göğsünde*] birleştirmiş olurdu. Ve böylece geçen saadet dakikaları onu bir rü'yâ-yı garâm [*aşk rüyası*] içinde yaşatarak mesut ederdi. Artık onu sevdiğinde şüphe yoktu. Bunu, kendi nefsine itiraf ediyor; ilk günlerde onu tereddüde düşüren ihtirâzlar [*çekinceler*], yavaş yavaş zâil oluyordu [*ortadan kalkıyordu*]. Hem bu, niçin o kadar i'zâm edilmeliydi [*büyütülmeliydi*]?... Sevmek bir kabahat miydi?... Böyle olsa bile, mademki elinde değildi...

O günden sonra, onu hiç görmemişti. Çayıra indiği zaman, uzaktan, gözleriyle hep onu arıyor; her günkü gibi gezen eğlenen bu yüzlerce sima arasında, onu göremekten kalbinde derin bir boşluk hissediyordu. İbtidâ [*önceleri*] buna pek o kadar ehemmiyet vermedi. İhtimal bir yere gitmiş olabilirdi. Fakat günler geçiyor; onun hâlâ gelmediğini görünce, yavaş yavaş zihninde bir endişe uyanıyordu. Yoksa hasta mıydı?... Bu ihtimal ile birden kalbi sızladı; sonra, buna biraz da kendisinin sebebiyet verdiğini düşünerek, bir nakarat gibi:

"Niçin yaptım Yarabbi, niçin?..." diyordu.

Fakar başka ne surette hareket edebilirdi?... Eğer müsaade etse, bütün o korkulan şeyler, bir gün birdenbire onu ihâta edebilir [*kuşatabilir*]; bir kere atılan tehlikeli bir hatveden [*adımdan*] ric'at etmek [*geri dönmek*], biraz

müşkil [*zor*] olurdu. O, hep buraları düşünüyor; hissiyatına teslîm-i nefs etmemek için bütün cehdlerini [*çabalarını*] sarf ediyordu. Fakat bazen öyle zayıf dakikaları oluyordu ki gayrimuntazır [*beklenmedik*] bir hadise, bir saniye içinde bütün azimlerini kırabilirdi. Bunu düşündükçe, kendi kendine bir fazla-ı metânet [*dayanıklılık*] vermeye çalışır; ve:

"Uzak; her şeyden uzak..." derdi.

Fakat işte bu mümkün olmuyor; meçhul bir kuvvet, onu günden güne müthiş bir sükûta [*sessizliğe*] doğru sürükleyip götürüyordu. O zaman ne yapacaktı?... Şüphesiz, artık yaşamayacak ve bir kere kirlenen namusunu, ancak ölümle temizleyebilecekti. O, buna çoktan razı idi. Fakat bunu yapabilmek için de kâfi [*yeterli*] derecede kuvveti hâiz değildi [*taşımıyordu*]. Aşk... Bu, öyle bir kuvvet idi ki bütün diğer kuvvetler, onun elinde adi bir oyuncak olmaktan kurtulamaz; kavânân-i beşeriyye [*insanlık kanunları*] bile onun önünde hükümsüz kalırdı. Ve bu, insanlar için hayatta en büyük bir teselli idi. Şimdiye kadar aşksız, heyecansız geçen on senelik hayatında, onu bahtiyar edebilecek şeylere karşı, ebedi bir hüsrandan başka ne vardı?... Ve bundan sonra da hep böyle devam edecek değil miydi?...

Zaten yaşı otuzu geçiyordu. Birkaç sene sonra, daha ziyade ihtiyarlamış olacak; şimdi bezl edilen [*bol bol edilen*] iltifatlar, o zaman bir sille-i tahkîr [*aşağılama sillesi*] gibi onun otuz beş yaşına çarpılacaktı. Birden kalbinde hassas bir noktanın sızladığını duydu. Ve delikanlıyla arasındaki fark-ı sinni [*yaş farkını*] gözünün önüne getirerek, o zamanın çoktan hulûl etmiş [*gelip çatmış*] olduğunu düşündü. İhtimal, bunu o da hissediyor ve fakat gençliğin bir müddet için gözleri bir neşve-i gaflet [*gaflet sarhoşluğu*] ile bürüyen hummâ-yı ihtirâs [*hırs ateşi*] arasında, hakikati o kadar vâzıh [*açık*] göremiyordu. Bu duman zâil olup [*yok olup*] da gözlerinin önünde eşya, bütün uryânî-i basîtesiyle [*çıplaklığıyla*] harap ve pejmür-

de [*perişan*] çıktığı zaman, bu his, yine yaşayabilecek miydi?...

Genç kadın, daha ziyade düşünmek istemiyor; pîş-i nigâhında [*gözünün önünde*] açılan bu boşluğun derinliklerini görmemek için gözlerini kapıyor ve böylece her dakika bir parça daha ilerleyerek, kalbi çarpa çarpa oraya yaklaşıyordu...

Bir gün postacı bir mektup getirdi. Halecânla zarfı açtı. İmzayı görür görmez, vücudundan bir ra'şe [*titreme*] geçerek, hemen oraya, bir koltuğun üzerine bîmecâl [*güçsüz*], düştü. Mektupta:

"Bugünden itibaren sizden tamamıyla uzaklaşıyorum... Artık benden emin olabilirsiniz... Bir müddet için Ayastefanos'ta[12] bulunan halamın nezdinde [*yanında*] ikamet edeceğim. Ve sizden ayrı bulunduğum müddet zarfında aşkımı unutmağa çalışacağım... İşte ben gidiyorum, bundan sonra da siz beni takip ediniz..." deniyordu.

Mektubu bitirdikten sonra, zihni durmuş; nazarları [*bakışları*], nâmuayyen [*belirsiz*] bir noktaya merkûz [*dikili*] öylece kalmıştı. Birden bir buhrân-ı a'sâb [*sinir krizi*] ile göğsü sarsılarak:

"Ah hain!..." dedi.

Ve başını kollarının üzerine dayayarak ağlamağa başladı...

Demek artık bütün ümitleri mahvolmuştu. Bir daha onu görmeyecek; bu kadarcık bir teselliden de mahrum kalacaktı. Mektubu bir kere daha okudu; son cümle üzerinde bir dakika tevakkuf ederek [*durarak*], uzun uzun düşündü. "İşte ben gidiyorum, bundan sonra da siz beni takip ediniz..." Bu ne demekti?...

Şimdi zihninden yavaş yavaş bir perde sıyrılıyor; bir kadını teshîr edebilmek [*ele geçirebilmek*] için düşünülen bu çareyi, biraz da mahirâne [*ustaca*] buluyordu. Fakat Yarabbi, bu nasıl muhabbetti!... Hem mademki unutabi-

12. Yeşilköy'ün eski adı. İstanbul Bakırköy'de bir belde.

liyordu. O hâlde bunların hepsi yalan... Aşk, vefa, saadet... Hep birer yalandan ibaretti. Ve o, esasen bunları bildiği hâlde nasıl inanmış; hakikate karşı gözlerini nasıl kapayabilmişti?... Nihayet bir gün yine böyle olacak değil miydi?... Ah bu erkekler!... Fakat asıl kabahat onlarda değil, onların böyle olduklarını bile bile bu mütelevvin [*renkten renge giren*] mahlûklara itimat edenlerdeydi [*güvenenlerdeydi*]. Bâhusus [*özellikle*] henüz çocuk denecek kadar genç ve tecrübesiz bir delikanlı... Düşünüyordu da bu yaptığı çılgınlığı hatta nefsine karşı mazur gösterebilecek bir sebep bulamıyor ve kendi kendine:

"Niçin yaptım Yarabbi, niçin?..." diyordu.

Fakat artık bir kere düşmüştü. İlk hatvede [*adımda*] mukavemet olunamayan [*karşı konulamayan*] bu kuvvete şimdi nasıl galebe çalınabilirdi [*baskın çıkılabilirdi*]?... Vefasızlıklarına rağmen işte yine onu seviyor; hayatta birisini sevebilmek saadetinin neşve-i hazzı [*zevkinin sevinci*], bütün bu ihtimâlâta [*ihtimallere*] karşı gözlerini bir buhâr-ı sevdâ [*sevda buğusu*] ile bürüyordu. Şimdi onu düşündüren yalnız bir şey vardı. Fakat buna biraz da kendisi sebebiyet vermişti. O gün, ona karşı biraz fazla bârid [*soğuk*] davrandığını biliyordu. Mümkün olsa, gidip bu kırılan şeyi tamir edecek ve:

"Beni affet, işte görüyorsun ki seni seviyorum..." diyecekti.

Sonra, bunun, bir kadın için ne elîm [*acı*] bir tenezzül olduğunu düşünerek, o dakikada kendini, ondan bir sadaka-yı aşk dileniyor görmekten gururu cerîhadâr oldu [*yaralandı*]. Hayır, bunu da yapmayacak; ona mağlup olmamak için, icap ederse, her şeyi feda edecekti. Buna karar verdikten sonra kalktı; pencerenin yanına geldi...

Karşıda deniz, lacivert eteklerini sürükleyerek akıp gidiyor; evin çatısından uğultulu bir rüzgâr geçiyordu. Ağaçlar sallanıyor; yapraklar uçuşuyor; Yuşâ'nın üzerinde siyah bir bulut, ufukları kesîf [*yoğun*] bir dumanla ihâta ediyordu [*kuşatıyordu*]...

Genç kadın, birdenbire değişen bu bahar semâsından [*gökyüzünden*] ruhuna soğuk ra'şeler [*titremeler*] dökülerek, biraz sükûnet [*sakinlik*] buluyor; gittikçe alçalan bulutlar, kalbine bir felâket-i mukadderenin [*yazgısının felaketinin*] haşyetlerini [*korkularını*] veriyordu. Bu aralık gözleri uzaklara daldı ve bir müddet öylece uykuya benzeyen bir uyuşukluk içinde, gözkapakları ağırlaşmağa başladı. Uzaktan gök gürültüleri geliyor; karşı tepelere yağmur yağıyordu. O esnada elinin üzerine bir katre [*damla*] düştü ve birden, asabından soğuk bir seyyâle [*akıntı*] geçerek titredi...

Şimdi kiremitleri döven bir yağmur tufanı başlıyor; bir an içinde, her taraf kararark, odaya bir mevce-i zulmet [*karanlık dalgası*] giriyordu. Perdeleri indirdi. Adeta üşüyordu. Köşeye çekilerek üzerine bir örtü aldı. Dışarıda yağmur, bütün şiddetiyle devam ediyor; oluklardan akan suların şırıltısı, ona tatlı bir rüyanın zemzemelerini [*melodilerini*] getiriyordu. Gözlerini kapadı ve odanın derin loşlukları içinde, sanki bir gece açılarak, onu siyah kanatlarıyla ihâta etti [*sardı*]...

Şimdi her şeyden uzak, hayatın bütün hadisât-i kevniyyesiyle [*dünyevi olaylarıyla*] alakaları zâil olmuş [*yok olmuş*] gibiydi. Artık gözünün önünde hiçbir şey yaşamıyor; bütün hatıratı, bu derin zulmet [*karanlık*] içinde boğulup kalıyordu. Oh, bu ne iyi bir şeydi!... İşte şurada karanlıkların umk-ı sükûnunda [*sakinliğinin derinlerinde*], birdenbire her şeyden, hayatın bütün alâik-i maddiyesinden [*maddi alakalarından*] tecerrüd edivermek [*soyutlanıvermek*]... Yaşamakla hissedilen elemlerden, ıstıraplardan, istikbâlin [*geleceğin*], daima insanı tehdit eden felaketlerinden, ümitsizliklerinden bir an içinde kurtulmak...

İşte asıl temenni edilecek şey, yaşamakla istihsâl olunamayan [*elde edilemeyen*] en büyük saadet bu idi. Zaten şu otuz senelik hayatında, bahtiyar yaşadım... Diyebilecek nesi vardı?... Şimdiye kadar gelmeyen bu saadet, bundan

sonra mı gelecekti?... Halbuki o, asıl istikbâlden [*gelecekten*] korkuyor ve bir müddetten beri kalbine düşen bu endişeyle her şeyden, hatta hayattan uzaklaşmak arzularını hissediyordu. Âtiden [*gelecekten*] bir şey ümit edenler için, bu, belki temenni edilecek bir şey değildi. Fakat o, ne bekleyebilirdi?... Daima böyle makhûr [*kahrolmuş*] ve perişan olacak değil miydi?...

Burada gözünün önünden yavaş yavaş bir perde kalkıyor; düşüncelerinin arasında, ona bir şerâre-yi ümîd [*umut kıvılcımı*] gönderen iki parlak siyah göz, bütün iradelerini yakıyor; zebûn ediyordu [*güçsüz düşürüyordu*]. Sonra, bir hayal yaklaşıyor; harîs [*hırslı*] ve âteşîn [*ateşli*] dudaklarıyla kulaklarının yanına sokularak:

"Niçin?..." diyor. "Niçin sevişmiyoruz?... Mademki ruhunun buna ihtiyacı var..."

Evet niçin sevişmemeliyiz?... Mademki kendisi de onun için ölüyordu... O dakikada derin bir ihtiyâc-ı aşkla çarpan kalbinin üzerinde, bu hayali sıkmak, derâgûş etmek [*kucaklamak*] istedi; kollarını uzattı. Fakat bu da bütün diğerleri gibi bir yalan bir rüya olmuştu...

Genç kadın, kalbinde bir ateşle gözlerini açtığı zaman, yağmur devam ediyor; kuvvetli bir rüzgâr, perdeleri savurarak, içeriye, zehirli bir kânûnisânînin[13] fırtınalarını dolduruyordu. Ve güya ruhunda başlayan bu fırtınayla bütün vücudu kırılıyor; hurd u hâş [*paramparça*] oluyordu. Öyle ki mafsalları [*eklemleri*] ağrıyor; uzun müddet yatakta kalmış bir hasta dermansızlığıyla hiçbir tarafı tutmuyordu. Gözlerinin etrafı bir ateş gibi yanıyor; tamamıyla sükûnet [*sakinlik*] bulamayan asabında bir za'f-ı amîk [*derin bir zayıflık*] hissediyordu. Böyle devam edersе, nihayet bir gün yatağa düşmek muhakkaktı ve bu ihtimal, onu, sıhhatinden endişeye düşürüyordu. Onu bu hâle getiren hep o değil miydi?... Halbuki işte kendisi çekiliyor; bütün sevilenler gibi teshîr ettikten [*ele geçir-*

13. Kânûn-ı sânî: İkinci kanun, ocak ayı.

dikten] sonra, kahrediyordu ve ihtimal, o, burada, teessüründen [*üzüntüsünden*] ağlarken, diğeri, vurduğu darbenin hazz-ı intikâmıyla [*intikam zevkiyle*] mütelezziz oluyordu [*tat alıyordu*]. Zaten insanlar hep böyle değil miydi?... Fakat bunu evvelden düşünmüş olmak lazımdı. Mademki artık ric'at etmek [*geri dönmek*] mümkün değil...

Şimdi kalbinde garip bir hüzün duyuyor; etrafında, ona biraz kuvvet ve tesliyet [*teselli*] verecek bir kimse bulamamaktan elîm [*acı*] bir bîkeslik [*kimsesizlik*] hissediyordu. Fakat kabahat yine kendisinde idi. Onun bütün bir kış devam eden takiplerine müsaade etmemiş olsa idi, şüphesiz bu dereceye gelmezdi. Halbuki o, buna karşı lâkayd [*kayıtsız*] görünmek istemiş; fakat günden güne bu zaaf, ona da sirayet ederek, bütün mukavemetleri [*direnişleri*] kırılmıştı. Şimdi hepsini tahattur ediyordu [*hatırlıyordu*]. O zaman düşünmeye lüzum hissedilmeyen şeyler, şimdi bütün kuvvet ve delâletiyle [*deliliyle*] kesb-i ehemmiyet ediyor [*önem kazanıyor*]; fakat bir kere kaybedilen bir fırsatı iade etmek için vakit çoktan geçmiş bulunuyordu. Zaten artık her türlü tedbir faydasızdı. Ve ihtimal, şimdi o, Ayastefanos'ta idi. Artık buraya gelmeyecek; kendisinden uzak yaşarken, aşkını unutmaya çalışacaktı.

Lakin ona bu derece, bu muhitten uzaklaşmaya mecbur edecek kadar ne yapmıştı?... Çocukça bir arzuya karşı başka ne suretle mukâbele edebilirdi [*karşılık verebilirdi*]?... Halbuki bu, onun hakkı idi. Henüz aralarında hiçbir râbıta [*bağ*] mevcut olmayan bir erkekle görüşebilmek için bir kadın, ne kadar serbest olmalıydı!... Sonra, onu görenler ne derdi?... Fakat o, buralarını düşünmüyor; en adi bir hevesi uğruna bir kadının bütün mukaddesât-ı hayatiyyesini [*hayati kutsallığını*] feda etmekten çekinmiyordu. Ve sonra, ona aşktan, muhabbbetten bahsediyordu. Seven böyle mi yapardı?... Şimdi hepsini anlıyor; bu riyakâr [*ikiyüzlü*] cümleler arasında gizlenen maksadı keşfetmekte artık güçlük çekmiyordu. Fakat bu, hiçbir

zaman mümkün olmayacaktı. Hem zaten her şey bitmiş ve ihtimal, bir daha avdet etmemek [*geri dönmemek*] üzere uzaklaşmıştı...

Genç kadın, bunu düşünürken, yavaş yavaş inkisârları [*bedduaları*] zâil oluyor [*kayboluyor*]; onu bir daha görememek ihtimali, zihnini azîm [*büyük*] bir endişe içinde işgal ediyordu. Mektubu, bir üçüncü defa okurken, bir şeye dikkat etti. "Bir müddet için Ayastefanos'ta bulunan halamın yanında ikamet edeceğim..." diyordu. Demek bir müddet sonra, tekrar avdet edecekti [*dönecekti*]. Zihninde bu müddeti tahmin etmek isteyen bir sabırsızlıkla, günleri hesap etmeye başladı. Fakat kim bilir, ne zaman avdet ederdi. Bir hafta, on beş gün, belki birkaç ay... Birden ona, birkaç sene kadar uzun görünen bu intizâr [*bekleyiş*], o kadar elîm [*acı*] geldi ki, ondan uzak geçecek olan yalnızlık saatlerinin hüzn-i melâliyle [*sıkıntılı hüznüyle*] kalbinde acı bir teessür [*üzüntü*] duydu. Bu dakikaya kadar onu bu derece sevdiğini hissetmemişti. Ve işte sevdiği için nihayet terk ediliyordu. Burada gözleri yaşararak, kirpiklerinin ucuna kadar bir katre [*damla*] geldi; ruhunun, artık zapt olunamayan tuğyân-ı hissiyâtıyla [*duygu taşkınlığıyla*] göğsü sarsılarak, ağladı; ağladı...

Bu, onda bir ihtiyaç şeklini almıştı. Her gün böyle odasına kapanarak, uzun uzun ağlıyor; ruhunun zehr-i âlâmını [*acılarının zehrini*], gözyaşlarının sîne-i tesliyetinde [*teselli edici göğsünde*] şifâyâb ediyordu [*iyileştiriyordu*]. Bazen saatlerce devam eden bir buhrân-ı a'sâb [*sinir krizi*] içinde hep onu düşünür ve bu, bir türlü gelmeyen saadetin mâtem-i hüsrânıyla [*hayal kırıklığının yasıyla*] birer birer günleri sayardı. Gideli tamam bir hafta oluyordu. Günler, böylece birbirlerini takip ederek, gelip geçiyor ve o, hâlâ gelmiyordu. Artık çayıra da inmiyordu. Her şey, onu hatırlatıyor; gezip yürüdüğü yerlerde, hep onun hayali dolaşıyordu. Yarabbi, bu böyle daha ne zamana kadar devam edecekti?... Yoksa hiç, hiç mi gelmeyecekti?...

Bir gün, pencerenin önünde otururken geçen bir delikanlıyı ona benzetti ve birden kalbi çarparak, kafesin arkasından görmeye çalıştı. Açık imperiyal pardösüsünden, o olduğunda şüphe yoktu. Fakat ne zaman gelmişti?... Yoksa hiç mi gitmemişti?...

O gün, çayırda, karşı karşıya geldikleri zaman, aralarında, uzun iftirâkların [*ayrılıkların*] ani heyecanlarıyla medîd bir nazar teâtî edilerek [*birbirlerine uzunca bakarak*], o anda bu iki ruhu bir iştiyâk-ı âteşîn [*ateşten bir şevk*] içinde birleştiren bir lerziş-i âlâm [*acılar titreyişi*] ve teessürâtı [*üzüntüyü*] görmek isteyen bir nazarla [*bakışla*] bakıyor; genç kadın, şimdi ruhunu daha derinden titreten bu nazarların altında eriyor; helak oluyordu. Artık aralarında bütün infiâller [*kırgınlıklar*] zâil olmuştu [*yok olmuştu*]; birbirlerinden uzak geçen günlerin elîm tahassürleriyle [*acı özlemleriyle*], o dakikadan itibaren her şeyi unutmuşlardı. Delikanlının nazarlarında [*bakışlarında*], öyle amîk [*derin*] bir yeis [*üzüntü*] ve endişe vardı ki genç kadın, onu bu derece müteessir [*üzgün*] görmekten kalbinde latif [*hoş*] bir eza [*eziyet*] duydu. Demek hakikaten kendisini seviyordu!... Şimdi ona karşı biraz fazla haksız davranmış olduğunu anlayarak nedâmet ediyor [*pişmanlık duyuyor*]; ve beni affet, demek isteyen nazarlarıyla [*bakışlarıyla*] ondan bir cevâb-ı itmînân [*emin bir yanıt*] bekliyordu. Bu esnada delikanlı, avcunun içinde bir mektupla ona yaklaşarak:

"Biraz ilerler misiniz?..." dedi.

Lakin bu kadar kalabalığın içinde, onu nasıl takip edebilirdi?... İhtimal, şimdi buna da gücenecekti. Boğazında kuruyan bir sesle:

"Sonra..." diyebildi.

Artık aralarında ihtirâz olunacak [*çekinecek*] bir şey kalmamıştı. Ve bir kere karşı karşıya geldikten sonra, bu, pek tabii idi...

Şimdi delikanlı, hep onu takip ediyor; gözleriyle etrafı tecessüs ederek [*gözetleyerek*], mektubu vermek için bir

fırsat gözetiyordu. Bir aralık tekrar karşı karşıya geldiler; delikanlı, bu defa biraz daha yakından geçerken, mektubu, yavaşça otların arasına bırakarak ilerledi. Genç kadın, birisi tarafından görülmekten korkarak, bir müddet etrafını tetkik etti [*inceledi*] ve kalbinde bir halecânla eğilip mektubu alırken adeta titriyordu...

Eve geldiği zaman, ilk işi mektubu okumak oldu. Arkasında yeldirme ile, pencerenin önünde bir koltuğa ilişerek zarfı açtı; ilk kelimeyi görür görmez, yüzüne bir kan dalgası hücum ederek, sanki oturduğu yerde birdenbire döndü:

"Kalpsiz" diyordu. "Oh evet, beni maruz görünüz; size ancak bu kelime ile hitap edebildiğim için beni affediniz... Bakınız, gaddar demiyorum... Çünkü hissetseydiniz, eminim ki sizin için çarpan bir kalbi çiğneyip geçmezdiniz... Halbuki siz çiğnediniz... Demek kalbiniz yoktu; hissetmiyordunuz; karşınızdakini kahrederken kahrolmaktaki elemleri, ıstırapları duymuyordunuz... Fakat ben...

Bunu tekrar etmek; size burada elemlerimden ıstıraplarımdan bahsetmek istemem... Çünkü siz kalpsizsiniz; onları hissedemezsiniz... Fakat mademki sevmeyecektiniz, beni niçin teshîr ettiniz [*ele geçirdiniz*]; kalbimle niçin oynadınız?... Ve sonra bana: 'Ben sizi sevmiyordum..' derken, bunun, seven bir kalp için ne müthiş bir darbe olduğunu hiç düşünmediniz, değil mi?...

Evet, belki sevmiyordunuz... Fakat itiraf ediniz ki öyle görünüyordunuz ve beni teshîr etmek [*ele geçirmek*] için kadınlığınızın bütün hilelerini isti'mâl ediyordunuz [*kullanıyordunuz*]... Zaten ufak bir tebessümünüz, kalbinde bir ihtiyâc-ı garâmla [*aşk ihtiyacıyla*] kavrulan bir genci teshîr etmek [*ele geçirmek*] için kifâyet ederdi [*yeterdi*]. Ve işte siz, benim bu zaafımdan istifade ettiniz [*yararlandınız*]; zâhiren [*görünüşte*] hiçbir şeye delâlet etmeyebilen [*anlam ifade etmeyen*], fakat alakadar olanlar için pek çok şeyler ifade eden tavırlarınızın, tebessümlerinizin sihr-i füsûnuyla [*büyüsüyle*] beni zaptettiniz; kalbime, aşkınızın

zehirlerinden, her gün birer katre [*damla*] isâle ederek [*akıtarak*], beynimi uyuşturdunuz ve sonra beni, iradelerine mâlik [*sahip*] olmayan, manyetizörün [*hipnotizmacının*] tesir ve nüfuzu altında hareket eden bir sâirfilmenâm [*uyurgezer*] gibi kadınlığınızın uçurumlarına kadar sürüklediniz... Fakat şimdi... Evet şimdi, nasıl bir cinayet işlemiş olduğunuzu anlıyorsunuz, değil mi?... Lakin neye yarar?... Mademki hissetmiyorsunuz ve mademki kalpsizsiniz..."

Daha ziyade devam etmek mümkün değildi. Gözleri kararıyor; heyecanından bayılacak bir hâle geliyordu. Demek bu kadar fena biliniyordu. Ve mademki öyle idi, kalpsiz, vicdansız, alçak bir kadındı. O hâlde niçin bu kadar üzerine düşülüyordu?... Seven böyle mi yapar; karşısındakini tahkîr mi ederdi [*aşağılar mıydı*]?... Demek onun ufak bir hareketi, böyle her vesile ile tenkîd edilecek [*eleştirilecek*]; şimdi onu memnun edecek olan şeyler, ilerde, ihtimal, birer sille-yi tahkîr [*aşağılama sillesi*] gibi yüzüne çarpılacaktı. Halbuki henüz aralarında, mûcib-i töhmet [*suç sebebi*] olacak bir şey geçmemişti. Böyle olduğu hâlde adi bir tebessümüne bin türlü mana veriliyor ve bu, onu, bir cinayet işlemiş kadar muâhezeye [*azarlamaya*] bir sebep teşkîl ediyordu [*oluşturuyordu*]. Ve sonra:

"Hissetmezsin, çünkü kalpsizsin..." deniyordu.

O pekâlâ hissediyordu ki başının üzerinde bir felaket dolaşıyor ve günden güne onu daha zayıf bularak, bir daha takarrüb ediyordu [*yaklaşıyordu*]. Nihayet bir gün, her şey birdenbire bitmiş olacak; o kadar korkulan ihtimaller, bir dakika içinde tahakkuk ediverecekti [*gerçekleşiverecekti*]. O zaman...

Bunu artık düşünmüyordu. Mektubu avucunun içinde buruşturarak, halıların çiçeklerini seyrediyor; hayatın her türlü felaketine teslîm-i nefs eden [*kendini teslim eden*] bir nevmîd [*umutsuz*] çaresizliğiyle kalbinde azîm [*büyük*] bir tevekkül hissediyordu. Fakat ilânihâye [*sonuna kadar*] böyle devam edecek miydi?... Bu, öyle bir suâl [*soru*] idi

ki onu, ilerde bir ihtimâl-i hıyânetle [*hainlik ihtimaliyle*] tedhîş ediyor [*dehşete düşürüyor*] ve bu, ona, her şeyden ziyade elîm [*acı*] geliyordu. Mektubu tekrar açtı; nihayetine kadar okumak istedi...

Şimdi niyâzlar [*yalvarmalar*], istirhâmlar [*ricalar*] başlıyor; sadakatlar vadolunuyor; yeminler birbirini takip ediyordu. Fakat bunlara inanmak için insan, ne kadar saf olmalıydı!... Ve hangi bir münasebet vardı ki ebediyete kadar devam etmiş olsun!... Bâhusus [*özellikle*] birkaç sene sonra ihtiyarlayacak olan bir kadınla, böyle çocuk denecek kadar genç bir delikanlı arasında teessüs edebilen [*kurulabilen*] münasebetler!...

Genç kadın, bunu düşünürken, istikbâli [*geleceği*] gözünün önüne getiriyor; birkaç ay sonra, kendisini terk edilmiş görmekten azîm [*büyük*] bir endişe ile kalbi çarpıyordu. Ve bu, o derecede muhakkak [*kesin*] idi ki şimdiden önü alınmazsa, ibtidâ [*önce*] alelade bir râbıta-yı kalbiyeden [*kalp bağından*] ibaret olan bu münasebet, ilerde müthiş bir facia şeklini alabilirdi. Kendi kendine, o zaman yapılacak şeyi tasavvur ediyor [*zihninde kuruyor*]:

"Şüphesiz, intihar ederim.." diyordu

Ve nihayet, böyle olacağı da âşikârdı [*belliydi*]. Mektubu, bir kere daha okudu. Birden ilk okuyuşta nazar-ı dikkatini celb etmeyen [*çekmeyen*] bir cümle gözüne ilişti. "Esasen ben sizden büyük bir fedakârlık beklemiyorum..." diyordu. "Yalnız bir müddet sizinle birlikte bulunmak, sizi hissiyât [*duygular*] ve efkârıma [*düşüncelerime*] iştirâk etmiş [*katılmış*] görmek... Sadece bir dost, bir akraba gibi... Nasıl isterseniz... Mesela arada sırada sizinle küçük tenezzühler [*gezintiler*]... Mümkün olduğu kadar her bir hissiyât-ı sefîleden [*aşağılık duygulardan*] ârî [*uzak*], samimi mülakatlar [*buluşmalar*]..."

Burada, dudaklarının üzerinde, gayriihtiyari bir tebessüm belirdi; kendi kendine:

"Çocuk..." dedi.

Ve bir kere o raddeye geldikten sonra. Onları daha ileriye gitmekten men edebilecek bir kuvvetin mevcut olmadığını pekiyi biliyordu. Zaten onu korkutan, en ziyade bu değil miydi?... Ve esasen bütün münasebetler de böyle başlamaz mıydı?... Fakat sonra...

Bunun tasavvuru [*düşüncesi*] bile onu tedhîş ediyordu [*dehşete düşürüyordu*]. Mektubu, bir tarafa attı ve birden, o zamana kadar hissedilmemiş bir isyân-ı a'sâbla [*sinir başkaldırısıyla*] yerinden fırlayarak:

"Lakin ben ne yapıyorum?.." dedi. Bir kadın için bu kadarı bile bir namussuzluk...

Hayır, hayır... Buna hiçbir zaman müsaade etmeyecek; daha ileriye gitmemek için her şeyi burada bitirecekti. Ve namuskâr bir kadın için böyle hareket etmek, hayatta en mühim bir vazife idi. Yeldirmesini çıkardı; tekrar pencerenin önüne gelerek oturdu. Bundan sonra, ona karşı nasıl bir vaziyet almak lazım geleceğini düşünüyor; bu son kararını tatbîk edebilmek [*uygulayabilmek*] için zihninde planlar hazırlıyordu. Mesela ona şimdi bir mektup yazacak; karşı karşıya geldiği zaman söylenemeyen şeyleri, doğrudan doğruya anlatabilecekti. Buna tamamıyla karar verdikten sonra, masaya doğru ilerdi; hokkayı kalemi aldı. Heyecanından elleri titriyor; ona, doğrudan doğruya bu kararından bahsedebilmek için bütün kuvvetlerini sarf ediyordu. Ve fakat kalbinde metanetlerini kesr eden [*kıran*] bir endişe vardı ki bunu yapmakla tamiri gayrikâbil [*mümkün olmayan*] bir hata işlemiş olacağını zannediyordu. O zaman ne yapacaktı?... Bir kere kırılan bir şeyi nasıl yerine getirebilecekti?.

Gayriihtiyari kalemi elinden bıraktı; başını kolunun üzerine dayayarak, uzun uzun kalbinin ıstıraplarını dinledi...

Bu, artık mümkün değildi. Bir kere bu dereceye geldikten sonra, birdenbire ric'at edebilecek [*geri dönebilecek*] kadar kavî [*güçlü*] olmadığını tamamıyla hissediyordu. Sonra, neticeyi gözünün önüne getiriyor; onu her dakika

biraz daha cezbeden bu uçurumun kenarında, gözleri bir gaşy-i sevdâ [*sevda ile kendinden geçme*] ile kararak:

"Ah, ne yapayım?..." diyordu. "Seviyorum..."

Ve bu, gayrikâbili ictinâb [*kaçınılmaz*] bir tehlike idi ki, her gün daha kati adımlarla ona bir parça daha yaklaşıyor ve gittikçe bu hatveler [*adımlar*] sıklaşarak, bu iki ruh arasındaki mesafeler, günden güne zâil oluyordu [*yok oluyordu*]. İhtimal, birbirlerinin pek yakınında idiler. Hatta belki küçük bir hareketle yekdiğerinin [*birbirlerinin*] kollarının arasına düşebilirlerdi. Fakat henüz, bu mesafeyi tahmin edebilecek gözlerden, o her şeyi bir perde-yi riyâ [*ikiyüzlülük perdesi*] altında gösteren sisler kalkmamış; insanları, birbirlerine karşı az çok mukayyed [*bağlı*] tutan zincirler çözülmemişti...

Fakat bir gün, her şey mecrâ-yı tabiîsine [*doğal yoluna*] girmiş; sanki bir dest-i füsunkâr [*büyücü eli*], bu iki kalbin güzergâhına tesadüf eden bütün mâniaları [*engelleri*] bir an içinde kaldırıvermişti ve genç kadın, bir sabah erkenden, bir gün evvel tayin edilen [*belirlenen*] mev'id-i mülâkata [*buluşma yerine*] şitâb ediyordu [*koşuyordu*]. Kapıdan çıkarken halecânından dizleri titriyor; sanki onu çekip götüren bir kuvvete mağlup olacak bir sarhoş gibi gözleri kararıyordu. O dakikada bütün muhakemâtı [*yargıları*] durmuş gibiydi. Hiçbir şey düşünmüyor; iradeleri nez' olunmuş [*alınmış*] bir sâirfilmenâm [*uyurgezer*] duygusuzluğuyla hareket ediyordu. Çayıra indiği zaman, onu, ilerde büyük kestane ağaçları arasında kaybolmuş yolda, bir araba ile kendisine muntazır [*bekler*] buldu. Nereye gideceklerdi? Bunu sormaya lüzum görmeden arabaya atladı; peçesini sıkı sıkı indirdi...

Şimdi arabanın içinde, yan yana, bu gölgeli yolu takip ederken, ekseriya [*çoğunlukla*] heyecan zamanlarında gelen bir ebkemiyetle [*dilsizlikle*] ikisi de sükût ediyorlar [*susuyorlar*]; ilk sözü söylemek için biri diğerinden cesaret bekleyerek, böylece uzun tereddüt dakikaları geçiyordu. Nihayet, delikanlının bir suâliyle [*sorusuyla*] bu sükûnet [*durgunluk*] ihlâl edilmiş [*bozulmuş*] oldu:

"Peçenizi niçin açmıyorsunuz?..." diyordu.

O, ezilerek, sıkılarak, bir cevap vermeye çalışırken, ilk defa yabancı bir erkekle yan yana oturmaktan garip bir tevahhuş [*korku*] hissederek, sıkıntısından terliyor; mahcubiyetinden ne söyleyeceğini şaşırarak sükût ediyordu [*susuyordu*]. Böylece uzun bir dakika geçti. Sonra, onun suâlini [*sorusunu*] cevapsız bırakmış olmaktan çekinerek büyük bir cebr-i nefsle [*kendini zorlamayla*]:

"Müsaade ediniz..." diyebildi. "Belki etraftan gören olur..."

Delikanlı:

"Hayır" diyordu. "Kimse görmez..."

Bunu, medîd [*uzun*] bir sükût [*sessizlik*] takip ediyordu. Araba, taşların üzerinde sarsılarak yuvarlanıyor; onları birbirlerine daha ziyade yaklaştıran hareketlerle ilerliyordu. İkisi de, birbirlerinin bu derece yakınında bulunmaktan mest [*sarhoş*] ve mahzûz [*hoşnut*] idiler. Genç kadın, arada sırada, küçük ihtirâzlarla [*çekinmelerle*] dizini çekiyor; ve fakat onları daima birbirlerine yaklaştıran sarsıntılar, mütemadi bûselerle [*sürekli öpücüklerle*] bu iki vücudu tekrar birleştiriyordu. Dizlerin hafif temaslarıyla birinden diğerine latif seyyâleler [*hoş akıntılar*] geçerek, onları bir ra'şe-yi ihtirâs [*hırs titremesi*] içinde yakıyor; kavuruyor; henüz tamamıyla birbirlerinin olamamış bu meshûf [*susamış*] ve âteşîn [*ateşli*] kalplerde, asabı tutuşturan şerâreler [*kıvılcımlar*] hâsıl oluyordu [*ortaya çıkıyordu*]. Genç kadın, görücüye çıkan bir kız kadar sıkılarak, kızararak, mahcubiyetinden terliyordu. Delikanlı, ne söyleyeceğini tayin edemeyerek [*belirleyemeyerek*], öylece duruyor; nefesine darlık veren bir heyecân-ı a'sâbla [*sinir coşkusuyla*] boğularak sükût ediyordu [*susuyordu*]. Nihayet bütün kuvvet ve cesaretini toplayarak:

"Bilseniz" dedi. "Beni bugün ne kadar bahtiyar etmiş oldunuz!..."

Bunu söylerken sesi titriyordu. Sonra, onu, bütün tavırlarında kendisine karşı biraz mütehâşi [*çekingen*] görmekten müteessir olarak [*üzülerek*] ilave etti:

"Fakat niçin o kadar yabancı duruyorsunuz?... Bakınız etrafta kimseler yok..."

Genç kadın, başını önüne eğmiş, sükût ediyor [*susuyor*]; ruhunu bir nevâziş-i garâm [*aşk okşaması*] içinde ihâta eden [*kuşatan*] bir rüyanın mestîbahş [*sarhoşluk veren*] derinliklerinde, bütün hüviyeti [*kimliği*] katre katre [*damla damla*] imtisâs ederek [*emilerek*], benliğinden uzaklaşıyordu. Öyle ki kulaklarının etrafında uzak bir çağlayanın uğultuları dolaşıyor; işittiği şeyler, ona, tenha gecelerin gizli terânelerinden [*şarkılarından*] nağmeler getiriyordu. Ve onun bu derece yakınında bulunmaktan ebedi saadet dakikaları yaşıyordu. Dizi dizine temas ediyor; bazen ayaklar, birbirlerini bularak, hafif tazyiklerle [*baskılarla*], doğrudan doğruya söylenemeyen şeylere bir vâsıta-yı münâkale [*aracı*] oluyordu...

Delikanlı, biraz daha yaklaşmış, ona kalbinin elemlerinden, ıstıraplarından bahsediyor:

"Ah, bilmezsiniz; bunu benim kadar hissedemezsiniz..." diyordu. "O gün, sizden ayrıldıktan sonra, nasıl ye'simden [*üzüntümden*] çıldırdığımı, kaç kereler intihara karar verdiğimi bilseydiniz, şimdiye kadar aşkınızla yanan, kavrulan zavallı kalbime o müthiş darbeyi indirmezdiniz... Ah, o gün, ne kadar insafsızdınız!... Ben size, elemlerimden, ıstıraplarımdan bahsederken, siz, bütün bu zaaflarıma karşı lâkayd [*kayıtsız*] ve bîhis [*hissiz*], gözlerinizde hep o aşkımla istihzâ [*alay*] ediyor gibi gelen hain bir şu'le [*alev*] ile beni hatta dinlemiyor; nazarlarınızın [*bakışlarınızın*] o zehirli iğneleriyle ruhumda hassas bir nokta arıyordunuz... Nihayet, o noktayı buldunuz ve şimdi kanayan bu elîm [*acı*] yarayı açtınız... Siz, galibiyetinizden mahzûzdunuz [*hoşnuttunuz*]... Fakat ben... Beni hiç düşündünüz mü?... Bakınız, sükût ediyorsunuz [*susuyorsunuz*]... Demek bana acımıyordunuz... Ne zamanlardan

beri sizi bir gölge gibi arkanızdan takip ederken, nazarlarınızın [*bakışlarınızın*] altında nasıl eriyerek zebûn [*aciz*] olduğumu hissetmemiştiniz... Yahut öyle görünmek istiyordunuz... Rica ederim, bana itiraf ediniz... Bir saniye olsun benim için kalbiniz çarptı mı?..."

Genç kadın, halecândan söyleyecek bir şey bulamıyordu. Delikanlı devam etti:

"Halbuki ben, her zaman sizi düşünürdüm... Bütün yalnızlık dakikalarımda, düşüncelerime hayaliniz de refakat [*eşlik*] ederdi... Fakat siz, eminim ki beni hiç düşünmediniz... Ve işte hâlâ sükût ediyorsunuz [*susuyorsunuz*]... Demek hissetmiyorsunuz; sevilmekteki hazz-ı saadeti [*mutluluk zevkini*] duymuyorsunuz..."

Genç kadın, cevap vermek istemiyordu. Heyecanından titriyor; son cümle ile doğrudan doğruya hissiyatını itiraf etmiş olmaktan sıkılarak, mahcubiyetinden terliyordu. Ne demek istemişti?... Bu, açıktan açığa "Ben de seni seviyordum" demek değil miydi?... Birden bunu te'vîl etmek [*sözü çevirmek*] istedi:

"Hayır, öyle demek istemedim..." dedi. "Beni büsbütün hissizlikle itham etmiştiniz de..."

Delikanlı, kalbinde bir lerze-yi saadetle [*mutluluk titremesiyle*] bu zemin üzerinde devam etmekten büyük bir haz duyarak, ona bütün tahassüslerini [*hislerini*] itiraf ettirmek için uzun uzun isticvâb ediyor [*sorguluyor*]:

"Demek siz de beni seviyordunuz?..." diyordu.

Genç kadın, gözlerini indirerek sükût etti [*sustu*]; bir kelime telaffuz edebilecek bir hâlde değildi. Gözleri kararıyor; işittiklerini anlamıyordu. Delikanlı, şimdi, ona, aşkının elemlerinden, ıstıraplarından bahsederek, o zamana kadar itiraf olunamamış şeyleri, birer birer sayıp dökerken, o, her şeyi i'zâm eden [*büyüten*] bir mefkûre [*ülkü*] ile, düşünmeden sarf edilen bu cümleyi düşünüyordu. Bu, bir kadın için ne kadar büyük bir zilletti [*düşkünlüktü*]!... Ve işte o, bu zilleti irtikâb etmiş [*suçu işlemiş*]; hatta kendisine hiçbir vechile [*hiçbir şekilde*] taalluku

[*ilgisi*] olmayan bir erkekle birlikte gezmeye çıkmıştı. Bu, bir namussuzluk değil miydi?... Şimdi zihnen bunun tesirini düşünüyor ve fakat kendisini itham edebilen şeyleri, bir an için mazur gösterebilecek te'vîllerle [*söz çevirmeleriyle*], kalbinden bütün o, hissiyatı kemiren endişeleri silmeye çalışıyordu. Mademki ortada, onu lekeleyebilecek maddi bir şey yoktu, o hâlde bir an için hayatı şenlendirecek olan saadetlerden, insan, kendisini niçin mahrum etmeliydi?... Ve mademki birbirlerini de seviyorlardı...

Genç kadın, kalbi bir hazz-ı saadetle [*mutluluk zevkiyle*] dolarak, bugünkü bahtiyarlığını düşünüyor; onunla böyle yan yana oturmaktan ruhunda ebedi bir lezzet-i ma'neviyye [*ruhsal tat*] duyuyordu. O esnada elini, birden onun avuçlarının içinde hissetti. Vücudundan âteşîn [*ateşli*] bir seyyâle [*akıntı*] geçerek, o âna kadar duymadığı bir zevk-i visâl [*kavuşma zevki*] ile titredi. Delikanlı, onu, sıkı sıkı bileklerinden tutarak kendisine çekiyor; ihtizâz-ı ahengini [*ahengindeki titreşimi*] muhafaza edemeyen [*koruyamayan*] müteheyyic [*coşkulu*] bir sadâ [*ses*] ile:

"Rica ederim, söyleyiniz..." diyordu. "O zaman siz de beni seviyor muydunuz?... Bunu sizin ağzınızdan işitmek isterim..."

Genç kadın, söyleyecek bir şey bulamayarak, gözlerini indiriyor; şimdi cildinin üzerine temas eden nemnâk [*nemli*] dudakların âteş-i ihtirâsıyla [*hırslı ateşiyle*] damarlarının içinde sanki bir şey tutuşuyordu. Lakin ne yapıyordu?... Deli mi oluyordu?... Birden, o dakikaya kadar hissedilmemiş bir tehâşî-yi a'sâbla [*sinirin çekincesiyle*] elini çekerek:

"Bırakınız..." dedi.

Delikanlı avuçlarının içinden kurtulmak isteyen bu yumuşak elleri, ruhunun bütün ihtiyâcât-ı âteşîn-i sevdâsıyla [*sevda ateşinin ihtiyaçlarıyla*] öpüyor; o çekinmek istedikçe, onları kalbinin üzerinde tazyik ederek [*bastırarak*]:

"Hayır" diyordu. "Bırakmam... Söyleyiniz; itiraf ediniz ki siz de beni seviyordunuz... Bakınız, kalbiniz çarpıyor... Fakat söylemek istemiyorsunuz... Hissiyatınızı ketm ediyorsunuz [*saklıyorsunuz*]..."

Genç kadın, şedîd [*şiddetli*] bir halecân içinde kıvranıyor; kendisini bu genç ve harîs [*hırslı*] kollardan kurtarmak için kuvveti kifâyet etmiyordu [*yetmiyordu*]. Ve fakat her saniye bu kollara kendisini biraz daha terk ederek, mukavemeti [*direnişi*] gittikçe zâil oluyordu [*kayboluyordu*]. Delikanlı biraz daha yaklaşmış, onu derâgûş etmek [*kucaklamak*] isteyen bir sokulganlıkla:

"Niçin" diyordu. "Benden niçin bu kadar ihtirâz ediyorsunuz [*kaçıyorsunuz*]?..."

Şimdi bir lerze-yi visâl [*kavuşma titreyişiyle*] ile titreyen dudaklar, birbirlerini arayarak bulmuşlar; medîd [*uzun*] ve âteşnâk [*ateşli*] bir buse [*öpücük*] ile o dakikada bütün ihtirâzlar [*kaçışlar*] zâil olmuştu [*yok olmuştu*]. Böylece uzun bir dakîka-yı istiğrâk [*kendinden geçiş dakikası*] geçti. Genç kadın, kendisini hâlâ bırakmak istemeyen kollardan sıyrılarak doğruldu. Başı dönüyor; gözleri kararıyordu. Ne oluyordu?... Rüya mı görüyordu?... Birden, gözünün önünden bir duman sıyrılarak:

"Lakin ben ne yaptım?..." dedi.

Ve işte nihayet, bütün o korkulan şeyler tahakkuk etmişti [*gerçekleşmişti*]. Zaten böyle olacak değil miydi?... Bunu bildiği hâlde kendisini onun kollarına teslim ederken hiçbir şey düşünmemişti. Şimdi kalbinin üzerinde, bu, düşünülmeden irtikâb olunan [*işlenen*] günahın sıklet-i azâbını [*azabının ağırlığını*] duyuyor; kendisini bu muhataralı [*tehlikeli*] zemin üzerinde sürükleyip götüren bu adama karşı bir ihtiyâc-ı isyân [*isyan ihtiyacı*] ile mütehassis oluyordu [*hisleniyordu*]. Fakat asıl kabahat kendisinde değil miydi?... Eğer istemiş olsa onu pekâlâ reddedebilir; her zaman yaptığı gibi mektubunu cevapsız bırakabilirdi. Halbuki o, böyle mi yapmıştı?...

Vücudu hâlâ titriyor; gözleri, bir bakıyye-yi neşve-i sevdâ [*sevda neşesinden kalma bir ağlama*] ile dumanlanarak başı dönüyordu. Yarabbi, aşk denilen şey bu muydu?... Oh eğer böyle ise...

Artık başka bir şey düşünmüyordu. Derin ve hummâlı [*ateşli*] bir uykudan uyanmış bir sermest-i rüyâ [*rüya sarhoşu*] gibiydi. Gözünün önünde renkler, ziyalar [*ışıklar*] uçuşuyor; baharın bu çiçekli sabahında, yanında, kalbini âteşîn [*ateşli*] hislerle dolduran aşkıyla, yeşillikler arasında, böyle uzun uzun gitmekten ruhunda bir neşve-yi tâze [*gençlik neşesi*] hissediyordu. Etraf çiçeklerle süslenmiş; yolun üzerine, yabani ağaçların koyu gölgeleri uzanmıştı. Moskof Bayırı'nı geçtikten sonra, yokuşun sırtı başlıyor; çalılıklar arasından, dağ menekşelerinin baygın kokuları geliyordu. Araba yokuşa tırmanırken delikanlı:

"İsterseniz, biraz yürüyelim..." dedi.

Arabadan indiler; ağır adımlarla yürümeğe başladılar. Genç kadın, şemsiyesine dayanarak, yavaş yavaş ilerliyor; bazen bir yerde tevakkuf ederek [*durarak*], tabiatın nağmelerini dinliyordu. Kuşlar ötüşüyor; böcekler, ebedi teraneleriyle [*şarkılarıyla*] ormanların sükûn-i hâbdârında [*uykulu sakinliğinde*] bir sarîr-i şevk ü sürûr [*sevinç ve şevk cızırtısı*] uyandırıyordu. Yolun kenarlarında, katırtırnakları, altın başlarının küçük salıntılarıyla baharı selamlıyorlardı. Genç kadın, kırlarda kelebekleri kovalayan bir çocuk hevesiyle, tesadüf ettiği çiçeklerden küçük demetler yapıyor; bir çalıdan öteki çalıya giderek, bazen bir dikenin arasında, mâî [*mavi*] gözleriyle bakan bir mînâyı [*mineyi*] koparırarak, onlardan zarif ve rengârenk mecmûalar [*koleksiyonlar*] vücuda getiriyordu. Bunları götürecek; odasının bir köşesinde bugünün bir hatırâ-yı kıymetdârı [*değerli anıları*] gibi saklayacaktı. Bunu tasavvur ettikçe [*zihninde kurdukça*], sinesi bir şehîk-i saadetle [*mutluluk hıçkırığıyla*] kabarıyor; bugünün saadeti, ona, bütün emellerine tekabül eden [*karşılayan*] bir gâye-yi hülyâ [*ideal*] gibi geliyordu. Zaten hayattan bundan ziyade ne bekleye-

bilirdi?... Hatta bunu kendi düşüncelerinin pek fevkinde [*üstünde*] buluyor; onun tarâvet [*tazelik*] ve zindegîsini [*diriliğini*] gözünün önüne getirerek, bu şebâb-ı bülend [*yüksek gençliği*] karşısında, kendisini yıpranmış, rengi solmuş görmekten bir ezâ-yı elîm [*acı bir üzüntü*] hissediyordu. Ve bugün onu, güneşten pembeleşmiş kavî [*güçlü*] ve zîhayât [*canlı*] çehresinde, bütün tavırlarına tatlı bir vakarın [*ağırbaşlılığın*] zıll-ı necâbetini [*soylu gölgesini*] serpen ince siyah bıyıklarıyla o kadar yakışıklı buluyordu ki kendisi güzel bir kadın olduğu hâlde, kalbinde, onu, uzun müddet tatmin edememekten korkan bir endişe hissediyordu. Zaten bu pek tabii idi. Bir iki sene sonra, şüphesiz, biraz daha ihtiyarlamış olacaktı. Birden, gözleri, onun gözlerine ilişti ve sanki damarlarının içinden süzülerek, bütün mevcudiyetini [*varlığını*] onların a'mâk-ı siyahına [*siyah derinliklerine*] çekip götüren bir incizâb-ı âteşînle [*ateşli cezbeye kapılmakla*] kalbi çarptı. Şimdiye kadar onların bu kadar nâfiz [*etkileyici*] olduğuna dikkat etmemişti. Ve işte onlar da, bütün diğer gözlerden başka bir şey değildi. Fakat Yarabbi, onlardaki bu sihir ve kuvvet ne idi ki bütün iradelerini bir saniye içinde yakıyor; perişan ediyordu. Daha ziyade bakmaya tahammül edemeyerek gözlerini indirdi. Delikanlı:

"Niçin öyle uzak duruyorsunuz?..." diyor; nazarlarının [*bakışlarının*] bir ma'nâ-yı serzenişiyle [*sitemli anlamıyla*] onun ruhuna nüfuz etmek istiyordu. Genç kadın, bir şey söylemiş olmak için elindeki bir çiçeği göstererek:

"Bakınız" dedi. "Ne güzel rengi var!... İnce hareleriyle işlemeli gibi duruyor!..."

Delikanlı, hep o ruhunun derinliklerine nüfuz eden nazarlarıyla [*bakışlarıyla*], ona biraz daha yaklaşarak:

"Evet" dedi. "Güzel!... Tıpkı sizin gözünüze benziyor!.."

Genç kadın, gülümseyerek cevap verdi:

"Çiçeğin kadrini [*değerini*] düşürmüş olmaz mısınız?..."

"Belki sizi ona benzetmiş olmakla hissinize nakîse vermiş [*ayıp etmiş*] oluyorum... Halbuki siz, benim na-

zarımda [*gözümde*] bir çiçekten daha zarif, bir gülden, bir menekşeden daha rakik [*ince*], daha kibarsınız... Belki siz, kendi kendinizi takdir etmiyorsunuz... Fakat benim için o kadar güzel, o kadar cazipsiniz ki sizi şimdiye kadar bu derece yakından tetkik etmemiş [*incelememiş*] olduğum için ne kadar bedbaht [*talihsiz*] olduğumu hissediyorum... Fakat işte siz, bana bugün bu saadeti bahşettiniz... Ve bilseniz, size bunun için ne kadar minnettarım...

Genç kadın sükût ediyordu [*susuyordu*]. O, devam etti:

"Bilseniz" dedi. "Sizin için neler tahayyül [*hayal*] ediyordum!... Mesela sizinle birleşmemize hiçbir mâni yoktu... Ve birbirimizi severek o kadar mesut bir hayat geçirebilirdik ki..."

Genç kadın, ne demek istediğini anlamamıştı. Sonra birden intikâl ederek [*kavrayarak*]:

"O!..." dedi. "Bu pek yüksek bir hayal!..."

"Niçin, o kadar müsteb'ad [*uzak*] mı görüyorsunuz?...

"Zannederim..."

"Neden?..."

"Çünkü bu, pek gülünç bir şey olur... Ve esasen buna ben rıza göstermem.."

"Demek beni kendinize layık görmüyorsunuz?.."

"Şüphesiz, çünkü ben sizden daha yaşlıyım... Halbuki siz, henüz pek genç ve tabii, o nispette de mesut olmaya layıksınız..."

"Sizinle mesut olmayacağımı nasıl tahmin edebiliyorsunuz?..."

"Lakin bunu tahmin etmek için pek o kadar büyük bir zekâya ihtiyaç yok zannederim... Bir kere yaşlarımızın arasındaki fark, buna en büyük bir mâni teşkîl eder [*oluşturur*]... Sonra, ben dul bir kadınım... Halbuki siz, bugün kimin kızını isteseniz alabilirsiniz.."

"Ben, bugün sizi istiyorum... Sizi almak arzu ediyorum..."

"Fakat yarın?... Birkaç sene sonra?..."

"Emin olunuz ki ebediyen sizi... İlânihâye [*sonuna kadar*]... Ölünceye kadar... Anlıyor musunuz, yalnız sizi..."

Genç kadın, onu kendisine karşı bu derece muhabbetkâr [*sevgi dolu*] görmekten büyük bir bahtiyarlık hissederek:

"Teşekkür ederim..." demişti. "Fakat bu öyle bir şey ki bugünkü hissiyatınızla mukayese edilemez [*kıyaslanamaz*]... Yarın da aynı hisle mütehassis [*duygulu*] olacağınızı temin edebilir misiniz?... Halbuki ben otuz yaşındayım... Siz, teehhül edecek [*evlenecek*] bir sinne [*yaşa*] geldiğiniz zaman, ben ihtiyarlamış bulunacağım..."

Bunu söylerken kalbi, elîm [*acı*] bir kanâat-i vicdâniye [*yetinme duygusu*] ile çarpıyor; o dakikada kendisini, birden ihtiyarlamış görmekten titriyordu. Delikanlı:

"Rica ederim" dedi. "Saadetime mâni olmayınız... Bütün bu sebepler, bir diğerine karşı bir mazeret teşkîl edebilir [*oluşturabilir*]... Fakat mademki ben sizi seviyorum, birleşmemiz için bence ortada hiçbir mâni yoktur... Eğer sizce bir mâni varsa?..."

Genç kadın, burada, gözlerini indirerek sükût etti [*sustu*]. Sonra, kalbinin derin bir köşesinde sızlayan bir cerîha [*yara*] ile:

"Evet..." dedi. "Bence pek büyük mâniler var... Birincisi, sizi bahtiyar edememekten korkarım... Bir de herkes ne der?... Benim çılgınlığıma hükm etmez mi [*karar vermez mi*]?..."

"Fakat rica ederim, herkes için insan, kendisini, ebedi bir saadetten mahrum eder mi?... Hatta isterseniz, burada bile oturmayız... Mesela Adalar'dan birine gideriz... Çamların sükûnperver [*dinlendirici*] gölgelerinde sizinle uzun seyrânlar [*gezintiler*] yapar; Marmara'nın mâî [*mavi*] ufuklarına karşı ebedi saadet dakikaları yaşarız... Ve sonra..."

Genç kadın, birden sözünü keserek:

"Ya aileniz?... Bakalım" dedi. "Onlar razı olacaklar mı?..."

"Emin olunuz ki... Sizin için her şeyi feda ederim... Hatta icap ederse, hayatımı... Siz, yalnız muvâfakat ediniz [*razı olunuz*]... Bana söz veriniz..."

"Fakat..."

"Hayır, ısrar etmeyiniz... Bana bir söz veriniz... Nasıl, muvâfakat ediyorsunuz [*razı oluyorsunuz*], değil mi?..."

Genç kadın söyleyecek bir şey bulamayarak sükût ediyordu [*susuyordu*]. Delikanlı ısrar etti:

"Şimdi..." dedi. "Şimdi söyleyiniz... Bana bir söz veriniz..."

Genç kadın:

"Hayır" diyordu. "Şimdi söz veremem... Birkaç gün müsaade ediniz de biraz düşüneyim..."

Şimdi arabacı, durmuş; onları bekliyordu. Genç kadın:

"Lakin artık dönelim..." dedi. "Sonra geç kalacağız..."

Delikanlı:

"Niçin?" diyordu. "Sıkıldınız mı?..."

"Hayır, fakat şüpheyi davet etmekten korkarım..."

"Şu hâlde bir diğer gün için söz veriyorsunuz, değil mi?..."

"Evet, vadediyorum..."

Şimdi artık dönmüşler; ağır ağır yokuşu inmeye başlamışlardı. Aşağıda, ağaçların yeşil zirveleri dalgalanıyor; karşıda, Büyükdere'nin gölgeli sahili görünüyordu. Genç kadın, gözlerinde bir neşve-yi saâdetle [*mutluluk neşesiyle*], ayaklarının altına serilen levha-yı tabiatı [*doğa tablosunu*] seyrediyor; yokuşu döndükçe, menâzır [*manzaralar*] parça parça değişerek, gözünün önünde, bir rü'yâ-yı garâmın [*aşk rüyasının*] safha-yı hayalâmîzi [*hayalle karışık sayfası*] açılıyordu. Artık tamamıyla mesut idi. Ve işte bütün hülyâları [*hayalleri*], birden, tahakkuk etmişti [*gerçekleşmişti*]. Fakat onu bahtiyar edebilecek miydi?... Onu, asıl düşündüren şey bu idi. Sonra, henüz yirmi yaşında bir gencin zevcesi [*karısı*] olmak... Bu, ona o kadar garip geliyordu ki bunu hatta zihnen tasavvur etmiş [*kurmuş*] olmakla, nasıl gülünç bir vaziyette kal-

dığını düşünerek, ona kati bir söz vermediğine memnun oluyordu. Sonra herkes ne derdi?... Bunu düşündükçe, asabından bârid seyyâleler [*soğuk akıntılar*] geçiyor; kendini, onunla yan yana görenlerin müstehzi [*alaycı*] kahkahalarını işitiyordu. Sonra, onunla münasebetini gözünün önüne getirerek, hayatın otuz senelik cidâl-i dâimîsi [*sürekli mücadelesi*] arasında cildi yıpranmış, renginin tarâveti [*tazeliği*] zâil olmuş [*yok olmuş*] bir kadınla, henüz hayata ilk adımını atan taze ve bakir bir çocuk simasının tezâd-ı imtizâcını [*uyuşmazlığını*] düşünüyordu. Ona; "oğlum" mu diyecekti?... Fakat bu, bir çılgınlıktan başka bir şey değildi. Hem esasen pek gayritabiî [*doğal olmayan*] bir şekilde te'sîs olunmuş [*kurulmuş*] bir münasebetin, uzun bir müddet imkân-ı devâmına [*devamının imkânına*] ihtimal verilebilir miydi?... Bu mümkün olsa bile, birkaç ay... Nihayet bir sene... Fakat sonra, ne olacaktı?... Şimdi o kadar hararet [*ateş*] ve iştiyakla [*şevkle*] arzu olunan bir şey, bütün bu ateşler geçip de her şey hâl-i tabiîsine [*doğal hâline*] rücû ettiği [*geri döndüğü*] zaman, nihayet, bıkılan bir zevcenin [*karının*] ihmal edilen aşkından ibaret kalacak değil miydi?... Ve bunda, onun hakkı da olacaktı. Henüz bu kadar genç... Fakat Yarabbi, başka suretle hareket etmek için bir çare var mıydı?... Bir kere ona mağlup olmuştu. Ve bu dereceye geldikten sonra da artık reddetmek kâbil [*mümkün*] değildi. Böyle olmasa bile, onsuz yaşayamayacağını biliyordu...

Genç kadın, şimdi, kalbini kemiren bir tereddütle neye karar vereceğini düşünüyor; ibtidâ [*ilkin*] düşünülmeden yapılan bir şeyin, ileride, nedâmetbahş olacak [*pişmanlık verecek*] bir hata şeklinde tezâhür edebilmesi [*belirebilmesi*] ihtimalinden endişe ediyordu. Ve bu, ekseriya [*çoğunlukla*] böyle olurdu. Pek çok izdivaçlar [*evlilikler*] biliyordu ki o kadar arzu ile yapıldığı hâlde neticede hep birer facia ile nihayet bulmuştu. Aşk... Onu bu hâle getiren zaten o değil miydi?... Vaktiyle kendisi için açılan

kollar, şimdi, kim bilir, kimi derâgûş ediyordu [*kucaklıyordu*]. Nihayet, bunun da öyle olacağında şüphe yoktu. Halbuki o zaman, daha genç ve daha güzeldi. Bir erkeği teshîr edebilecek [*ele geçirebilecek*] kuvvetleri vardı. Halbuki şimdi?...

Bunu düşündükçe, kalbinde elîm [*acı*] bir hezîmet-i manevîyye [*ruhi bir bozgun*] hissediyor; bir gün, artık heves alınmış, oynamaktan bıkılmış, kırık bir oyuncak gibi bir köşeye atılmaktan korkuyordu. Sonra, onu, kendisinden daha genç, daha güzel bir kadınla, yine böyle bir arabada gezmeye giderlerken görüyor; şimdi kendisine bezl edilen [*bol bol edilen*] iltifatların, o zaman, bir diğerine sarf olunacağını düşünerek, derin bir kıskançlık hissediyordu. Nihayet böyle olacak değil miydi?... Hatta belki büsbütün terk edilecekti. O zaman?... O zaman, artık yaşamamalıydı. Onu, şimdi bile kıskanıyordu. Mesela kendisinden ayrıldıktan sonra, bir diğerinin peşinden gitmeyeceğini kim temin edebilirdi ki?... Her gün çayırda tesadüf ettiği bir genç kız vardı ki onun yanından geçerken gülümserdi. Hatta bir gün, ona işittirebilecek bir sesle, tamamıyla anlayamadığı bir şey söylediğini fark etmişti. O zaman, yine böyle devam ederse, ne yapardı?...

Bunu, ona doğrudan doğruya söyleyecek ve:

"Ben kıskanç bir kadınım... En küçük bir hatana bile tahammül edemem..." diyecekti. Fakat bundan da ne çıkardı?... O, yine istediğini yapamaz mıydı?...

Şimdi kendi kendine bunu düşünüyor; delikanlı, ona, istikbâlden [*gelecekten*] bahsederken:

"Oh, yalan... Bunların hepsi yalan..."

Demek isterdi. Yokuşu indiler; iki tarafı yüksek kestane ağaçlarıyla bir hıyâbâna [*bulvara*] benzeyen caddeye dahil oldular. Araba, bozuk kaldırımların üzerinde, hep o beyni sarsan tarrâkalarla [*gürültülerle*] yuvarlanıyor; bazen bir taşın üzerinden atlayarak, bazen tekerlekler bir çukura düşerek, ilerliyorlardı. Hünkâr Köşkü'nün önüne geldikleri zaman:

"Aman" dedi. "Bana müsaade ediniz, burada ineyim..."

Delikanlı, onu, bileklerinden yakalayarak soruyordu:

"Söyleyiniz" diyordu. "Bir daha ne zaman görüşebiliriz?..."

O, bir gün tayin etmekten [*belirlemekten*] çekinerek, müphem [*belirsiz*] bırakıyordu. Nihayet, çayırda görüşeceklerini kararlaştırdıktan sonra, ayrıldılar. Genç kadın, bugünün hatırasıyla sermest [*sarhoş*], avdet ederken [*dönerken*], kendi kendine düşünüyordu. Nihayet, o kadar korkulan bu tehlikeyi atlatmıştı. Demek bu, o kadar kolay bir şeydi. İşte hatta küçük bir azap bile hissetmiyordu. Bilakis [*aksine*] kalbinin üzerinde bir hiffet [*hafiflik*] duyuyor; tatmin edilmiş bir ihtiyaçtan duyulan bir neşve-yi inbisâtla [*ferahlama sevinciyle*] ruhunda bir güşâyiş-i amîk [*derin bir rahatlama*] hissediyordu. Eve geldiği zaman, saat beşe geliyordu. Karnı o kadar acıkmıştı ki kapıyı açan hizmetçi kıza:

"Aman..." dedi. "Yemeği hazırlayın... Açlıktan bayılıyorum..."

Sonra, bir şey söylemiş olmak için:

"Gelen oldu mu?..." dedi.

"Hayır, kimse gelmedi..."

Pelerinini, etekliğini çıkardı. Terden alnına yapışmış saçlarını düzelterek, yukarıya çıktı. Hafif bir rüzgârla sofanın tül perdeleri dalgalanıyor; bahçeden, baygın bir çiçek kokusu geliyordu. Pencerenin önüne oturdu; biraz evvel onunla birlikte gittiği yerleri seyretti...

Şimdi, bu, ona, bir rüya gibi geliyordu. Gözlerini kapadığı zaman, bütün gezip yürüdükleri yerleri görüyor; ona, ebedi saadetler vadeden tatlı ve muhabbetkâr bir sesin, tanîn-i ihtizâzını [*titreyiş tınısını*] duyuyordu. Sonra, gözlerinin içinde bir şu'le-yi incizâb [*cezbedilme alevi*] arayan sihirkâr nazarların [*sihirli bakışların*] te'sîr-i nüfûzu [*etkisi*] ile vücudundan yakıcı, öldürücü bir seyyâlenin [*akıntının*] geçtiğini hissediyordu. Ve onu, en ziyade harap ve perişan eden onlar; içinde daima yakıcı, öldürücü bir

şu'le-yi sihirkâr [*sihirli alev*] ile bir saniye içinde bütün iradelerini teshîr ederek [*ele geçirerek*], onu, ebedi bir uçurumun cazip derinliklerine sürükleyip götüren bu siyah gözlerdi. Onlarda öyle bayılarak, süzülerek, ruhu mass eden [*emen*] bir şey, bütün mukavemetlerini [*dirençlerini*] kesr ü imhâ eden [*kıran ve yok eden*] bir kuvvet vardı ki insanı ezer; kahrederdi. İşte şimdi, yine onların sihr-i te'sîri [*sihirli etkisi*] altında iradelerini kaybediyor; dimağına latif [*hoş*] bir uyuşukluk veren bir gaşy-i hissiyât [*duygulardan dolayı kendinden geçiş*] içinde mest oluyordu. Acaba hakikaten o da kendisini seviyor muydu?... Oh, işte bundan emin olabilse...

Fakat sevmemiş olsa, ona bu derece merbut [*bağlı*] olabilir miydi?... Hatta işte ona izdivaç [*evlilik*] bile teklif ediyordu. Sonra, şimdiye kadar aralarında gelip geçen şeyleri düşündü. Ve bütün bir kış, kendisini gizli gizli takip ederek, aylarca peşinde dolaştığını tahattur etti. Halbuki etrafında bu kadar genç ve güzel kızlar vardı. Ve işte o, hiçbirisiyle meşgul olmamış; aylardan beri hep onu takip etmişti. Bunu düşündükçe, kendisini ona karşı biraz haksız buluyor; şimdiye kadar onu, bu derece ihmal etmiş olmakla ne kadar bîinsafâne [*insafsızca*] hareket ettiğini anlıyordu. Fakat bir kadın, bundan fazla ne yapabilirdi?... İşte nihayet, kendisini onun kollarına teslim etmemiş miydi?... Hatta biraz düşünülse, bu, bir kadın için en büyük bir namussuzluktu...

Şimdi bunu düşündükçe, kalbinde derin bir ezâ [*üzüntü*] duyuyor; kendisini, yabancı bir erkeğin kolları arasında hissetmekten duyulan bir hicapla [*utançla*] eziliyordu. Yarabbi, o zaman buna nasıl razı olmuştu?... Fakat bu bir namussuzluktan başka bir şey değildi. Şimdi gözünün önünde bir hakikat yaşanıyor; o zaman, düşünülmeden ihtiyâr olunan [*seçilen*] hareketler, bütün çirkinlikleriyle birer birer kesb-i vuzûh ederek [*açıklık kazanarak*], onu, elîm [*acı*] bir mesuliyet-i vicdâniyle [*vicdani sorumluluk*] altında müttehem [*suçlu*] gösteri-

yordu. Demek bu çocuk, onu iğfal etmişti.[14] Lakin asıl kabahat yine kendisinde idi. Bunun böyle olacağını bildiği hâlde onun arkasından gitmişti...

Artık daha ziyade düşünmek istemedi. Zihninden bütün bu, kendisini itham edebilen düşünceleri kovmak isteyerek, kalktı; bir müddet, öteye beriye gezindi. Hizmetçi kız, onu yemeğe çağırıyordu...

Sofrada yalnızdı. Gülter ayakta duruyor; onun, birbirini takip eden suâllerine [*sorularına*] kısa cevaplarla mukabele ederek [*karşılık vererek*], sükût ediyordu [*susuyordu*]. Zaten hayatı, hep böyle hizmetçi kızla teâti edilmiş [*karşılıklı edilmiş*] birkaç cümlenin lutf-ı tesliyetine [*teselli lütfuna*] müftekir [*muhtaç*], ekseriya [*çoğunlukla*] günlerce devam eden bir sükût-ı elîm [*acı bir sessizlik*] içinde, bir diğeriyle muâşeretten [*geçinmekten*] mahrum geçerdi. Esasen görüştüğü insanlar, arada sırada bir sabah kahvesine gelen birkaç komşu ile, uzaktan bir iki akrabaya münhasırdı [*sınırlıydı*]. Onlar da uzun fasılalarla [*aralıklarla*] nadiren uğrarlar; nihayet, iki gecelik bir misafirlikten sonra, avdet ederlerdi [*dönerlerdi*]. Uzun senelerden beri devam eden bu hayata artık o kadar alışmıştı ki evin içinde fazla bir sesin aks-i velveledârı [*gürültülü sesleri*], ona, sükût-ı mahremiyetini [*mahremiyet sessizliğini*] ihlal eden [*bozan*] müz'ic [*rahatsız edici*] bir uğultu gibi gelirdi. Fakat yavaş yavaş bu ihtiyacı hissediyor; insanların daima bir diğeriyle teşrîk-i hayât etmekteki [*hayat paylaşmaktaki*] mecburiyetini tabii buluyordu. Ve işte şimdi ona dest-i refâkatini [*beraberlik elini*] uzatan birisi vardı. Eğer istese, küçük bir hareketle bu ele uzanabilir; hayatın bu derin boşluklarını, onun hayali doldurabilirdi. Ve bunun için bir kelime, tek bir kelime kifâyet ederdi [*yeterdi*]. Hatta bunu, o kadar derin düşünmeye bile ihtiyaç yoktu. Hemen şimdi iki satırlık bir tezkere [*pusula*] yazar; onu bu son kararından haberdar edebi-

14. İğfal etmek: Ayartmak, baştan çıkarmak, ırzına geçmek. (y.h.n.)

lirdi. Belki de yarın... Fakat bu, onun için öyle ümit olunmayan bir şey idi ki imkân-ı tahakkukuna [*gerçekleşme imkânına*] ihtimal veremiyordu. Yoksa onu aldatmış mıydı?... Bu ihtimal ile birden kalbi çarptı:

"Kim bilir?..." dedi. "Belki de öyle..."

İnsanlardan her şey beklenirdi. Sonra, onun, nasıl musirrâne [*ısrarla*] bir cevâb-ı muvâfakat [*kabul cevabı*] istediğini düşünerek:

"Lakin bunun için de bir mecburiyet yok..." dedi.

Ve bu çocukça tereddüdüne kendisi de gülerek, şüphelerini izale etti [*yok etti*]...

Yemekten kalktıktan sonra, odasına çekildi. Şimdi biraz uzanacak; yorgunluktan kırılan vücudunu, dinlendirmek için rahat edecekti. Ceketini, korsesini çıkardı; çoraplarını bir tarafa attı. Sıcaktan terlemişti. Karyolaya uzanarak, üzerine ince bir örtü çekti. Artık istediği gibi düşünebilirdi. Bacakları ağrıyor; hazım zamanlarında gelen bir rehavetle bütün vücudu eziliyordu. Zaten sabahleyin pek erken uyanmıştı. Gözlerini kapayarak daldı...

Şimdi gözünün önünde bir hayal dolaşıyor; hararetten yanan bu baygın kadın vücudunu derâgûş etmek [*kucaklamak*] için açılan kollar, her saniye biraz daha yaklaşarak, onu ihâta ediyordu [*kuşatıyordu*]. Genç kadın, artık mukavemet etmiyordu [*direnmiyordu*]. Kendisini bu kollara teslim ederken latif [*hoş*] bir baygınlık içinde, senelerden beri kalbinde bir ateş gibi duran dermansız bir ihtiyaçla kıvranarak kendisinden geçiyor; sıcak bir temasla cildinin üzerinde hassas bir nokta arayan dudakları, medîd [*uzun*] ve âteşnâk [*ateşli*] bir bûse-yi ihtirâsla [*hırslı öpücükle*] öpüyor; öpüyordu. Sonra, ruhu yakan, kavuran bir şu'le [*alev*] ile, gözlerinin içinde ebedi bir aşkın şi'r-i inzicâbını [*cezbedilme şiirini*] arayan iki siyah gözün gaşy-i visâliyle [*kavuşmasının baygınlığıyla*] mest oluyordu. Genç kadın, uyuyordu...

Kalbinde, bu rüyanın ateşleriyle gözlerini açtığı zaman, saat dokuza gelmişti. Birden, bu kadar uyuyabildiğine

hayret ederek doğruldu. Vücudunda latif [*hoş*] bir kırgınlık hissediyor; derin bir uykunun mahmurluklarıyla gözleri dumanlanıyordu. Kalktı; soğuk su ile yüzünü yıkadı...

Şimdi biraz kendine gelmiş gibiydi. Elbiselerini tekrar giyerek pencerenin önüne oturdu. Cesîm [*iri*] kestane ağaçlarının arasından, çayırın bir kısmı görünüyor; yolda piyasa edenlerin [*gezinenlerin*] rengîn [*renkli*] hayalleri fark ediliyordu. Gidecek miydi?... Bu, öyle bir suâl [*soru*] idi ki beynini yakan bir tesirle düşüncelerinin arasında, bir hayâl-i sevdânın [*aşk hayalinin*] manidar çizgilerini resmetti. İhtimal şimdi o da orada idi. Hizmetçiyi çağırarak, yeldirmesini istedi. Tuvaletini yaptı; başını örttü...

Çayır kalabalıktı. Otların arasına oturmuş aileler, öteye beriye koşuşan çocuklar, yolda piyasa eden [*gezinen*] genç kızlar, bunların arasında dolaşan delikanlılar, köyün bütün bu genç, ihtiyar, fakir, zengin halkı, güneş çekildikten sonra, buraya toplanmışlar; akşam üzerlerine mahsus bir hayat ve hareketle, bu ıssız yerler, canlanmaya başlamıştı. Biri söylüyor; bir diğeri gülüyor; satıcıların yüksek sesleri, ormanların derinliklerinde, bir aks-i medîd [*uzun bir yankı*] hâsıl ederek [*oluşturarak*] yükseliyordu. Ötede beride dolaşanların arasında, henüz başlayan münasebetler, her tesadüfte birbirlerine gülümseyen âşinalar [*tanıdıklar*] vardı. Bir genç kız, şemsiyesinin altında gizli gizli bir delikanlıyı tetkik ediyor [*inceliyor*]; bir diğeri, yanından geçen bir gence, kim bilir, nasıl bir münasebetle taalluku [*ilgisi*] olan manidar bir cümle sarf ediyor; bütün bu, yekdiğerlerine [*birbirlerine*] karşı az çok alakadar olan halk arasında, ötekine berikine söz atan yabancılar bulunuyordu. Genç kadın, ekseriya [*çoğunlukla*] şurada bir ağacın altında oturarak, en gizli safahâtıyla [*aşamalarıyla*] gözünün önünden geçen bütün çayır halkına ait vekâyi'i [*olayları*], gözleriyle uzaktan takip eder ve bundan garip bir hazz-ı tetkik [*inceleme zevki*] duyarak, kendi kendine saatlerce eğlenirdi. Böyle ne kadar sergüzeştlere [*maceralara*] vâkıf olmuştu [*öğrenmişti*]!... Öyle

ki simalar, onun için zîhayât [*canlı*] birer tarihçe-yi vukûât [*olaylar tarihi*] hükmünde idi. Gördüklerini, bütün maceralarıyla ayrı ayrı tanır; bir delikanlının bir genç kızla münasebetini, en hurde [*ufak*] tafsilâtıyla [*ayrıntısıyla*] bilirdi. Burada hemen herkes, birbirleriyle meşguldü. Hatta işte bir müddetten beri kendisi de, buraya kalbinde bir emel ile geliyordu. Ve ibtidalârı [*önceleri*] o kadar şâyân-ı muâheze [*azarlamaya layık*] görülen şeyler, tabiatıyla şeklini kaybediyordu. Onun da bir sevdiği, bir beklediği vardı. O da diğerleri gibi mektup alıyor; çağrılan yere gidiyordu. Hatta şimdi önünden gelip geçenleri tetkik ederken [*incelerken*], gözleri, gayriihtiyari bir başka sima arıyor; her zaman, kalbinde bir merak ve tecessüs [*merak*] uyandıran şeyler, bugün, onu, o kadar meşgul edemiyordu. Yoldan kafile kafile geçenler oluyor; biri gülüyor; bir diğeri latife ediyor; o, gözlerinde bir şu'le-yi intizâr [*bekleyiş alevi*] ile bunları hatta işitmiyordu. Fakat nerede kalmıştı?...

Şimdi kalbinde, tahammüllerini kesr eden [*kıran*] bir heyecan vardı. Oturduğu yerde duramıyor; nefesi darlaşıyordu. Kalktı; biraz dolaşmak istedi. Arada sırada dönüp arkasına bakıyor; kalabalığın arasında, ona benzeyen birisini görmeye çalışıyordu. İhtimal, bugün gelmeyecekti. Bu, onun için elîm [*acı*] bir intizar [*bekleyiş*] oldu. Ve akşama kadar sinirleri harap eden bir hummâ-yı hissiyât [*hisler nöbeti*] içinde uzun uzun dolaştı. Artık eve avdet etmek [*dönmek*] zamanı geliyordu. Yürürken ayakları ağırlaşıyor; kendisi gittikten sonra, onun gelmesi ihtimalini düşünerek, her saniye biraz daha gecikiyordu. Çayırın nihayetinde, artık yola çıkarken, birden gözleri kararark, başını çevirdi. Ve onu, süratli adımlarla kendine doğru geliyor görünce, gayriihtiyari durdu. O da adımlarını yavaşlatmıştı. Bir saniye, derin bir incizâb içinde [*cazibeye kapılmış biçimde*] bakıştılar. Sonra, delikanlı ona yaklaşarak:

"Affedersiniz" dedi. "Geç kaldım... Fakat gece mehtapta beklerim..."

Genç kadın, etraftan görülmekten korkarak ilerledi.

Gece, çayıra indiği zaman, etraf henüz tenha idi. Zaten havalar da tamamıyla ısınmamıştı. Çayırda birkaç genç kız, piyasa ediyor; yolda gidenlerin hayalleri fark ediliyordu. Birden, yanından bir gölge geçti ve biraz ileride durarak, arkasına baktı. O idi. Ve galiba kendisini tanıyamamıştı. Sonra, ona doğru gelerek:

"İsterseniz, biraz ileriye gidelim..." dedi. "Zaten etrafta kimse yok..."

Genç kadın:

"Nasıl olur?..." diyordu. "Ya bir bildiğe tesadüf edersek?..."

Fakat kim görecekti?... Başörtüsünü kaşlarının üzerine kadar indirdi. Ve bir aile gibi yan yana yürümeye başladılar...

Bu gece, biraz daha cesaretli idiler. Daha serbest görüşüyorlar; ağaçların koyu gölgeleri, onları, birbirlerine biraz daha yaklaştırıyordu ve böylece yan yana bu uzun ve tenha yolu takip ederken, ikisi de yalnızlığın verdiği sevâik-i teheyyücle [*heyecan saikalarıyla*] yavaş yavaş benliklerinden uzaklaşıyorlar; bastığı yeri görmeyen bir sarhoş gibi mest ve bîhûş [*akılsız*] gidiyorlardı. Nereye gidiyorlardı?... Bu, öyle bir suâl [*soru*] idi ki ta'yîn-i mahiyetine [*belirlemeye*] lüzum görülmeyerek, onları, fevka'l-irâde [*irade üstü*] bir kuvvetle çekip götürüyor; gecelerin sükûn-ı zalâmında [*karanlık durgunluğunda*] açılan bir cihân-ı rüya [*rüya dünyası*] içinde, sanki bütün cismaniyetlerinden [*bedenselliklerden*] tecerrüd ederek [*soyutlanarak*] uzaklaşıyorlar; kayboluyorlardı. Epeyce ilerlemişlerdi. Biraz ötede ağaçlar bitiyor; parlak bir saha üzerinde kamerin [*ayın*] hayâl-i sîmini [*gümüşten hayalini*] görünüyordu. Gecelerin gizli derinliklerinde, ıssız yerlere mahsus vecdengiz [*coşku verici*] bir sükûtun [*sessizliğin*], kulaklarda çınlayan terâne-yi füsûnu [*büyülü şarkısı*] vardı. Uzaklardan kurbağa sesleri geliyor; bülbüllerin medîd [*uzun*] ıslıkları, hissiyatı gaşy eden [*kendinden geçiren*] bir tesirle rûh-ı leyâlî [*gecelerin ruhunu*] titretiyordu. Delikanlı, ile-

ride, ormanın siyah derinliklerini işaret ederek, kamere [*aya*] işittirmekten korkan bir sesle:

"Haydi..." dedi. "Oraya gidelim.."

Ve onu kolundan çekerek sürükledi...

Bülbüller susmuş; kamer [*ay*], bir bulutun arkasına gizlenmişti. Zulmet [*karanlık*]... Her taraf karanlık... Sonra, muzlim [*karanlık*] bir ormanın a'mâk-ı esrârında [*sırlarının derinliğinde*] açılmış siyah bir uçurum...

Ve onlar, her saniye bu uçuruma biraz daha yaklaşıyorlar; zulmetlerin [*karanlıkların*] ebedi derinliklerinde uzaklaşıyorlar; kayboluyorlardı. Bir saniye, küçük bir lâhza-yı tereddüt [*tereddüt ânı*]... Sonra, derin ve ebedi bir uçurum...

Genç kadın, bu rüyadan uyandığı zaman, kendisini kapının önünde bulmuştu. Buraya nasıl gelmişti?... Bunu tahattur etmiyordu [*hatırlamıyordu*]. Yoksa hakikaten rüya mı görmüştü?... Gözlerini kapadı ve o rüyayı tekrar görmek istedi. Fakat işte kapının önünde duruyordu. Çıngırağı çekerken kalbinde bir korku hissetti. Kim bilir, şimdi saat kaçtı?... Ve böyle geç vakit yalnız başına nereden geldiğini merak edenler, onun bu hâlinden şüphe etmeyecekler miydi?... İhtimal, etrafta, şu saatte henüz uyumayanlar vardı. Belki kafeslerin arkasından onu seyrediyorlardı. Bir müddet etrafını tetkik etti [*inceledi*]; sonra, kapıları kurcalayan bir hırsız gibi evin içini dinledi. Hiçbir ses yoktu. Kapının üzerindeki odadan aşçı kadının horultuları geliyor; uzaktan bekçinin sesi işitiliyordu. Birden, kapının önünde görülmekten korkarak, çıngırağı bir kere daha çekti. Ve böylece uzun bir dakika daha bekledi. Yine ses yoktu. Yarabbi, şimdi ne yapacaktı?... Herkes uyumuş, evin içindekiler derin uykularına dalmışlardı. Ya duymazlarsa... Böyle daha ne zamana kadar bekleyecekti?... En ziyade etraftan görülmekten korkuyordu. Şimdi bekçi de gelip onu burada görecekti. Sonra, ertesi gün herkese ilan olunacaktı. Bu ihtimali düşündükçe, kalbi şiddetle çarpıyor;

"Ben ne yaptım Yarabbi?.." diyordu.

Şüphesiz, bu yaptığı bir çılgınlıktı. Fakat işte bir kere olmuştu. Şimdi azîm [*büyük*] bir nedâmetle [*pişmanlıkla*] vaziyetini düşünüyor; zihninde buna karşı verilecek cevabı hazırlıyordu. Çıngırağı bir üçüncü defa çekerken, son bir ümitle kulağını kapıya verdi. Uyanmamışlardı. Artık başının üzerinde dolaşan bir felaketi, bütün dehşetleriyle hissediyor; ertesi gün, ağızdan ağıza dolaşacak olan rivayetleri düşünüyordu. Bîşüphe [*şüphesiz*], herkes, bunu alelade bir şey farz etmeyecekti. Hatta ihtimal, ona, kötü bir kadın nazarıyla [*gözüyle*] bakanlar da olacaktı...

Birden, yukarıda bir ayak sesi işitti. Geniş bir nefes alarak, dikkat etti. Merdivenlerden birisi iniyor; kapının aralığından idarenin aydınlığı görünüyordu. Hizmetçi kızın derinden gelen sesi:

"Kim o?..." dedi.

"Aç, benim..."

O, uykulu gözlerini ziyâdan [*ışıktan*] saklayarak:

"Ah hanımcığım.." diyordu. "Nerede kaldınız?... Bilseniz, ne kadar merak ettik..."

Genç kadın, zihninde, verilecek cevabı bulmaya çalışarak:

"Delinin zoruna bak" dedi. "Daha saat beş... Herkes sokakta..."

Hizmetçi kız, vaktin bu kadar erken oluşuna hayret ederek:

"Ya.." diyordu. "Halbuki ben, saat altı yedi oldu sanıyordum..."

"Yok canım, daha nerede... Zaten Ayşe Kadın'la sen, uykudan başka ne bilirsiniz?... O nerede?... Yattı mı?..."

"Çoktan... Bekledi; bekledi; uyudu... Ben uyumamıştım... Lakin nasıl oldu, bilmem, merdiven başında otururken birdenbire içim geçivermiş.."

Genç kadın, müsterih olmuştu [*rahatlamıştı*]. Yeldirmesini çıkararak hizmetçi kıza verdi:

"Aman, bana soğuk bir su..." dedi. "Hararetten içim yandı..."

Odasına çıktığı zaman yastığının altından saatini alarak baktı. Yediyi yirmi geçiyordu. Biraz sonra sabah olacaktı. Elbisesini, çoraplarını çıkardı; arkasına bir pelerin alarak penceresinin önüne oturdu. Yorgunluktan dizleri ağrıyor; vücudu, bir hummâ-yı a'sab [*sinirler ateşi*] içinde kırılıyordu. Elinde bir sürahi ile gelen hizmetçi kıza:

"Haydi sen de git yat..." dedi.

Artık tamamıyla müsterihti [*rahatlamıştı*]. Pencereden serin bir hava geliyor; hararetten tutuşmuş ciğerlerine bir inşirâh-ı hayât [*hayat ferahlığı*] veriyordu. Bu gece hiç uyumayacak; böyle kendi kendine, pencerenin önünde, sabahı bekleyecekti ve bu, ona biraz da şairâne geliyordu. Kalktı; lambayı söndürdü...

Dışarıda sakin ve rüyavî [*rüyamsı*] bir gece vardı. Aşağıda, ağaçların arasında, denizin gümüşlü sathı [*yüzeyi*] görünüyor; karşı sevâhilin [*kıyıların*] zıll-ı sükûtu [*sessiz gölgesi*] üzerinde, bir cihân-ı esâtirin [*masallar dünyasının*] cenâh-ı rüyâsı [*düşlerinin kanadı*] açılıyordu. Genç kadın, beyninde latif [*hoş*] bir uyuşuklukla, bu sakin ve mehtaplı gecenin a'mâk-ı şi'r ü hülyâsında [*şiir ve hayallerinin derinliklerinde*], mevcudiyeti katre katre [*damla damla*] eriyerek, yüksek semâların [*gökyüzünün*] ziyâdâr [*ışıklı*] ufuklarında dolaşıyordu. Sonra, nazarları [*bakışları*], karşı tepelerin müphemiyet-i menâzırına [*manzaralarının belirsizliğine*] dalarak, ormanların zıll-ı esrârında [*sırlarının gölgesinde*] kayboluyor; gözünün önünde ebedi ve siyah bir uçurumun baş döndüren derinlikleri açılıyordu. Genç kadın, birden, nâgehanî [*ani*] bir sükûtun [*sessizliğin*] hirâs-ı haşyetiyle [*korkusuyla*] titreyerek gözleri karardı. Ve kendisini, birdenbire onun ka'r-ı siyâhında [*karalığının derinliğinde*] hissederek, müthiş bir kâbus-i hülyâ [*hayaller kâbusu*] içinde kalbinin üzerine tazyik eden [*bastıran*] bir sıklet-i azâbla [*azap ağırlığıyla*] bağırmak istedi. Fakat o esnada istimdâd [*yardım*] için yükselen sesler, etrafını ihâta eden [*kuşatan*] bu derin zulmet [*karanlık*] içinde boğulup kalmıştı. Ve o dakikada nasıl hatarnâk [*tehlikeli*] bir vaziyette bulunduğunu düşünerek:

"Demek bitti; artık her şey bitti..." dedi.

Oh evet, artık her şey bitmiş ve o, bir alçak, bir namussuz olmuştu. Bunu düşündükçe yeisinden [*üzüntüsünden*] çıldırıyor;

"Oh, artık yaşamam.." diyordu.

Ve bir kere lekelendikten sonra, yaşamak için imkân kalmazdı. Bunu işitenler, şüphesiz, ona nefretle bakacaklar; onu her hareketinde takip eden nazarlar [*bakışlar*], bir ma'nâ-yı hakaretle [*hakaret anlamıyla*] ayıbını onun yüzüne çarpacaklardı. Hatta ihtimal, buna da tenezzül etmeyerek, bütün gözler, bir tehâşi-yi nefretle [*nefretle sakınarak*] ondan çevrilecekti. Ve bu, ona, ölümden daha güç geliyordu. Sonra, onun gözlerinin içinde, kendisine karşı bir ma'nâ-yı istihfaf [*küçümseme anlamı*] fark ediyor; iğfal olunmuş bir kadına karşı kalbinde bir zafer-i galibiyetle [*galibiyet zaferiyle*], yanından geçerken manidar bir nazarla [*bakışla*] gülümsediğini düşünüyordu. Ve bu, ona o kadar büyük bir zillet [*aşağılanma gibi*] geliyordu ki bütün hissiyât-ı gurûru [*gurur duyguları*] galeyan ederek, kendisini, onun yanında bu kadar küçülmüş ve hakîr [*değersiz*] görmekten titredi. Fakat bir kere bu dereceye düşmüştü. Artık hiçbir şey, onu yükseltemezdi. Başını kolunun üzerine dayadı; telvîs edilmiş [*kirletilmiş*] namusunun zillet ve hacâletiyle [*utancıyla*] meyus [*üzgün*] ve nevmîd [*umutsuz*], ciğerleri sarsılarak, ağladı...

Yarabbi, bu başına gelenler ne idi?... Bunları, o zaman düşünmemişti. Şimdi bütün o düşünülmeden irtikâb olunan [*işlenen*] hataları gözünün önüne getiriyor; tedbirsizliklerinin nedâmetbahş [*pişmanlık veren*] isyanlarıyla kendi kendini yiyordu. Fakat artık neye yarardı?... Ve iş işten geçtikten sonra düşünmek, artık faide [*fayda*] verir miydi?... Demek artık her şey bitmişti. Bunu kendisi de tekrar etti:

"Oh evet, bitti; artık her şey bitti..."

Lakin niçin bu kadar nevmîd [*umutsuz*] olmalıydı?... Mademki bir diğeri buna vâkıf değil [*bilmiyor*]...

Şimdi zihninde endişelerini izâle edecek [*yok edecek*] bir çâre-yi tesliyet [*teselli çaresi*] arıyor; bütün çaresizlik zamanlarında hissolunan bir ihtiyâc-ı ümmîdle [*ümit ihtiyacıyla*]:

"Mademki ikimizden başka kimse bilmiyor..."

Diyordu. Ve kalbi bir inşirâh-ı tesliyetle [*teselli ferahlamasıyla*] dolarak müteselli oluyordu [*teselli buluyordu*]. Sonra, onun, bütün bu, aralarında geçen şeyleri, mesela bir arkadaşına anlatacağını düşünerek, meyus oluyordu [*umutsuzluğa kapılıyordu*]. Fakat lekelediği bir kadını ele vermek için insan ne kadar vicdansız olmalıydı?... Oh, eğer bunu da yaparsa...

Artık zihni durmuştu. Hiçbir şey düşünmüyor; bir deli gibi gözleri bir noktaya merkûz [*dikili*], öylece gayrimüteharrik [*kıpırdamadan*] duruyordu. Neredeyse sabah olacaktı. Horozlar ötüyor; meraya giden bir koyun sürüsünün, uzaktan çıngırak sesleri işitiliyordu. Genç kadın, biraz doğrularak, kendisini toplamaya çalıştı. Her tarafı titriyor; bir hasta gibi hiçbir yeri tutmuyordu. Kalktı; yatağına girdi. Uyuyacak mıydı?... Bunu hatta düşünmemişti. Yorganı üzerine çekti. Başını yastıkların arasına soktu. Bütün dünyadan, hayattan, insanlardan uzaklaşmış gibiydi. Hiçbir şey görmüyor; hiçbir şey işitmiyordu. Derin bir zulmet [*karanlık*]... Sonra ebedi bir istiğrāk-i sükûn [*dinginliğe dalış*]...

Zaten onun hayatı, bundan başka bir şey miydi?... Ve ilânihâye [*sonunda*] böyle olmasını temenni ediyordu. Şimdi şurada birdenbire ölüverse... Oh, bu o kadar güzel bir şeydi ki kalbi bir hiss-i ademle [*yokluk hissiyle*] dolarak, yok olmaktaki hazz-ı manevî [*manevi haz*] ile ruhunda ebedi bir istirâhat-i vicdaniye [*vicdani dinlenme*] duydu. O zaman hiçbir şey hissetmeyecek; hiçbir şey düşünmeyecek; hayatın bütün gavâil ve mücadelâtından [*uğraşlarından ve mücadelelerinden*] tamamıyla kurtulmuş olacaktı. Demek o kadar korkulan ölüm bu idi. Lakin yaşamak, daha mı iyi idi?... İşte otuz seneden beri yaşı-

yordu. Fakat bu hayatın, onu, her gün biraz daha ezen, harap eden bir işkenceden ne farkı vardı?... Nihayet, bu azapların, ıstırapların mükâfatı [*ödülü*], şu dakikada, vicdanının üstünde siyah bir leke gibi duran meş'um [*uğursuz*] bir hatıranın şâibe-yi levsinden [*pis bir lekesinden*] ibaret değil miydi?... İşte bu lekeyi, ancak ölüm temizleyebilirdi. Ve bu da bu geceden itibaren başlayacak olan azâb-ı vicdândan [*vicdan azabından*] kurtulmak için yegâne tevessül olunacak [*sarılacak*] bir çare idi. Bu esnada kulağına, uzaktan, garip ve velvelebahş [*gürültülü*] bir ses geldi. Başını kaldırarak, bir müddet dinledi; ne olduğunu anlayamamıştı. Sonra, çıplak ayaklarıyla pencerenin önüne kadar gelerek, dikkat etti. Karşıda camide sabah ezanı okunuyordu. Ve bu ses, ona o kadar müessir [*etkileyici*] ve o kadar ruhani geldi ki birden, bütün vücudunu ihata eden [*kuşatan*] bir ra'şe-yi haşyetle [*korku titremesiyle*] titredi. Bu ses, ona, günahlarının bir nidâ-yı irşâdı [*uyarı sesi*] gibi geliyordu. Müfekkiresinin [*düşünce gücünün*] siyahlıkları arasında, bir nûr-i hakîkat [*gerçeğin ışığı*] parlıyor, gözünün önünde, bir şâhrâh-ı gufrân [*bağışlanmanın anayolu*] açılıyordu. Orada, bütün insanlar gelir; kalplerinin siyahlıklarını bırakarak, pâk [*temiz*] ve nezîh [*lekesiz*] giderlerdi. Genç kadın, şimdi, ruhunda ebedi giryelerin [*ağlayışların*] lerziş-i hüznünü [*hüzün titreyişini*] uyandıran bu sesi dinlerken, kalbi, bir huşû-i dindarâne [*dindar bir Allah korkusu*] ile doluyor; günahlarının nedâmetbahş [*pişmanlık veren*] telehhüfleriyle [*çırpınışlarıyla*] muazzeb oluyordu [*acı çekiyordu*]. Sonra, bir rikkat-ı hissiyâtla [*duygu inceliğiyle*] uzun uzun ağlıyor ve bu gözyaşları, kalbinin zehr-i âlâmını [*elemlerinin zehrini*] silerek, maneviyatını bir şifâ-yı tesliyetle [*teselli şifasıyla*] yıkıyordu.

Bugün, çayıra inmedi; akşama kadar kalbinin ıstıraplarını dinledi. Yarabbi bu böyle ne olacaktı?... Sonra, birden onu tahattur etti [*hatırladı*]. Kim bilir, bugün kendisini ne kadar beklemişti. Fakat kalbinde, onu daima

şüpheye düşüren bir tereddüt vardı ki onun tarafından sevildiğine tamamıyla kanaat edemiyor [*inanamıyor*] ve bu his, onu, günden güne yiyerek, kalbinde, bütün mevcudiyetini kemiren bir kıskançlık uyandırıyordu. Sonra, gözünün önünden bir hayal geçiyor; her zaman, yanından geçerken ona gülümseyen genç kızı düşünüyordu. Birden, o zamana kadar duyulmamış bir endişe ile:

"Acaba?..." dedi.

Acaba aralarında bir şey var mıydı?... Bunu şimdiye kadar bu derece derin düşünmemişti. Halbuki o, kendisinden daha gençti. Ve ihtimal, bir gün, kendisine rakip çıkabilirdi. Şimdi zihninden bir fikir geçiyor; onları gizli gizli tecessüs etmeyi [*gözetlemeyi*] düşünüyordu...

Ertesi gün, evde duramadı. Saat dokuza gelir gelmez, hazırlandı, çıktı. Çayıra henüz kimse inmemişti. Yolun kenarında bir iki satıcı bekliyor; arada sırada yoldan gelip geçenler oluyordu. İleride bir ağacın altında, çimenlerin arasına oturdu. Ve uzaktan, gelip geçenleri seyretmeye başladı. Böyle herkesten uzak oturmaktan bir sükûn-i vicdân [*vicdan rahatlaması*] duyuyordu. Herkes ona bakıyor gibi geliyor; tesadüfen gözüne ilişen nazarlarda [*bakışlarda*], kendisini tecessüs eden [*merak eden*] gizli bir şu'le [*alev*] fark ediyordu. Birer birer gelen aileler, ötede beride halkalar teşkîl ediyorlar [*oluşturuyorlar*]; vakit ilerledikçe kalabalık ziyadeleşiyordu [*artıyordu*]. Bugün herkeste bir başkalık vardı. Nazarlar [*bakışlar*] daha mütecessis [*meraklı*], simalar daha manidardı. Ve genç kadın, yüzünde, kendisini, vicdanına karşı müttehem [*suçlu*] gösteren bir zıll-ı hicâbla [*utanç gölgesiyle*], bu müstehzi nazarlar [*alaycı bakışlar*] altında sanki eriyordu. Şimdi kendi kendine, buraya niçin geldiğini düşünüyor; etrafını görmemek için gözlerini çeviriyordu. Demek artık çayıra da inmemeliydi. Orada daha ziyade duramayarak kalktı; yürürken ayaklarını titriyordu. Nereye gidecekti?... Bunu tayin etmekten [*belirlemekten*] aciz bir müfekkire [*düşünme gücü*] ile ağır ağır yürürken, kulağının yanında bir ses işitti:

"Bu kadar erken nereye gidiyorsunuz?..." diyordu.

Birden, gözleri, delikanlının gözlerine tesadüf ederek, olduğu yerde dondu. Sonra, gayriihtiyari cevap vererek:

"Eve..." dedi.

Delikanlı:

"Gece geleceğim..." diyordu. "Saat altıdan sonra, beni bekleyiniz..."

Genç kadın, işitmemiş gibiydi. Sonra, bu cümlenin delâlet [*işaret*] ettiği manayı düşünerek, birden kalbi çarptı. Nereye gelecekti?...

Eve avdet ettikten [*döndükten*] sonra, bunu uzun uzun düşündü. Birden müfekkiresini [*düşünme gücünü*] tedhîş eden [*dehşete düşüren*] bir ihtimalin endişeleriyle:

"Lakin bu, bir çılgınlık!..." dedi.

"Etraftan görenler, ne derlerdi?... Sonra, evin içindekiler?..."

Bunu düşündükçe heyecandan boğuluyor; onu doğrudan doğruya rezil etmeye karar veren bu çocuğa karşı kalbinde bir kin hissediyordu. Demek onu mahvetmek istiyordu. Birden, neticenin vahâmetini [*korkunçluğunu*] gözünün önüne getirerek:

"Şimdi ben ne yapayım Yarabbi?..." dedi.

Muhakkak, aklına gelen bir şeyi yapacaktı. Sonra, artık bu mahallede oturmamalıydı. Şimdi, nasıl bir yola sapmış olduğunu tamamıyla anlıyordu. Bunu, vaktiyle nasıl olup da düşünmemişti?... Hayatta henüz tecrübe görmemiş bir gençle te'sîs edilen [*kurulan*] münasebetler, böyle tehlikeli olurdu. Ve işte asıl tedbirsizlik, onun, bir parça da ehemmiyet verilmek icap eden bu cihetleri [*tarafları*] düşünmemiş olmasındaydı. Zaten bu münasebet daha ne kadar devam edebilirdi?... İlk hatve-yi sukuttan [*düşüş adımından*] itibaren başlayan inhitât-ı manevînin [*manevi çöküşün*] iki kalp arasındaki râbıtaları [*bağları*] da günden güne gererek, onları yavaş yavaş birbirlerinden uzaklaştıracağına şüphe yoktu. Ve nihayet, gâye-yi inbisâtına [*genişleme amacına*] varan bir tevettürle [*geri-*

limle] bu bağlar tabiatıyla çözülür ve artık mukavemeti [*direnci*] kalmayan teller, bir gün, birdenbire kopuverirdi. Şimdi en ziyade geceyi düşünüyordu ve zihninde ne yapacağını kararlaştırıyordu. Şüphesiz, kabul etmeyecekti. Fakat onu, kapının önünde görenler, böyle gece yarısı orada ne işi olduğunu düşünmeyecekler miydi?... Kalbi çarpıyor; halecânından ne yapacağını bilemiyordu. Yemeği, bir hummâ-yı efkâr [*düşünceler ateşi*] içinde yedi. Bir yerde duramıyor; odadan sofaya, birinci kattan ikinci kata koşuyordu. Böylece dakikalar, saatler, birbirini takip ederek gelip geçtikçe, gittikçe tahammülsûz [*dayanılmaz*] bir şekil alan bir asabiyetle pencerelerin önünde dolaşıyordu. Şimdi neredeyse gelirdi. Saate baktı. Beş buçuğu geçiyordu. Fakat Yarabbi, şimdi ne yapacaktı?... Henüz hizmetçi de uyumamıştı. Dikkat etti. Aşağıda taşlıkta ayak sesi vardı. Merdivene kadar giderek seslendi:

"Gülter, taşlıkta gezinen sen misin?..."

"Evet, hanımcığım... Bahçede çamaşırlar vardı... Onları alıyorum... Belki gece yağmur yağar..."

Genç kadın, tekrar pencerenin önüne gelerek, sokağı tetkik etti [*inceledi*]. El ayak çekilmiş; karşıki komşunun lambası sönmüştü. Fakat yine kâbil [*mümkün*] değildi. Nihayet, hiç ses çıkarmamaya karar verdi. Gelir; kapının kapalı olduğunu görünce, dönerdi. Birden, alt katta bir gürültü oldu. Dikkat etti. Gülter kapısını kapıyordu. Ve zaten yatar yatmaz ölü gibi uyurdu. Tekrar saate bakarak:

"Belki gelmeyecek..." dedi.

Şimdi kalbinde bir istirâhat-i amîka [*derin bir dinlenme*] hissediyor; belki de onu heyecana düşürmek için söylenmiş bir şey olduğunu düşünerek müteselli oluyordu [*teselli buluyordu*]. Ah, bir kere bu tehlikeyi de atlatsa... Yarın ona pek çok şeyler söyleyecekti:

"Rica ederim" diyecekti. "Artık her şey burada bitsin... Ben bir dul kadınım, herkesin lisanına [*diline*] düşmek istemem..."

Ve bunu, artık tamamıyla kararlaştırıyordu. Mademki evlenmek kâbil [*mümkün*] değil...

Burada gözleri, bir dumanla kararıyor; mümkün olmayacak bir şey karşısında duyulan bir ümitsizlikle meyus oluyordu [*üzülüyordu*]. Evet, mademki bu artık mümkün değildi... Bundan sonra, artık kendisini toplamaya çalışacak, daimi bir halecân içinde, bir işkence, bir azap olan bu tehlikeli münasebetten sıyrılmak için tedrîcen [*yavaş yavaş*] hissiyatını idare edecekti. Belki bu suretle yavaş yavaş her şeyi unutabilirdi.

Şimdi intihara karar veren bir nevmîd [*umutsuz*] çaresizliğiyle, bugünden itibaren takip edeceği hatt-ı hareketi [*davranış yolunu*] düşünüyor; şu dakikada gözünün önünde bütün hakikatlariyle, ona, bulunduğu mevkiin çirkinliklerini gösteren tedbirsizliklerinin azâb-ı nedâmetini [*pişmanlık azabını*] duyuyordu. Ve kendisini, böyle gece yarıları, herkes, yataklarında derin bir istirâhat-i vicdaniye [*vicdan huzuru*] ile uyurken, penceresinin önünde, gizli gizli dostunu bekleyen birisi menzilesine [*durumuna*] düşmüş görmekten o kadar elîm [*acı*] bir azab-ı vicdanî [*vicdan azabı*] hissediyordu ki kadınlığın bütün hissiyât-ı gurur ve ismeti [*namus ve gurur hissi*], birden galeyana gelerek, vücudunu bir buhrân-ı a'sâb [*sinir krizi*] içinde ihâta etti [*kuşattı*]. Heyecanından titriyor; eli ayağı buz gibi oluyordu. Elini kalbinin üzerine götürdü. Ve:

"Yarabbi" dedi. "Sen benim canımı al..."

Belki bu ıstıraplardan ancak o zaman kurtulabilirdi. O esnada gözüne bir gölge ilişti. İleride, köşe başında, birisi duruyor gibiydi. Dikkat etti. Mutlaka oydu. Bir hırsız gibi duvar kenarından yürüyerek bu tarafa doğru geliyor, arada sırada tevakkuf ederek [*durarak*], etrafı tecessüs ediyordu [*araştırıyordu*]. Şimdi ne yapacaktı?... Ellerini ovuşturuyor; odanın içinde telaşlı adımlarıyla dolaşıyordu.

"Yarabbi, sen bilirsin..." dedi. "Şimdi etraftan da görecekler..."

Ve tekrar pencereye gelerek, sokağa bakıyordu. Delikanlı, kapının önündeydi. Genç kadın, nihayet tahammül edemedi. Ona seslenmek:

"Git, burada durma..."

Demek istedi. Fakat etraftan işitilmekten de korkuyordu. Artık o zaman hiç kimsenin şüphesi kalmazdı. Lakin ne yapmalıydı?... İşte kapının önünde bekliyordu. Şimdi vakit geçirmek de olmazdı. Ona mutlaka bir şey söylemeliydi. Yavaş yavaş merdivenlerden indi. Aşağıda taşlıkta bir saniye durarak, etrafını dinledi. Hiçbir ses yoktu. Sonra, sokak kapısına kadar ilerleyerek, anahtar deliğinden baktı. Galiba kendisinin geldiğini anlamıştı. Yavaş bir sesle:

"Aç..." diyordu.

Elleri titriyor; kapının sürmesini çekmek için kendisinde kuvvet bulamıyordu. Lakin vakit de geçiyordu. Ve böyle geçen her dakika, onun için büyük bir tehlikeydi. Bütün cesaretlerini toplayarak, yavaşça sürmeyi çekti; mandalı kaldırırken kapı hafif bir gıcırtı ile açıldı. Ona bir şey söylemek için hazırlandı. Fakat o zamana kadar delikanlı içeriye girmişti. Genç kadın:

"Rica ederim" diyor, "lakin beni mahvedeceksiniz..."

Delikanlı, onu, bileklerinden yakalayarak sürüyordu:

"Niçin?... Niçin bu kadar telaş ediyorsunuz?... Emin olunuz ki kimse görmedi..."

Genç kadın, birden, söyleyecek bir şey bulamayarak:

"Lakin yavaş söyleyiniz... Bu odada yatanlar var.." dedi.

"Peki o hâlde başka bir yere gidelim... Sizin odanıza.."

Fakat bu nasıl olurdu?... Burada durmak da tehlikeden azâde değildi. İhtimal, şimdi aşçı kadın uyanır; onları burada görebilirdi. Zaten uykusu da hafifti. Ve nasıl olsa, bu çocuk da onu bırakmayacaktı. Şu hâlde başka çare var mıydı?... Bu akşam ne olacaksa olacak ve bu geceden itibaren her şeye tövbe edecekti. Buna karar verdikten sonra, oda kapısına doğru ilerledi. Ve eliyle delikanlıya işaret ederek:

"Siz çıkınız..." dedi.

Merdivene basarken tahtalar gıcırdıyor; bina, sanki yerinden oynayarak sallanıyordu. Bu tehlikeyi atlattıktan sonra, kulağını içeriye verdi. Hiçbir ses yoktu. Demek duymamışlardı. Buna tamamıyla emin olduktan sonra, yavaş yavaş merdivenleri çıktı. Sofada bekleyen delikanlıya:

"Bari içeriye geliniz..." dedi.

Fakat asıl tehlike, bundan sonra başlıyordu. Ve muhakkak, bu akşam, artık hepsi meydana çıkacaktı. İhtimal, etraftan gören de olmuştu. Başını karyolanın ayakucuna dayayarak, bir müddet halecânını dinledi. Sonra, tekrar doğrularak, gözlerinde bir şu'le-yi infial [*kırgınlık alevi*] ile delikanlıya baktı. O, birdenbire gayrimuntazır [*beklenmedik*] bir vaziyet karşısında bulunmuş olmaktan mütehayyir [*şaşkın*], sükût ediyor [*susuyor*]; kendisini seven bir kadının bu derece tehâşisine [*çekinmesine*] bir mana veremiyordu. Bir müddet, ikisi de karşı karşıya, birbirlerine bir şey söylemeksizin, uzun uzun bakıştılar. Sonra, delikanlı, bunu kendisine karşı bir istiskâl [*hoş karşılanmama*] gibi telakkî ederek [*değerlendirerek*]:

"Galiba evinize kadar geldiğim için memnun olmadınız..." dedi. "Lakin rahatsız edeceğimi bilmiş olsaydım..."

Genç kadının bütün hiddetleri zâil olmuştu [*yok olmuştu*]. Birden, ona karşı büsbütün bârid [*soğuk*] bir vaziyette kalmış olmaktan çekinerek:

"Niçin" dedi. "Şimdi bu neden icap etti?.."

"Sizi biraz münfail [*gücenmiş*] gördüm de ondan.."

"Demek siz bu kadar alıngansınız!..."

"Hayır, bilakis... Fakat sizden ümit etmediğim bir tarz-ı kabûl [*kabul şekli*] görürsem, müteessir [*üzgün*] olmak da hakkım olmaz mı?.."

"Sevdiğinize karşı hayır.."

Delikanlı, daha ziyade devam etmek istemeyerek sükût etmişti [*susmuştu*]. Şimdi genç kadın, onun inkisarlarını [*kırgınlıklarını*] izâle edecek [*yok edecek*] bir lisanla, ona, halecânını anlatıyor ve:

"Eğer gördülerse..." diyordu.

Delikanlı:

"İşte muvâfakat ediyorsanız [*razı oluyorsanız*], bu korkulara da imkân kalmaz" dedi.

Sonra, onun sükût ettiğini [*sustuğunu*] görerek ilave etti:

"Niçin cevap vermiyorsunuz?... Hâlâ bir şeye karar vermediniz mi?..."

Genç kadın, gözlerini indirdi. Olmayacak bir şey için insan, niçin kendisini üzmeliydi?... Zaten bu münasebet, burada bitmeliydi. Sonra başına gelecekleri biliyordu. İçini çekerek:

"Bu artık mümkün değil..." dedi.

Ve azîm bir cebr-i hissiyâtla [*hislerini oldukça zorlayarak*] ilave etti:

"Hem artık burada bir nihayet verelim... Bakınız, birçok tehlikeler karşısında bulunuyoruz... Bir gün, her şey meydana çıktığı zaman, siz, bir şey olmamış gibi çekilebilirsiniz... Halbuki ben... Dul bir kadın?..."

Bunu söylerken, sesi, bir lerze-yi bükâ' [*ağlama titreyişi*] ile titriyordu. Ufak bir vesile ile hemen ağlayacaktı. Delikanlı, onu, birdenbire değişmiş görmekten müteaccib [*şaşkın*], sadece dinliyor;

"Niçin" diyordu. "Düşündüğünüz bir şey mi var?..."

"Şüphesiz, bâhusus [*özellikle*], her şeyden ziyade ilerisini düşünürüm..."

"Muhabbetimden şüphe mi ediyorsunuz?..."

"Hayır, fakat kendime güvenemem..."

"Hissiyatınıza mı demek istiyorsunuz?..."

"Hiçbir şey demek istemiyorum... Yalnız bu münasebetin daha ziyade devam edemeyeceğini anlatmak istiyorum..."

"O hâlde beni sevmiyorsunuz..."

Burada, genç kadın, gözlerini indirerek sükût etti [*sustu*]. Delikanlı, onu, bu akşam kendisine karşı bu derece musirr [*ısrarcı*] görmekten müteessir olarak [*üzülerek*], ellerini, avuçlarının içine aldı. Ve:

"Söyleyiniz" dedi. "Beni sevmiyor musunuz?... Eğer sevseydiniz, böyle yapmazdınız... Size ölünceye kadar sadakat vadeden bir kalbi bu derecede musirrâne [*ısrarla*] reddetmezdiniz..."

Genç kadın, gözlerinde bir eser-i infiâl ile [*kırgınlık iziyle*]:

"Bunlar, şimdiki sözler..." dedi. "Bir gün beni terk ettiğiniz zaman, bu vaatlerin hükmü bile kalmaz... O zaman her şeyi unutursunuz..."

Delikanlı, yemin ediyordu:

"Emin olunuz ki ölünceye kadar sizi terk etmeyeceğim..." diyordu. "İşte yemin ediyorum.."

"Yemin ederken, sizden on yaş büyük olduğumu da unutmayınız..."

"Ne zararı var!... İsterseniz, yirmi yaş büyük olunuz... Muhabbet gençliğe, ihtiyarlığa bakar mı?... Mademki sizi çıldırasıya seviyorum..."

Genç kadın, birden doğrularak:

"Bakınız" dedi. "Size ciddi bir şey söyleyeyim... Ben, son derece kıskanç bir kadınım... Temâyülatıma [*eğilimlerime*] karşı küçük bir kayıtsızlığa tahammül edemem... Eğer vaadinizde sebât edebileceğinize [*durabileceğinize*] eminseniz, münasebetimize devam edebiliriz... Aksi takdirde, bunu, şimdiden söyleyiniz... Bu geceden itibaren birbirimizi unutmaya çalışalım.."

Delikanlı, onu, kolları arasında sıkarak:

"Hayır" diyordu. "Bilakis devam edelim... Emin olunuz ki ben sizsiz yaşayamam... Eğer sizden ayrılırsam, intihar ederim..."

Bunu söylerken, gözleri doluyordu. Genç kadın:

"Peki" dedi. "Lakin sözünüzde durmazsanız, netice pek vahim olur... Ve benim intikamım o derece de müthiştir ki..."

Burada, nazarları [*bakışları*] bir lem'a-yı vahşetle [*vahşet parıltısıyla*] parlıyor; bir çılgın gibi gözleri büyüyordu. Delikanlı:

"Nasıl isterseniz, öyle yapınız..." dedi. "İsterseniz, beni öldürünüz..."

Şimdi, ikisi de birbirlerine biraz daha yakın, baş başa oturuyorlar; delikanlı, bir kolunu onun omzuna atarak:

"Şimdi söyle..." dedi. "Sen de beni seviyor musun?..."

Genç kadın, gözlerinin sitemkâr bir bakışıyla:

"Artık bundan şüphe etmeye bilmem hakkınız olur mu?..." diyordu.

Delikanlı, bunu, onun ağzından işitmiş olmaktan mest ve bahtiyar:

"Teşekkür ederim" diyordu. "Şu dakikada beni ne kadar mesut ettiğinizi bilseniz..."

Ve ona, en büyük yeminlerle bînihaye [*sonsuz*] emellerinden, hülyâlarından [*hayallerinden*] bahsediyordu. Artık tamamıyla birbirlerinin olmuşlardı. Uzun uzun görüşüyorlar ve böyle baş başa geçen saadet dakikaları, onları gaşy-i hissiyât [*duygu seline dalarak*] içinde birleştirerek, bu iki ruh arasındaki temayülleri, her saniye bir parça daha alevlendiriyordu. Böyle uzun istiğrâk [*kendinden geçme*] dakikaları geçti. Ve saat, kim bilir, kaçtı. O zaman kadar bunu ikisi de düşünmemişlerdi. Ufuklarda bir ihmirâr-ı ziyâ [*ışıkların kızıllığı*] dalgalanıyor; kuşlar uyanarak, yaprakların arasında öteye beriye uçuşuyorlardı. Genç kadın, birden vaktin bu kadar ilerlemiş olduğuna hayret ederek:

"Aman" dedi. "Ne yapıyoruz?... Baksanıza, sabah olmuş..."

Delikanlı şaşırmıştı:

"O hâlde bana müsaade..." dedi.

Şimdi neredeyse, evin içindekiler de uyanacaklardı. Genç kadın, kalbinde azîm [*büyük*] bir halecânla merdivenleri inerek, bir müddet etrafı dinledi. Şimdi delikanlı da inmişti. Kapıdan çıkarken, ikisi de halecânlarından titriyorlardı.

Lakin bu, delilik değil miydi?... Genç kadın, odasına çıktıktan sonra, bunu düşünüyor ve cesaretine şimdi ken-

disi de şaşırıyordu. Demek bu, o kadar kolay bir şeydi! Ve işte nihayet, o da bütün diğerleri gibi olmuştu.

Sık sık buluşuyorlar; birlikte geçen uzun mülakat geceleri oluyordu. Ve ibtidâları [*önceleri*] o kadar heyecanla ihtirâz olunan [*kaçınılan*] şeyler, günden güne tabii bir şekil alıyordu. Genç kadın, artık o kadar endişe etmiyor; bütün o, düşüncelerini tehdit eden müşkilâtı [*zorlukları*] herkesin yaptığı bir şey gibi telakkî ediyordu [*sayıyordu*]. Ve bunu en ziyade bir tesadüfe haml ediyordu [*yüklüyordu*]. On senelik bir sükûn-ı hayâttan [*sakin bir hayattan*] sonra, bir gün, böyle genç bir delikanlı ile te'sîs-i münâsebet edeceğini [*ilişki kuracağını*] hiç hatırına getirmemişti. Hatta bu, onun için bir gâye-yi hayâl [*ideal*] bile değildi. Daima bu gibi şeylerden ictinâb eder [*kaçınır*]; aşk, ona, en büyük bir felaket gibi gelirdi. Halbuki bir gün, birdenbire, karşısına bu çocuk çıkıvermiş; ibtidâları [*önceleri*] o kadar ehemmiyet verilmeyen temayüller, uzun bir mücâdele-yi rûhiyeden [*ruhsal mücadeleden*] sonra, onu, günden güne çekip götüren bir kuvvet olmuştu. Ve şimdi bu kuvvete mağlup, sürüklenip gidiyor; muhakemeleri uyuşmuş bir küûlperest [*alkolik*] şaşkınlığıyla, ayaklarının altındaki mâniaları [*engelleri*] atlayarak, taşlardan yuvarlanarak, hendeklere düşerek, derin bir zulmet-i efkâr [*düşünce karanlığı*] içinde ilerliyor; daima ilerliyordu. İhtimal, bir gün birdenbire ayılacak; şimdi onu, bir bedmestî-i hissiyât [*duyguların kötü sarhoşluğu*] içinde ihatâ eden [*kuşatan*] bu rüyalardan uyandığı zaman, nasıl mülevves [*kirli*] bir bataklık içinde bulunduğunu fark ederek, hatalarının zillet-i maneviyesini [*manevi düşkünlüğünü*] hissedecekti. Fakat o zaman henüz gelmemişti. Şimdi yalnız bir şeyden korkuyor; bir gün, delikanlının, kendisini terk edivermesi ihtimali, bütün düşüncelerinin fevkinde [*üstünde*], hülyâlarını [*hayallerini*] tehdit eden siyah bir bulut gibi yükseliyordu...

Bir gün, bunu, onun gözlerinde okuduğu zaman, sormuştu:

"Niçin, öyle durgun duruyorsun?.."

O, ibtidâ [*ilkin*] işitmemiş gibiydi. Sonra, derin bir tefekkürden [*düşünmeden*] uyanarak:

"Hiç..." demişti.

Lakin daha ziyade ta'mîk ederse [*derine inerse*], bu hiçin altından bir şey çıkabileceğini düşünerek, sükût etti [*sustu*]. Bu ihtimali, hatta düşünmek istemiyordu. Fakat günden güne kalbini kemiren bir endişe ile aşkını düşünüyor; şimdi o kadar vuzûhla [*açıklıkla*] fark olunamayan bu hakîkat-ı rûhiyenin [*ruhsal gerçeğin*], bir gün, birdenbire tecellî edivermesinden [*ortaya çıkıvermesinden*] korkuyordu. Zaten netice, pek aşikârdı. İşte bunu bildiği garip bir sâika-yı hissiye [*duygusal dürtü*] ile kendisini bu kuvvete teslim etmişti. Fakat bu, onun elinde miydi?... Buna da o kadar ehemmiyet vermiyordu. Onu asıl müteessir eden [*üzen*] şey, üzerine hıyanet edilmek ihtimaliydi. Ve buna hiçbir zaman tahammül edemeyecekti...

Şimdi düşüncelerinin arasında bir hayal yaşıyor; ona müstehzi [*alaycı*] nazarlarla [*bakışlarla*] gülümseyen bir genç kızın, gözünün önünde yükselen heykel-i şebâbını [*genç gövdesini*] görüyordu. O dururken kendisini mi sevecekti?... Birden, bu kızı, karşısında, bir rakip hissiyle görmekten titredi. Ve gözlerini kapayarak, o hayali oradan kovmak istedi...

Fakat nereye gitse, bu hayal, onu takip ediyor; bütün düşüncelerinde onu muazzeb eden [*acı çektiren*] bu his, ruhunda gittikçe derinleşen bir kıskançlık bir tevlîd ediyordu [*oluşturuyordu*]. Kaç kereler onları uzaktan gizli gizli takip etmişti. Her gün, küçük emârelerle [*işaretlerle*] şüpheleri gittikçe kuvvet buluyor; delikanlıyı günden güne kendisinden biraz daha uzaklaşıyor görüyordu. Yoksa aldanıyor muydu?... Ve ihtimal, bu, bir vehimden [*kuruntudan*] ibaretti. Bunu, bazen kendi kendine düşünürken, bütün kalbini kemiren şüpheleri, zihninde birer birer tahlil eder, onları itham edebilecek [*suçlayabilecek*] delâil ile [*delillerle*] hiçbir şey ifade etmeyen şeyleri mukayese

ederek [*kıyaslayarak*], bunlardan bir hakikat keşfetmeye çalışırdı. Fakat bu, biraz da kendi vehmi [*kuruntusu*] idi. Kendisi, yolda birine tesadüf ettiği zaman bakmıyor muydu?... Onlar da tesadüfen birbirlerine bakmış olabilirdi. Bundan ne çıkardı?... Fakat niçin, bugünlerde kendisine karşı lâkayd [*kayıtsız*] duruyordu. Dikkat ediyordu da derâgûşlarında [*sarılmalarında*] o eski hararet ve kuvveti bulamıyordu. Buselerinde [*öpücüklerinde*] bile sanki ondan çekinen, kendisini tamamıyla teslim etmek istemeyen bir şey vardı. Bunu hissediyor; fakat ta'mîk ederse [*derine inerse*] hülyâlarının [*hayallerinin*] cerihâdar olacağından [*yaralanacağından*] korkarak, daha ziyade düşünmek istemiyordu...

Bir gün, ona, yanında siyah çarşaflı bir kız ile vapurda tesadüf ettiği zaman, birdenbire kalbi çarpmıştı. Peçesini indirdi; onları, arkalarından gizli gizli tecessüs etti [*gözetledi*]. İskelede genç kız, bir arabaya binerek uzaklaşmış; delikanlı, onu, arkasından, gözleriyle uzun uzun takip ettikten sonra, çayıra inmişti. Yarabbi, bu genç kız kim olabilirdi?... Onun ailesinden kimseyi tanımıyordu. Kim bilir, belki de böyle bir şeydi. Fakat niçin ayrılmışlardı?... Çayıra gitmek için henüz vakit de pek erkendi. Bunu, ona sorduğu zaman, ibtidâ [*önce*] kızararak, tereddüt ederek:

"Hangi kız?.." demişti.

Sonra, güya infiâl ederek [*gücenerek*] izah etmişti [*açıklamıştı*]:

"Ha, amcamın kızı.. İstanbul'dan gelirken tesadüf ettim de..."

Fakat yalan olduğu ne kadar aşikârdı. Bir genç kızın, yalnız başına İstanbul'da ne işi olabilirdi?... Bunu, ona söylemek istedi. Fakat birdenbire bu yalanın meydana çıkıvermesinden korkarak, inanmış göründü. Lakin bu ne zamana kadar devam edebilirdi?...

Şimdi bin türlü sebeplerle te'vîl edilen [*başka yorumlanan*] şeyler, nihayet bir gün meydana çıkacak değil miydi?... Oh, bunu istemiyordu, böyle ilânihâye [*sonuna*

kadar] aldanmaya razıydı. Fakat işte asıl bu, mümkün olmuyordu. Günler geçiyor; bütün o âteşîn hülyâların [*ateşli hayallerin*] yerinde, tatmin edilmiş bir arzunun keselân-ı amîki [*derin gevşekliği*] hissediliyordu. Şimdi artık ona, izdivaçtan [*evlilikten*] da bahsetmiyordu. Bir gün, onu, tecrübe etmek [*sınamak*] istedi:

"Rica ederim" dedi. "Netice, ne olacak?... Bu, ilânihâye [*sonuna kadar*] böyle devam edebilir mi?... Bir gün, her şeyin duyulması ihtimali var... Hatta geçende siz de buraya gelip giderken korktuğunuzdan bahsediyordunuz... Şu hâlde bir gün, nasıl olsa birbirimizden uzaklaşmak lazım gelecek... Sonra, sonra ne olacak?..."

Delikanlı, müteessir [*üzgün*] görünüyordu. Genç kadın, ilave etti:

"Bakınız, sükût ediyorsunuz [*susuyorsunuz*]... Demek bunu, o kadar ehemmiyetli bulmuyorsunuz... Halbuki siz, vaktiyle böyle mi demiştiniz?... Ve işte o zaman söylediklerim, şimdi birer birer çıkıyor... Demek aldanmamışım..."

Delikanlı, gözlerini kaldırarak, ona uzun ve münfail bir nazarla [*alınmış bir bakışla*] baktı:

"Bunu ciddi mi söylüyorsunuz?" dedi.

"Evet, hem pek ciddi..."

Artık söyleyecek bir şey kalmamış gibiydi. İkisi de sükût ediyor [*susuyor*], söylenmek icap eden şeyleri, o an için ketm etmeye [*gizlemeye*] çalışarak, uzun bir münakaşaya hazırlanan iki muârız [*karşıt taraf*] gibi öylece duruyorlardı. Bir dakika, uzun uzun bakıştılar; sonra, genç kadın, ona, kalbinin bütün acılarını dökmek isteyen bir mukaddime [*giriş*] ile:

"Bakınız, bir cevap bile vermek istemiyorsunuz..." dedi. "Halbuki beni iğfal ederken [*aldatırken*] böyle yapmamıştınız... Hatta benim için bir gâye-yi hayâl [*ideal*] bile olamayan şeyleri vadederken, mümânaatlarımı [*engellemelerimi*] hissizliğime isnâd ediyordunuz [*veriyordunuz*]... Halbuki ben, nihayet böyle olacağını bilmiyor muydum?... Bütün o yeminler vaatler, bir kadını iğfal için söylenme-

ğe mecburiyet hissedilmiş yalanlardan başka bir şey miydi?... Nitekim öyle oldu. İhtimal, beni, bir an için ihtiyaçlarınızı teskine [*yatıştırmaya*] kâfi [*yeterli*] buldunuz... O günden itibaren etrafımda dolaşmaya başladınız... Ben uzaklaştıkça siz takip ettiniz... Yüzüme güldünüz; yalvardınız... Fakat bu, beni düşürmek içindi. Nihayet ona da muvaffak oldunuz [*başardınız*]..."

Burada gözleri dolarak, boğazına kadar gelip tıkanan bir ukde-yi bükâ' [*ağlama düğümlenmesi*] ile:

"Şimdi... Şimdi ihtimal, nazarınızda [*gözünüzde*], artık terk edilmek icap eden bir..."

İkmâl edemedi [*tamamlayamadı*]. Göğsünü sarsan bir tuğyân-ı teessür [*üzüntü taşması*] ile hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Delikanlı, ne söyleyeceğini şaşırarak, mebhût [*şaşkın*], duruyor; onu, bugün, bu derece asabi yapan sebepleri düşünerek:

"Lakin aldanıyorsunuz..." diyordu. "Ben hiçbir zaman sizi terk etmeyi, hatta hatırımdan bile geçirmedim... Sizinle yaşamayı düşündüm..."

Genç kadın, birden sözünü keserek:

"Rica ederim, susunuz..." dedi. "Bana sadakatten, muhabbetten bahsetmeyiniz... Onların nasıl aldatıcı, iğfal edici yalanlar olduğunu anladım... Bundan sonra aldanmak istemiyorum..."

"Lakin ne söylemek istediğimi biliyor musunuz?..."

"Evet, hepsini biliyorum... Fakat ben sizden sadaka istemiyorum... Anlıyor musunuz?..."

Artık kendisini zaptedemiyor; bütün vücudunu hurdehâş [*paramparça*] eden bir buhrân-ı a'sâbla [*sinir kriziyle*] ıstırabından kıvranıyordu. Ve bu buhran, gittikçe bir şekl-i müzmin [*sürekli bir şekil*] alarak, onu, bilâsebeb [*sebepsiz yere*] bir mütehevvir [*kızgın*], bir çılgın yapıyordu. Fakat işte bu, elinde değildi. Onu, en küçük bir şeyden, bir nazardan [*bakıştan*], tebessümden, bir hiçten kıskanıyor; onun hayatına en uzak bir nispetle taalluku [*ilgisi*] olan şeylere karşı kalbinde derin bir husûmet [*düşmanlık*]

hissediyordu. Bazen en adi bir sebep, onun ufak bir durgunluğu, zihninde, hülyâlarını [*hayallerini*] tehdit eden şüpheler uyandırır ve bu, saatlerce devam eden buhranlara vesile olurdu. Hiçbir şey onu, tesliye [*teselli*] edemiyor; ufak bir vehim [*kuruntu*], zihninde büyüyerek, kesb-i ehemmiyet ederek [*önem kazanarak*] müthiş bir hıyanet şeklini alıyordu. Aralarında ekseriya [*çoğunlukla*] ehemmiyetsiz bir şeyden tevellüd eden [*doğan*] münaşakalar [*tartışmalar*] zuhûr eder [*çıkar*]; neticede yine kendisinin mağlubiyetiyle nihayetlenen bir mücadele olurdu. Onun bu hırçınlıklarından yavaş yavaş delikanlı da bîzâr olmaya [*bıkmaya*] başlamıştı. Artık biraz daha seyrek geliyor; ona eskisi kadar iştiyâk göstermiyordu [*şevk duymuyordu*] ve genç kadın, bundan daha ziyade münfail olarak [*gücenerek*], bir isyân-ı derûnla [*gönül isyanıyla*] kendi kendini yiyor; harap ediyordu. Bazen asabına bir sükûn-ı muvakkat [*geçici bir sakinlik*] geldiği zaman, düşünürdü. Herhalde o da biraz fazla yapıyordu. Meydanda bu derece çılgınlıklara sebebiyet verecek hiçbir şey yokken ona karşı biraz haşin davrandığını kendisi de hissediyordu. Fakat sevmek ayıp mıydı?... Seven, daima kıskanırdı. Ve bu, onun ruhunda öyle şedîd [*şiddetli*] isyanlarla anbean feverâna müheyya [*fışkırmaya hazır*] bir histi ki onda müfrit [*aşırı*] bir hassasiyet-i marizâne [*hastalıklı bir hassasiyet*] tevlîd eden [*oluşturan*] bir malûliyet-i dimağiyye [*beyin hastalığı*] şeklinde tecelli ediyordu [*ortaya çıkıyordu*]. Her şey onu müteessir ediyor [*üzüyor*]; bazen bilâsebeb [*sebepsiz yere*] saatlerce ağlıyordu...

Bir gün onu, çayırda, bir ağacın altında bir mektup okurken gördü. Ve birden zihninde bir şüphe uyanarak:

"Acaba?..." dedi.

Acaba ondan mıydı?... Bu şüphe zihnine girdikten sonra, bir köşeye çekilerek, akşama kadar onu tetkik etti [*inceledi*]. Lakin o gün, zanlarını teyit edecek başka hiçbir şeye tesadüf etmemişti. Belki de mesela bir dosttan gelmiş bir tezkere olabilirdi. Fakat o, yine arkasını bırakmıyor;

en ümit olunmayan zamanlarda, onu tecessüs etmek [*gözlemek*] için fırsat buluyordu. Artık bu, onun için bir meşguliyet olmuştu. Sabahleyin erkenden kalkıyor; bütün o birlikte gezip yürüdükleri yerleri dolaşıyor; ekseriya [*çoğunlukla*] bir ağacın arkasına saklanarak, tesadüfün, bazen bütün hakikatleri ifşâ eden [*açığa çıkaran*] tecellîyât-ı şuûnuna [*ortaya çıkartıcılığına*] intizâr ediyordu [*bekliyordu*]. Belki bir gün o kadar itinâlarla [*özenle*] ketm olunabilen [*saklanabilen*] sırlar, birdenbire önüne çıkabilirdi. O zaman?...

Bunu kendisi de tekrar ederek:

"Evet" dedi, "o zaman?..."

O zaman ne yapacaktı?... Bunu, şimdiye kadar hiç düşünmemişti. Kıza gidip:

"Onu niçin elimden aldın?.." diyemezdi. Delikanlıyı da bundan men etmek için elinde bir kuvvet yoktu.

"Evet, seviyorum... Çünkü o, senden daha genç ve daha güzel..."

Diyebilir. Ve bunda hakkı da olurdu. O zaman... Artık yaşamamalıydı...

Şimdi zihninde bir çare arıyor; onu kendisine celb etmek [*kendine çekmek*] için yapılacak şeyleri düşünüyordu. Mesela ondan bir müddet uzaklaşsa... Fakat şimdi bunun ne tesiri olurdu?... Bir kere ona mağlup olmuştu. Ve işte asıl tedbirsizlik, bundan neş'et ediyordu [*kaynaklanıyordu*]. Bunu evvelden düşünmediğine pek nâdim [*pişman*] oluyor; bundan sonra, artık hiçbir tedbirin onun üzerinde bir tesiri olabileceğine ihtimal vermiyordu. Demek artık her şey bitmişti. Oh evet, her şey bitmiş; onun için tevessül edilecek [*sarılacak*] son bir çare kalmıştı...

Bu çare, zihninde yavaş yavaş büyüyor; kesb-i ehemmiyet ediyor [*önem kazanıyor*]; bütün muhakemelerini aynı nokta etrafına cem ederek [*toplayarak*], gittikçe yerleşen bir fikr-i sâbit [*saplantı*] oluyordu. Birden, karar vererek:

"Hayır" dedi. "Bundan sonra, yaşamak istemem..."

Zaten artık yaşamak için bir sebep var mıydı?... Ve bundan sonra, yaşayıp da ne olacaktı?...

Onu, hayata rabt eden [*bağlayan*] bağlar, her saniye bir parça daha gevşiyor; ayaklarının altında topraklar, sanki yavaş yavaş inhitât ederek [*çökerek*], onu tedrîcen [*yavaş yavaş*] mezarına indiriyordu. Esasen sıhhati de günden güne muhtel olmağa [*bozulmağa*] bağlamış, vücuduna bir za'f-ı amîk [*derin bir zayıflık*] târî olmuştu [*ortaya çıkmıştı*]. İştihâ ile [*iştahla*] yemek yiyemiyor; uykuları kâbuslarla bir buhran oluyordu. Birdenbire sıçrayıp kalkıyor; gözlerinin önünde, binlerce acayip hayal dolaşıyordu. Ve kulağının etrafında bir ses, sanki ona:

"Kalk kendini öldür... Sana hıyanet ediyorlar; seni istemiyorlar..." diyordu.

Bu sesi ekseriya [*çoğunlukla*] işitir ve nereden geldiğini tayin edemeyerek [*belirleyemeyerek*], etrafına bakınırdı. Yarabbi, ona böyle ne oluyordu?... Yoksa yavaş yavaş çıldırıyor muydu?... Bunu düşündükçe, zihnine fenalıklar gelirdi. Fakat buna biraz da kendisi sebebiyet veriyordu. Uzun uzun düşünüyor; olmayacak vesilelerle kendisini harap ediyordu. Halbuki onu, bu derece ye'se [*umutsuzluğa*] düşürecek bir sebep yoktu. Bütün o şüpheler, endişeler, birer vehimden [*kuruntudan*] ibaretti. Buna emin olmakla beraber, hissiyatını idare etmek kâbil [*mümkün*] olmuyordu. Ve işte asıl onu zaafa düşüren endişeler, bu idaresizlikten tevellüd ediyor [*doğuyor*]; bir an içinde zihninde doğuveren ihtimâlât [*ihtimaller*], onu günlerce devam eden bir vehme [*kuruntuya*] esir ediyordu. Bunu biliyordu, fakat bu hisse mâni olmak da elinde değildi. Aşk, öyle bir hastalıktı ki hummâ [*ateş*] devirleri geçinceye kadar insan, ne yaptığını bilmez; düşündüklerini tamamıyla idrak edemezdi ve işte o, şimdi bu devrede bulunuyordu. Kendisini bir erkeğe teslim ederken, onun nasıl gayrikâbili tamir [*tamiri mümkün olmayan*] bir hata olduğunu düşünmemişti?...

Sonra, bunu takip eden telâkîler [*buluşmalar*]?...

Şimdi bunu düşündükçe, asıl kabahatin kimde olduğunu anlıyordu. O zaman, belki bu rüya, biraz daha devam eder; hakikatten istirdâd olunamayan [*geri alınamayan*] saadetler, birbirlerinden uzak geçen günlerin sîne-yi hülyâperverinde [*hayallerinin göğsünde*] tezâhür ederdi [*ortaya çıkardı*]. Halbuki onlar, bu narin çiçekleri, henüz açılmadan koparmışlar; hararetten tutuşan sineleri üzerinde, koklamaya vakit bulmadan soldurmuşlardı. Ve genç kadın, şimdi, çılgınca bir hevese feda edilen saadetinin matemini tutuyor; fakat bir kere mahvedilen, tekrar hayat bulmuyordu...

Bir gün, onu, çayırda, genç kıza bir şey söylerken gördü. Ve arkasından gizli gizli takip etti. Acaba aldanıyor muydu?... Delikanlı önde yürüyor; genç kız; yanında bir refîkasıyla [*kız arkadaşıyla*], etrafına bir şey belli etmekten çekinerek, yavaş yavaş ilerliyorlardı. Biraz evvel, önünden geçtikleri hâlde onu görmemişlerdi. Demek bu kadar dalgındılar. Onları böyle uzaktan tecessüs ederken [*gözetlerken*] kalbi çarpıyor, göğsünü sarsan bir halecânla boğulacak bir hâle geliyordu. Birden, gözüne, yuvarlanarak yolun üzerine düşen beyaz bir şey ilişti. Ve genç kız, eğilip onu alırken, artık şüphesi kalmamıştı. Orada daha ziyade durmaya tahammül edemeyerek, eve geldi; arkasında yeldirmesiyle kanepenin üstüne uzanarak, medîd [*uzun*] bir bükâ-yı yeisle [*umutsuzluk ağlamasıyla*] ağlamaya başladı... Demek artık her şey bitmişti. Bu defa bu cümleyi cehren [*açıkça*] tekrar ederek:

"Evet, bitti... Artık her şey bitti..." dedi.

Ve şu dakikadan itibaren kararını veriyordu. Onu gördüğü zaman, her şeyi açıktan açığa söyleyecek ve:

"Git... Artık benden uzaklaş..." diyecekti. Kalktı; bir müddet odanın içinde gezindi. Zihninde sanki bir şey, ağırlaşarak, beynini tazyik ediyor [*sıkıştırıyor*]; gözünün önünde bütün dünya, altüst olarak, başına yıkılıyordu. Demek bu çocuk kendisini sevmiyordu. Ve ihtimal hiç

sevmemişti. Onu şimdiye kadar aldatmış; bir namusu lekeledikten sonra, çekilmişti. Ve sonra ona, hâlâ aşktan, muhabbetten bahsediyordu. Fakat Yarabbi, insan, bu denâeti [*alçaklığı*] irtikâb etmek [*işlemek*] için nasıl bir kalbe, nasıl bir vicdana mâlik [*sahip*] olmalıydı?... Demek insanlık denilen şey yoktu. Bunların hepsi yalan... Aşk, saadet, vefa, insaniyet, vicdan, hepsi... Hepsi... Artık her şeyden nefret ediyor; hayattan, aşktan, saadetten, vicdandan, insanlardan, hatta kendi nefsinden iğreniyordu. Nihayet o da bir insandı. İhtimal, o da sevilse, böyle yapardı. Demek asıl kabahat, sevmekteydi. Oh, eğer bunun böyle olacağını bilmiş olsaydı... Fakat artık iş işten geçmişti. Şimdi kendi kendini muâheze ediyor [*azarlıyor*];

"Ah, niçin sevdim?... Niçin mağlup oldum?.." diyordu.

Ve bu niçinler, zihnini o kadar meşgul ediyordu ki birden, bir tehâcüm-i efkârla [*düşüncelerin saldırmasıyla*] gözleri kararacak, muhakemâtı [*hüküm yürütmeleri*] durdu. Artık bir şey düşünemiyordu. Zihninde yalnız bir nokta yaşıyor; kalbini dolduran vahşi bir hisle:

"İntikam, intikam..."

Diye bağırıyordu. Sonra, mugşî [*kendinden geçiren*] bir sekte-yi dimâgıyye [*beyin inmesi*] ile uyuşarak, kendini kaybediyordu...

Ne kadar zaman geçmişti?... Bunu bilmiyordu. Birden, gözlerini açtığı zaman, kendisini yatağında buldu. Hizmetçi kız, elinde kolonya şişesiyle kollarını, bacaklarını ovuyor;

"Ne oldun hanımcığım?... Nasıl, biraz açıldın mı?.." diyordu.

Evet ne olmuştu?... Bunu, kendisi de tahattur etmiyordu [*hatırlamıyordu*]. Başı ateşler içinde yanıyor; vücudunda bir kırıklık hissediyordu. Muhitini [*çevresini*] idrâk edemeyen [*anlayamayan*] dalgın gözleriyle hizmetçiye bakarak:

"Ben ne oldum?.." dedi. "Beni niçin buraya getirdiniz..."

Hizmetçi kız, birdenbire şaşırarak:

"Merak etme, hanımcığım..." dedi. "Hiçbir şeyin yok..."

Sonra, izah etti [*açıkladı*]:

"Lambaları yakıyordum... Birdenbire kulağıma bir ses geldi... Sonra pat diye bir şey oldu... Ne yalan söyleyeyim?... Ben ibtidâ [*ilkin*] ayna devrildi sandım... Geldim, baktım, siz böyle boylu boyunca uzanmış yatıyordunuz... Ah o kadar korktum ki yüreğim ağzıma geldi... Sen ölme hanımcığım, emi?..."

Genç kadın, hayretle dinliyordu. Hizmetçi devam ederek:

"Lakin gündüz bir şeyiniz yoktu... Gezmeye gittiniz; geldiniz..."

"Benim yine bir şeyim yok... Sana öyle gelmiş..."

"Deme hanımcığım, bakınız, benziniz ölü gibi... İsterseniz aynayı getireyim de bir kere yüzünüze bakınız..."

"Haydi, deli olma... Bana bir su ver..."

Suyu içmek için doğrulurken adeta titriyordu. Demek epeyce bir şey geçirmişti. Fakat hizmetçiye hissettirmemek için metanetini toplamaya çalışıyor; lakin doğrulmaya kuvveti kifâyet etmeyerek [*yetmeyerek*], tekrar düşüyordu. Hizmetçinin omzuna dayanarak, yatağın içinde oturdu. Ortalık kararmış; odanın içine, akşamların reng-i mâtemi [*yas rengi*] dolmuştu. Kalbinde, karanlıklarda duyulan bir hirâs-ı vahşetle [*vahşet korkusuyla*] gözlerini pencereye dikerek, bir müddet, dışarıyı seyretti. Sular, kararıyor; semâ [*gökyüzü*], yavaş yavaş alçalarak, karşı tepelere gecelerin reng-i zalâmı [*karanlık rengi*] dökülüyordu. Oh Yarabbi, işte yine gece oluyordu. Ve o, yine yalnız, yine kimsesizdi. Geceler, ona, asırlar kadar uzun geliyor; kendisini karanlık bir odada, yalnız bulmaktan titriyordu.

"Gülter, şu lambayı yaksana..." dedi.

Sonra, rahatsızlığını bahane ederek ilave etti:

"Hem bu akşam beni yalnız bırakma... Burada yat..."

Yalnız kalırsa, birisi gelip kendisini boğacak zannediyordu ve bu his, onda, gittikçe bir vehim [*kuruntu*] şek-

lini alarak, yalnız kalmaktan korkuyordu. Bütün geceyi, elîm [*acı*] bir buhran içinde geçirdi. Ve şafak atarken, o, hâlâ uyumamıştı...

Günden güne zayıflıyor; uykusuzluktan kızarmış gözlerinin etrafında siyah bir halka hâsıl oluyordu [*ortaya çıkıyordu*]. Bir gün, aynada hayalini [*görüntüsünü*] tetkik ederken [*incelerken*], birdenbire kendisini, bu kadar zayıflamış görmekten titredi. Ve o zamana kadar hissedilmemiş bir endîşe-yi hayâtla [*hayat kaygısıyla*]:

"Yoksa verem mi oldum?..." dedi.

Ve işte bunlar, hep onun yüzündendi. Fakat bu, biliniyor muydu?... İhtimal, artık düşünülmeye bile ihtiyaç görülmüyordu. Şu dakikada onu, genç kızın kolları arasında tasavvur etti [*hayal etti*] ve iğfal edilmiş aşkının yeis [*üzüntü*] ve hüsranıyla:

"Ah, hain..." dedi.

Bu kelimeyi telaffuz ederken, kalbi gayz-ı intikâmla [*intikam öfkesiyle*] çarpıyor; onu gördüğü zaman, tahkîr etmek [*aşağılamak*] için şedîd [*şiddetli*] bir ihtiyaç duyuyordu. Bunu, onun yüzüne çarpacak ve ona ruhunun bu ihtiyâc-ı isyânıyla [*isyan ihtiyacıyla*]:

"Vicdansız..." diyecekti.

Nihayet bir gece, ona, kalbinin bütün gayzlarını [*öfkelerini*] döktü. O yine aşkından bahsederken:

"Rica ederim, susunuz..." dedi. "Bu yalanlarınızla gidiniz; başkalarını iğfal ediniz... Elbette bu sözlerinize inanacak olanlar bulunur... Ben artık aldanacak bir hâlde değilim... Şimdiye kadar aldandığım yeter.."

Delikanlı birdenbire bir şey anlamamıştı:

"Şimdi böyle mi oldu?..." dedi.

"Onu size sormalı... Nasıl olduğunu elbette siz, benden daha iyi bilirsiniz.."

"Lakin söylediklerinizden bir şey anlayamıyorum.."

"Tabii anlamazsınız; anlamak istemezsiniz... Çünkü bu işinize gelmez.."

"Lakin rica ederim, bana bunu izah ediniz [*açıklayınız*]... Emin olunuz ki ne demek istediğinizi anlamıyorum... Sizi bu derece müteessir edecek [*üzecek*] bir şey mi yaptım?..."

"Müteessir edecek [*üzecek*] bir şey mi!... Daha ne yapacaksınız?... Beni aldatıyorsunuz; bana hıyanet ediyorsunuz... Gözümün önünde bir kıza mektup verdiğinizi ne çabuk unuttunuz?...

Delikanlı, şaşırmıştı:

"Hangi kıza?..." dedi.

"Bilmem..."

"Lakin bana izah ediniz [*açıklayınız*]... Ben öyle bir kız tanımıyorum... Ve bir kimseye mektup verdiğimi hatırlayamıyorum..."

Buna yemin ediyordu. Genç kadın, inanmak istemiyor; gittikçe ziyadeleşen bir tehevvürle [*köpürmeyle*] o zamana kadar söylemek istemediği bir şeyi yüzüne çarparken, kalbi bir hazz-ı intikâmla [*intikam hazzıyla*] dolarak, onu kırmaktan vahşi bir lezzet duyuyordu. Bir dakika içinde, ona, kalbinin bütün kinlerini döktü. Delikanlı, müthiş bir kasırgaya tutulan bir adam şaşkınlığıyla, bu, başının üzerine dökülen bârân-ı gayz ü tehevvür [*köpürme ve öfke yağmuru*] altında ezilerek sükût ediyordu [*susuyordu*]. Uzun uzun dinledi; sonra, birden feverân ederek [*hiddetlenerek*]:

"Yoo.." dedi. "Kıskançlığın bu derecesi, tahammülün haricine çıkar... Aşk, bir azap olursa, ben buna tahammül edemem... Hem rica ederim, beni tahkîr etmek [*aşağılamak*] için kendinizde nasıl bir hak buluyorsunuz?... Eğer sizi sevmiş olmak, bunun için bir sebep teşkîl ediyorsa [*oluşturuyorsa*], bugünden sonra, sizi rahatsız etmem.."

Delikanlı, ayağa kalkmış; duvarda asılı duran pardösüsünü alıyordu, hemen gitmek üzereydi. Genç kadın, gayrikâbili telâfi [*telafisi mümkün olmayan*] bir hata karşısında, bütün tehevvürlerini [*köpürmelerini*] unutarak, birden nâdim [*pişman*] oldu:

"Hayır" dedi. "Gitmeyeceksin..."

Ve onu, kollarından çekerek bırakmamak istedi. Delikanlı, ısrar ediyordu:

"Mümkün değil..." diyordu. "Hem mademki ben, bir alçak, bir vicdansızım..."

Genç kadın, şimdi ona yalvarıyor; gözlerinde toplanan bir katre [*damla*] yaşla:

"Rica ederim, beni terk etme..." diyordu. "Görüyorsun ki seni çıldırasıya seviyorum... Sen gidersen emin ol ki artık yaşamam... Zaten yaşamak için kuvvetim kalmadı... Günden güne düşüyorum... Beni affet... Bu çılgınlıklarımı aşkıma bağışla... Biliyorum, ben sana layık bir kadın değilim... Lakin aşk hakkı tanır mı?... Ne yapayım, bir kere mağlup oldum... Bundan sonra, hissiyatımı idare etmek mümkün değil... Seni seviyorum... Kıskanıyorum..."

Gözlerini, onun, şimdi bir şu'le-yi merhametle [*merhamet aleviyle*] yanan siyah gözlerine dikerek:

"Anlıyor musun, kıskanıyorum... Bir deli gibi, bir çılgın gibi kıskanıyorum... Bu gözleri, beni deli eden, çıldırtan bu güzel gözleri, bu siyah gözleri kıskanıyorum... Onlarda bir başka hissin, bir başka hayalin gölgelerini görmek istemem... Onlarda yalnız ben yaşamak, yalnız ben ölmek isterim..."

Bir dakika dalgın bakarak:

"Ah, ne olur, şimdi şurada ölüversem... Onlara bakarak, onlarda kendi hayalimi görerek teslîm-i rûh etsem [*ruhumu teslim etsem*]..."

Delikanlı, onu ikaz etmeye [*uyarmaya*] çalışıyor;

"Ne oluyorsun?..." diyordu. "Niçin öyle duruyorsun?..."

O, sükût ediyor [*susuyor*]; gözlerinde hep o sâmit [*cansız*] ve bîmana şu'le [*anlamsız alev*] ile dalıp gidiyordu. Sonra, sanki bir rüyadan uyanarak:

"Nasıl, beni affediyorsun, değil mi?..." dedi. "Söyle, affettim, de... Artık beni eskisi gibi seveceğini, terk etmeyeceğini vadet..."

Delikanlı, temin ediyor:

"Eğer sen de benden şüphe etmeyeceğini vadedersen..." diyordu.

Fakat işte bu, kâbil [*mümkün*] olmuyordu. Her gün şüpheleri biraz daha kuvvet buluyor; gezdiği, yürüdüğü yerlerde hep onun hayalini görüyordu. Bazen bir ses işitiyor ve bu ses ona, aynı cümleyi tekrar ederek:

"Sana hıyanet ediyorlar; seni öldürmek istiyorlar..." diyordu.

O zaman zihnini toplayarak, bu hitabın nereden geldiğini düşünüyordu. Ekseriya [*çoğunlukla*] bir şeye dikkat ederdi. Bu sesi işittiği zaman, kalbi bir hazz-ı manevî ile [*manevi bir hazla*] çarpar; o dakikada, hayatını dolduran bütün süfliyyetlerden [*alçaklıklardan*], birdenbire sıyrılarak, kendisinde bir ruhaniyet hissederdi. Ve bu his, ona bir kudsiyet-i ezeliyyenin [*ezelî bir kutsallığın*] ulviyetlerini [*yüceliğini*] bahşederdi. Sonra, günahlarının zillet-i manevîyesiyle [*alçaklığıyla*] ruhunda elîm bir nedâmet [*acı bir pişmanlık*] duyar; uzun buhranları müteakip [*buhranların ardından*], amîk bir vecd-i hissiyât [*duygu coşkunluğu*] içinde, baygın düşerdi. Yarabbi, ona böyle ne oluyordu?... Şüphesiz, bu, ona mahsus bir şey, herkese nasip olmayan bir ilhâm-ı ruhâni [*ruhsal bir ilham*] idi. Fakat bunu kim biliyor, kim takdir ediyordu?... Bundan birisine bahsetse, şüphesiz, ona deli derlerdi. Lakin o, her şeyi biliyor; her şeyi hissediyor; mukaddesâtının [*kutsal değerlerinin*] bütün sırlarına vâkıf oluyordu [*öğreniyordu*]. Ah bir kere onu da teshîr edebilse [*ele geçirebilse*]... O zaman, artık bu mertebeye tamamıyla vâsıl olmuş [*ulaşmış*] olacaktı. Fakat o zaman, henüz hulûl etmemişti [*gelmemişti*]...

Genç kadın, garip bir silsile-yi muhâkemât [*hüküm yürütmeler zinciri*] içinde aşkının büyüklüklerini hissederek, bir itmînân-ı manevî [*manevi bir özgüven*] duyuyor; ruhunun bu ulviyetlerine karşı kendisine hıyanet edenleri, affetmiyordu. Şimdi zihnini işgal eden yalnız bir düşünce vardı. Her şeye vâkıf olduğu [*bildiği*] hâlde,

onu, hâlâ aldatmak istiyorlardı. Halbuki o, her zaman onları takip ediyor; rüyalarında bile onları, sevişirken görüyordu. Hatta şimdi dikkat etse, onları, kol kola giderken görebilirdi. Nitekim işte görüyor; seslerini bile işitiyordu. Fakat artık buna tahammül edemezdi. Birden bir sayha-yı tehevvürle [*öfke haykırışıyla*] bağırdı:

"Hainler, alçaklar... Beni öldürmek mi istiyorsunuz?..."

Onun bu hâli, evin içindekilerde bir merak ve tecessüs [*merak*] uyandırıyor; bir zamandan beri, vakit vakit gelip geçen bu buhranlara bir mana veremiyorlardı. Hizmetçi kız, ekseriya [*çoğunlukla*] onu, gizli gizli takip eder; odada kendi kendine ne söylediğini işitmeye çalışırdı. Ve genç kadın, gittikçe iradeleri münselib olarak [*elinden alınarak*], biraz daha değişiyordu. Geceleri uyuyamıyor; ruhunu sıkan ıstıraplarla sabaha kadar odanın içinde dolaşıyordu. Ve sanki bir pençe, kalbini sıkarak, onu boğmak istiyordu. O zaman bağırır, bir şeyler kırmak, bir şeyler parçalamak ihtiyacıyla öteye beriye saldırarak, bitap düşerdi. Sonra, tekrar bir devre-yi sükûn [*sakinlik dönemi*] başlayarak, muhakemâtı [*hüküm yürütmeleri*] kesb-i intizâm ederdi [*düzene girerdi*]. Bunu kendisi de anlıyordu. Fakat nasıl bir hâlet-i rûhiye [*ruhsal durum*] içinde yaşadığını tamamıyla idrak edemiyor; bütün bu gayritabiî [*anormal*] bulduğu şeyler, ona bir rüya gibi geliyordu. Bunların arasında daima yaşayan bir hayal vardı ki onu, her hatve-yi harekâtında [*hareketlerindeki bir adımında*], bir gölge gibi takip eder; bir yere giderken, birdenbire önüne çıkardı. Fakat Yarabbi, bu kez, ondan ne istiyordu?... Altın saçlarını dökerek önünden gelip geçiyor; gözlerinin bir işve-yi nigâhıyla [*cilveli bakışlarıyla*] gülümseyerek, ona muzafferiyetinin [*zaferinin*] neşelerini terennüm ediyordu [*dile getiriyordu*]. Lakin o, buna tahammül edemezdi. Zaten hastaydı. Oh Yarabbi, ona hiç kimse acımıyor; hiç kimse merhamet etmiyordu. Ve işte o da ne zamandan beri gelmiyordu. İhtimal, büsbütün terk etmişti. Acaba, hakikaten onu mu seviyordu?... Genç kadın, bunu düşündük-

çe, bedbahtlığın acılarını hissediyor ve elîm bir kanâat-i kalbiye [*acı bir kalpsel yetiniş*] ile daimi bir nakarat gibi aynı cümleyi tekrar ederek:

"Evet" diyordu. "Artık onu seviyor..."

* * *

Bu gece, biraz sakindi. Pencerenin önünde, delikanlı ile karşı karşıya oturuyor; ona, aşkının ebedi hikâyelerini anlatıyordu. Ah, onu, ne kadar sevmişti!... Ve işte hâlâ seviyor; hâlâ onun için çıldırıyordu. Fakat o?...

Delikanlı sükût ediyordu [*susuyordu*]. Yavaş yavaş gözleri kapanıyor, onu dinlerken, uyuyor gibiydi. Kadın:

"İstersen, biraz dizime yat..." dedi.

Ve bir çocuk gibi onu okşayarak, dizinin üzerine yatırdı. Delikanlı gülümsüyor:

"Haydi, biraz ninni söyle de uyuyayım..." diyordu.

Genç kadın, şimdi onu, kendisine bu derece yakın hissetmekten kalbinde latif bir hazz-ı bahtiyârî [*hoş bir mutluluk hazzı*] duyuyordu. Onu, böyle gözleri kapalı uyurken, daha yakından tetkik ediyor [*inceliyor*]; kamerin [*ayın*], şiir söyleyen hülyâdâr ziyâları [*hülyalı ışıkları*] altında, bu akşam, ona, daha cazip, daha sehhâr [*büyüleyici*] görünen bu genç vücudu, ruhunda bir iştiyâk-ı âteşîn [*ateşli bir şevk*] ile uzun uzun seyrediyordu. Gözlerinin etrafına hafif bir gölge bırakan uzun ve siyah kirpikleri, ona, aşk ilâhelerinin [*Tanrıçalarının*] sihr-i câzibesini [*cazibeli büyüsünü*] vermişti. Simasının rakik [*ince*] ve hassas çizgileriyle bir erkekten ziyade genç bir kıza benziyordu. Ve bu güzel vücudu derâgûş edebilen [*sarabilen*] kollar, hiçbir kuvvete mağlup olamazdı. O şimdi bu kuvveti kendi kollarında hissediyordu. Onu derâgûş etmek [*kucaklamak*] için mukavemetsiz [*karşı konulamaz*] bir ihtiyaçla kıvranıyor ve fakat uyandırmaya kıyamayarak, hissiyatını teskin etmeğe [*yatıştırmaya*] çalışıyordu. Mademki artık kendisinin olmuştu...

Bu düşünce, birden, zihnini sararak, onu, mecnûnâne [*delice*] bir arzuya esir ediyor:

"Oh evet, benim... Artık tamamıyla benim..." diyordu.

Ve onun, bir gün elinden gitmesi ihtimaliyle kalbi titriyordu fakat işte bu muhakkaktı. Bir gün nasıl olsa kendini terk edecekti. Bunu, her zaman onun gözlerinde okuyordu. Günden güne kendisinden uzaklaşıyor; bazen haftalarca gelmediği oluyordu. Ekseriya [*çoğunlukla*] çayıra da inmiyordu. Demek ondan kaçıyordu...

Şimdi zihninde öyle bir fikir vardı ki ona, buradan çıkarsa, bir daha avdet etmeyecek [*dönmeyecek*] zannını veriyordu. İhtimal hiç gelmeyecekti ve kendisi, burada, ıstıraplarından kıvranırken, o, sevdiğinin kolları arasında, her şeyi unutacaktı. Birden, gözleri dönerek:

"Hayır" dedi. "Bırakmam..."

Sonra, onun, bir başkasının kolları arasında bulunacağını düşünerek, kalbinde müthiş bir kıskançlık duydu. Ve birden her şeye karar vererek, gözleri dumanlandı.

Adalâtında [*kaslarında*] her saniye mütezâyid [*artan*] bir kuvvet hissediyor; onu, bırakmamak için, kendisinde, bütün mânialara [*engellere*] mukavemet edebilecek [*karşı koyabilecek*] bir kudret-i hârikulâde ile [*olağanüstü bir güç ile*], damarlarında sanki sıcak bir şey galeyân ediyordu [*kaynıyordu*]. Onu, artık hiçbir kimse elinden alamayacaktı. Oh evet, hiçbir kimse alamayacak ve o, gitmek için kendisinde kuvvet bulamayacaktı. Şimdi yavaş yavaş gözleri büyüyor; kulağının yanında bir ses, ona hitap eden o mukaddes [*kutsal*] ses:

"Öldür..." diyordu.

Oh, bu ne iyi bir şeydi!... Bunu düşündükçe, kalbi bir hazz-ı itmînânla [*özgüven hazzıyla*] doluyor ve bundan bir zevk-i hayvanî [*hayvani bir zevk*] duyarak, mest oluyordu. Heyecanından titriyor; muhakemâtını [*yargılamalarını*] zapteden bir ihtirâs-ı cinnetle [*cinnet hırsıyla*] adalâtı [*kasları*] geriliyordu. Birden, heyecanlarının galeyân-ı tehevvürüyle [*kaynayıp köpürmesiyle*] kendini kaybetti. Ve ne yaptığını idrak edemeyen mütehevvir

[*hiddetli*] bir kaplan savletiyle [*saldırısıyla*] delikanlının üzerine kapandı. Artık hiçbir şey düşünmüyordu...

Kavî [*güçlü*] ve müteheyyic [*coşkulu*] kolları arasında, bu narin ve zayıf vücut, kıvranıyor; takallüs ediyor [*kasılıyor*]; bazen mukavemet etmek [*karşı koymak*] isteyen bir azm-i nevmîdâne ile [*umutsuz bir azimle*] bükülerek, kıvrılarak, aciz hamleler gösteriyor ve fakat her saniye, biraz daha kuvvetten düşerek kendisini onlara teslim ediyordu. Şimdi genç kadın, boğuk iniltiler çıkaran iri nefeslerle, bütün ağırlığını onun göğsüne vererek, sıkıyor; sıkıyor; kulağının yanında, o ses:

"Biraz daha, biraz daha..." diyordu.

Uzun bir mücadeleden sonra, genç kadın, baygın düşmüştü. Delikanlı artık kımıldamıyordu. Adalâtı [*kasları*] gevşemiş; kolları hareketten kalmıştı. Uzun bir dakîka-yı istiğrâktan [*kendinden geçiş dakikasından*] sonra, genç kadın, kalbinde azîm [*büyük*] bir itminânla [*özgüvenle*] doğrularak, etrafına baktı. Hiçbir ses, hiçbir gölge yoktu. Kamer [*ay*], pencerenin önüne gelmiş; sedirin üstünde yatan bir ölü ile, gözlerinde vahşi ve garip bir itminânın [*özgüvenin*] şu'le-yi meserreti [*sevinç alevi*] parlayan bu deliyi seyrediyordu. O, gözlerinde hep o vahşi şu'le [*alev*] ile, artık tamamıyla kendisinin olan bu vücudu temâşâ ediyor [*seyrediyor*]; sonra, onu, kollarının bir derâgûş-i iştiyâkiyle ihâta ederek [*şevk sarılmasıyla kuşatarak*] öpüyor; öpüyordu. Fakat niçin bu kadar soğuktu!... Üşümüş müydü?... Dikkat etti. Yüzünde parça parça lekeler vardı. Gözkapaklarını kaldırdı ve ruhunu muzlim [*karanlık*] ormanların sâye-yi esrârında [*sırlarının gölgesinde*] açılan uçurumlara doğru sürükleyip götüren bu cazip, siyah gözleri görmek istedi. Fakat onlarda o kuvvet kalmamış; onu, yakan, kavuran şu'leler [*alevler*] sönmüştü...

17 Temmuz 326[15]
"Kadıköy"
Cemil Süleyman

15. Miladi Takvim: 30 Temmuz 1910.

"Oh, bu ne iyi bir şeydi!... Bunu düşündükçe, kalbi bir hazz-ı itminânla doluyor ve bundan bir zevk-i hayvani duyarak, mest oluyordu. Heyecanından titriyor; muhakemâtını zapt eden bir ihtirâs-ı cinnetle adalâtı geriliyordu. Birden, heyecanlarının galeyân-ı tehevvürüyle kendini kaybetti. Ve ne yaptığını idrak edemeyen mütehevvir bir kaplan savletiyle delikanlının üzerine kapandı. Artık hiçbir şey düşünmüyordu..."

***

Türkçe edebiyat tarihinin canlı dönemlerinden Fecr-i Ati'nin sesini en çok yükselten yazarlarından birinin, Cemil Süleyman'ın hayli ses getiren eseri *Siyah Gözler*, adı belirtilmeyen dul bir kadının bakış açısıyla yazılan; son derece sarsıcı, yer yer dehşet verici, psikolojik tahlillerin ve kıskançlık/haz/pişmanlık/tutku/hırs gibi birden fazla duygu durumunun insan bünyesindeki karşılığının güçlü bir şekilde yansıtıldığı bir roman. Kendisinden oldukça genç bir delikanlıya âşık olan; bir yandan bu aşkın ruhunda yarattığı duygu çatışmalarıyla bir yandan da hissettiği yoğun kıskançlıkla boğuşan genç kadının zihninden geçenler, okura döneminin aşk camialarını, aşka ve bedene bakışı, toplum önyargılarının insan ruhunda yaratabileceği gelgitleri de gösteriyor...

8 ₺

AYRINTI • TÜRKÇE KLASİK

ISBN: 978-605-314-250-8

9 786053 142508